

Datum: 1. prosinca 2015.

IZVJEŠĆE O PRIMOPREDAJI VLASTI

1. Zatečeno stanje prilikom primopredaje vlasti 2011. godine

1.1. *Financijske i ugovorne obveze*

Proračunski korisnici unutar Razdjela 110 Ministarstvo pravosuđa (Ministarstvo te pravosudna i kaznena tijela) na kraju 2011. godine imali su evidentirane, a neplaćene obveze od ukupno 99,939 milijuna kuna koje su podmirene na teret proračuna Razdjela za 2012. godinu. Od navedenoga ukupnog iznosa 75,282 milijuna kuna odnosilo se na pravosudna i kaznena tijela dok su nepodmirene, evidentirane obveze Ministarstva iznosile 24,657 milijuna kuna.

Osim ovih evidentiranih, a neplaćenih obveza iz 2011. godine, tijekom 2012. godine utvrđene su i obveze koje nisu bile evidentirane u poslovnim knjigama Ministarstva u 2011. godini, budući nije bilo dokumenata temeljem kojih bi se te obveze knjižile u poslovnim knjigama. Naime, tijekom 2012. godine utvrđeno je kako Ministarstvo u prethodnim godinama nije imalo uređeno pitanje Microsoftovih licenci te se slijedom toga nisu niti plaćale obveze za njihovo korištenje. Ovo pitanje riješeno je tijekom 2012. godine na način da je sklopljena nagodba prema kojoj je na ime korištenja predmetnih licenci unutar Razdjela 110 Ministarstvo pravosuđa plaćen iznos od 12,113 milijuna kuna. Kako navedena obveza nije bila poznata prilikom izrade Državnog proračuna za 2012. godinu ovaj iznos plaćen je iz sredstava proračunske zalihe.

1.2. *Neriješeni predmeti i sudski sporovi – sveukupno*

NAPOMENA: U prethodnom Izvješću o primopredaji vlasti iz 2011. godine nisu bili prikazani traženi podaci.

Broj neriješenih			
	Nepravni predmeta	Upravnih predmeta (UP I, UP II)	Sudskih sporova
SVEUKUPNO	134.729	38.791	438

2. Stanje obavljanja poslova u djelokrugu od 2011. do 2015.

2.1. Djelokrug tijela

Sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, broj: 150/11, 22/12, 39/13, 125/13, 148/13) Ministarstvo pravosuđa obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: područje građanskoga, kaznenog i trgovačkog prava te upravnog sudovanja; ustrojstvo i rad te stručno osposobljavanje i usavršavanje sudaca, državnih odvjetnika i djelatnika u sudovima, državnim odvjetništvima, tijelima nadležnim za vođenje prekršajnog postupka i tijelima koja izvršavaju kaznene prekršajne sankcije, upravne i druge poslove u javnom bilježništvu i odvjetništvu; sudske i javnobilježničke pristojbe; međunarodnu pravnu pomoć i druge oblike pravne pomoći; izvršavanje kaznenih i prekršajnih sankcija, pomilovanja i uvjetne otpuste te informatizaciju pravosuđa. Ministarstvo vrši nadzor nad obavljanjem poslova uprave u tijelima sudbene vlasti, državnom odvjetništvu i tijelima za vođenje prekršajnog postupka. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: pravo vlasništva; imovinskopravne poslove u vezi s izvlaštenjem i drugim ograničenjima vlasništva; imovinskopravne poslove glede građevinskoga, poljoprivrednog i šumskog zemljišta, komasaciju, promet zemljišta i zgrada te dio agrarnih operacija koji nisu u djelokrugu drugog tijela državne uprave; imovinu stranih državljana, poslove naknade za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine koji nisu u djelokrugu drugog tijela državne uprave, te poslove koji se odnose na sukcesiju imovine, prava i obveza bivše SFRJ. Ministarstvo obavlja upravne i stručne poslove u vezi sa suradnjom Vlade Republike Hrvatske s međunarodnim kaznenim sudovima, poslove zastupanja Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava u Strasbourgu, Međunarodnim sudom pravde i drugim međunarodnim sudovima, ako posebnom odlukom Vlade Republike Hrvatske nije odlučeno drukčije, te poslove u svezi sa zaštitom ljudskih prava i prava nacionalnih manjina. Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti. Ministarstvo obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom. Uredbom o Uredu zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava („Narodne novine“, broj 18/12) poslove zastupanja Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava preuzeo je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.

2.2. Unutarnje ustrojstvo s brojem zaposlenih

Ustrojstvena jedinica	Broj zaposlenih službenika i namještenika (bez dužnosnika)			Ostaje u službi na određeno vrijeme nakon
	Sistematizirano prema Pravilniku o unutarnjem redu	Popunjeno		
		Na neodređeno vrijeme	Na određeno vrijeme	
KABINET MINISTRA*	13	4	5	0
GLAVNO TAJNIŠTVO	153	106	6	1
UPRAVA ZA ORGANIZACIJU PRAVOSUĐA	379	252	1	1
UPRAVA ZA GRAĐANSKO, TRGOVAČKO I UPRAVNO PRAVO	74	40	2	0
UPRAVA ZA KAZNENO PRAVO I PROBACIJU	174	141	6	6
UPRAVA ZA EUROPSKE POSLOVE, MEĐUNARODNU I PRAVOSUDNU SURADNJU	75	51	3	2

UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV (Središnji ured)	75	35	3	0
SAMOSTALNI ODJEL ZA ODNOS S JAVNOŠĆU	7	4	0	0
SAMOSTALNA SLUŽBA ZA PODRŠKU ŽRTVAMA I SVJEDOCIMA	10	6	1	1
SAMOSTALNI ODJEL ZA UNUTARNJU REVIZIJU	3	3	0	0
Ukupno	963	642	27	11

* Četiri osobe su raspoređene na radna mjesta u Kabinetu ministra pravosuđa temeljem članka 74.b Zakona o državnim službenicima („Narodne novine“, broj: 92/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12, 37/13, 38/13, 01/15, dalje u tekstu: Zakon). Pet osoba je primljeno u državnu službu na određeno vrijeme u Kabinetu ministra pravosuđa temeljem članka 74.c Zakona.

Broj zaposlenika kaznenih tijela i Centra za izobrazbu Uprave za zatvorski sustav

Uprava za zatvorski sustav (bez Središnjeg ureda)	Broj zaposlenika kaznenih tijela i Centra za izobrazbu		
	Sistematizirano prema Pravilniku o unutarnjem redu, Prilog II	Popunjeno*	
		Na neodređeno vrijeme	Na određeno vrijeme
Kaznena tijela	3.932	2.642	13
Centar za izobrazbu	7	4	0
Ukupno	3.939	2.646	13

*S 31. prosinca 2015. godine prestaje državna služba za 26 državnih službenika u kaznenim tijelima, a od toga 14 pravosudnih policajaca te 12 ostalih državnih službenika.

2.3. Riješeni predmeti po ustrojstvenim jedinicama

Ustrojstvena jedinica	Broj riješenih		
	Neupravnih predmeta	Upravnih predmeta (UP I, UP II)	Sudskih sporova
KABINET MINISTRA	432	0	0
GLAVNO TAJNIŠTVO	41.292	15.790	0
UPRAVA ZA ORGANIZACIJU PRAVOSUĐA	23.783	4.259	14
UPRAVA ZA GRAĐANSKO, TRGOVAČKO I UPRAVNO PRAVO	28.820	8.108	947
UPRAVA ZA KAZNENO PRAVO I PROBACIJU	836.307	1.393	0
UPRAVA ZA EUROPSKE POSLOVE, MEĐUNARODNU I PRAVOSUDNU SURADNJU	57.191	0	0
UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV	107.387	34.548	394
SAMOSTALNI ODJEL ZA ODNOS S JAVNOŠĆU	4.486	40	0
SAMOSTALNA SLUŽBA ZA PODRŠKU ŽRTVAMA I SVJEDOCIMA	2.493	412	0
SAMOSTALNI ODJEL ZA UNUTARNJU REVIZIJU	22	0	0
Ukupno	1.102.213	64.550	1.355

2.4. Izvješće po ustrojstvenim jedinicama 2011.-2015.

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

Reorganizacija pravosudnog sustava ključna je aktivnost koju je Ministarstvo pravosuđa provelo u izvještajnom razdoblju.

Sve dosad provedene racionalizacije pravosudnog sustava ograničavale su se isključivo na smanjenje ukupnog broja pravosudnih tijela odnosno sužavanje njihove nadležnosti, ali nisu provele sustavnu reorganizaciju pravosudnog sustava s ciljem unaprjeđenja poslovnih procesa kao posljedicom promjene teritorijalnog ustroja i nadležnosti pravosudnih tijela.

Zatečeni ustroj pravosudnih tijela u Republici Hrvatskoj bio je neodgovarajući, a broj pravosudnih tijela i dalje je prevelik. Pored Vrhovnog suda Republike Hrvatske i tri visoka specijalizirana suda ustanovljena za područje Republike Hrvatske te Državnog odvjetništva Republike Hrvatske bilo je ustanovljeno 15 županijskih sudova, 67 općinskih sudova (od kojih su 34 nadležna za postupanje u kaznenoj grani sudovanja), 61 prekršajni sud, sedam trgovačkih sudova i četiri upravna suda te 15 županijskih državnih odvjetništava i 33 općinska državna odvjetništava.

Ovakav ustroj pokazivao je brojne nedostatke:

- kontinuirano povećanje radne opterećenosti najopterećenijih pravosudnih tijela,
- neravnomjernu radnu opterećenost pravosudnih tijela i pravosudnih dužnosnika,
- nejednako trajanje sudskih postupaka,
- složenost postupaka delegacije predmeta s opterećenih na manje radno opterećene sudove,
- nepostojanje dovoljne specijalizacije sudaca,
- nedovoljno brza i učinkovita sudska zaštita te nemogućnost osiguranja ustavom zajamčenog prava na suđenje u razumnom roku,
- nepostojanje dovoljne pokretljivosti zaposlenih u pravosudnim tijelima,
- neracionalna i nedovoljna iskorištenost postojećih kadrovskih i materijalnih resursa,
- opterećenje rada Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća te drugih uključenih subjekata u mnogobrojnim i složenim postupcima imenovanja čelnika pravosudnih tijela.

Osnovni pravci Reorganizacije pravosudnog sustava bili su:

1. teritorijalni preustroj mreže općinskih i prekršajnih sudova te općinskih državnih odvjetništava,
2. organizacijski preustroj pravosudnog sustava kroz poboljšanje učinkovitosti pratećih službi pravosudnih tijela,
3. reforma žalbenog postupka kroz elektroničku nasumičnu dodjelu predmeta svim županijskim sudovima u Republici Hrvatskoj,
4. dovršetak procesa informatizacije u svim pravosudnim tijelima.

Teritorijalni preustroj mreže prvostupanijskih sudova te reforma žalbenog postupka normativno su provedeni **Zakonom o područjima i sjedištima sudova** („Narodne novine“, broj 128/14) te **Zakonom o područjima i sjedištima državnih odvjetništava** („Narodne novine“, broj 128/14).

Polazišni kriteriji nove teritorijalne organizacije mreže pravosudnih tijela temelje se na uspostavi 15 pravosudnih područja te ustanovljavanju 24 općinska suda, 22 prekršajna suda i 22 općinska državna odvjetništava. Mreža prekršajnih sudova po prvi je put istovjetna mreži općinskih sudova. Postojeća mreža trgovačkih sudova proširena je tako da se uz postojećih sedam kao osmi ustanovljava i

Trgovački sud u Pazinu za područje Istarske županije, i to zbog relativno velikog broja poslovnih subjekata i razvijenosti pravnog prometa tog područja. Mreža upravnih sudova te drugostupanjskih, visokih i najviših pravosudnih tijela nije bila zahvaćena ovim projektom reorganizacije.

Na području svake županije ustanovljen je po jedan općinski i prekršajni sud te općinsko državno odvjetništvo. Sjedišta ovih prvostupanjskih pravosudnih tijela smještena su u sjedištima postojećih županijskih sudova odnosno županijskih državnih odvjetništava, a u županijama koje nemaju županijski sud odnosno županijsko državno odvjetništvo u sjedištima tih županija.

Iznimno, u Krapinsko-zagorskoj županiji zbog već osiguranih prostornih i tehničkih uvjeta za rad pravosudnih tijela kao sjedište svih pravosudnih tijela na ovom području određen je Grad Zlatar.

Iznimka je napravljena i na području Grada Zagreba i dijela Zagrebačke županije, i to zbog veličine područja i broja stanovnika odnosno opterećenosti pravosudnih tijela na ovom području. Stoga se, uz posebno ustanovljena pravosudna tijela za područje većeg dijela Zagrebačke županije sa sjedištem u Velikoj Gorici, na području Grada Zagreba sjeverno od rijeke Save i području dijela Zagrebačke županije zadržala već provedena specijalizacija u kaznenom i radnom sudovanju, uspostavljena osnivanjem i početkom rada Općinskog kaznenog suda u Zagrebu 1. listopada 2007. godine te Općinskog radnog suda u Zagrebu 1. siječnja 2012. godine. Ustanovljeni su Općinski građanski sud u Zagrebu, Općinski radni sud u Zagrebu te Općinski kazneni sud u Zagrebu s istovjetnim područjem nadležnosti, dok je za područje Grada Zagreba južno od rijeke Save te za dio područja Zagrebačke županije ustanovljen Općinski sud u Novom Zagrebu kao sud pune opće nadležnosti.

Slijedeći raspored ovih pravosudnih tijela ustanovljavaju se i Prekršajni sud u Zagrebu te Prekršajni sud u Novom Zagrebu, kao i Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu i Općinsko državno odvjetništvo u Novom Zagrebu.

S danom 1. srpnja 2015. godine ukupno je prestalo s radom 43 općinska i 39 prekršajnih sudova te 11 općinskih državnih odvjetništava.

Od 1. travnja 2015. godine svaki županijski sud postao je nadležan za odlučivanje u drugom stupnju o žalbama protiv presuda svih općinskih sudova u kaznenim postupcima, a od 1. srpnja 2015. godine pojedini županijski sudovi određeni člankom 4. Zakona o područjima i sjedištima sudova nadležni su za odlučivanje u drugom stupnju o žalbama protiv odluka svih općinskih sudova u radnim, obiteljskim i zemljišnoknjižnim postupcima.

Za odlučivanje o žalbama protiv odluka svih općinskih sudova u sporovima iz radnih odnosa određeni su Županijski sud u Bjelovaru, Županijski sud u Osijeku, Županijski sud u Rijeci, Županijski sud u Splitu i Županijski sud u Zagrebu.

Za odlučivanje o žalbama protiv odluka svih općinskih sudova u obiteljskim predmetima određeni su Županijski sud u Puli – Pola, Županijski sud u Splitu i Županijski sud u Zagrebu.

Za odlučivanje o žalbama protiv odluka svih općinskih sudova u zemljišnoknjižnim predmetima, kao i o žalbama protiv odluka svih općinskih sudova u postupcima brisovne tužbe, tužbe za ispravak, tužbe za ispravak pogrešnog upisa i tužbe za opravdanje predbilježbe određeni su Županijski sud u Splitu, Županijski sud u Varaždinu i Županijski sud u Velikoj Gorici.

Od 1. siječnja 2016. godine svaki županijski sud u svim ostalim vrstama građanskih predmeta bit će nadležan za odlučivanje u drugom stupnju o žalbama protiv odluka bilo kojeg općinskog suda.

Predmeti se pojedinim županijskim sudovima u rad dodjeljuju nasumičnom algoritamskom dodjelom koja je razrađena odredbama Sudskog poslovnika i Pravilnikom o radu u eSpis sustavu. Osim ujednačenije sudske prakse, ovom će se izmjenom postići i ujednačenija radna opterećenost, što će

se pozitivno odraziti i na ubrzanje provedbe i trajanje drugostupanjskih postupaka. Predloženo širenje mjesne nadležnosti županijskih sudova za posljedicu neće imati smanjenu dostupnost sudova građanima jer je njihovo sudjelovanje u drugostupanjskim raspravama i javnim sjednicama samo iznimno zakonom predviđeno te će se u tim slučajevima građanima pristup sudu osigurati i putem zatvorenih tehničkih uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaji).

Provedba ovako određene nadležnosti drugostupanjskih sudova bit će podloga i za utvrđivanje potrebe za eventualnom budućom racionalizacijom mreže županijskih sudova i županijskih državnih odvjetništava.

Pravosudna tijela koja su prestala s radom te postojeće stalne službe pravosudnih tijela postala su stalne službe novoustanovljenih pravosudnih tijela, a detaljnim uređenjem komunikacije između pravosudnih tijela i njihovih službi građanima se omogućilo poduzimanje što većeg broja radnji u stalnim službama, na koji im se način i dalje osigurava pristup pravosuđu gotovo istovjetan onome kakvog su imali i ranije, uz iznimku pojedinih radnji koje se mogu poduzimati samo u sjedištu pravosudnih tijela. Ovakvoj centralizaciji obavljanja pojedinih radnji, primjerice osiguranjem kaznenog sudovanja isključivo u sjedištima općinskih sudova, pribjegava se isključivo iz organizacijskih i tehničkih razloga, koji će s druge strane omogućiti veću učinkovitost rada i skratiti trajanje sudskih postupaka.

Zadržavanje odnosno fizičko spajanje pojedinih stalnih službi ovisit će o ispunjenosti odgovarajućih prostornih i tehničkih uvjeta za rad sudova te osiguranju odgovarajuće razine dostupnosti pravosuđa građanima. Neće se ukidati stalne službe čijim bi se ukidanjem za građane u većoj mjeri smanjio i otežao pristup sudovima, a u slučajevima gdje će to biti nužno iz drugih razloga dostupnost pravosuđa osigurat će se održavanjem sudbenih dana.

Očekivani učinci reorganizacije

Predloženom reorganizacijom pravosudnog sustava očekuju se sljedeći pozitivni učinci po veću učinkovitost u radu, kvalitetniju i bržu pravnu zaštitu te smanjenje broja povreda prava na suđenje u razumnom roku:

- ravnomjernija radna opterećenost pravosudnih tijela i pravosudnih dužnosnika,
- smanjenje troškova delegacije predmeta s opterećenih na manje radno opterećene sudove,
- ujednačenija sudska praksa,
- veća mogućnost specijalizacije,
- veća pokretljivost pravosudnog osoblja,
- veća iskorištenost postojećih resursa (zgrada pravosudnih tijela, službenih vozila, informacijskih sustava u primjeni, informatičke opreme i sl.),
- smanjeni ukupni režijski troškovi i troškovi infrastrukturnog održavanja,
- bolja organizacija radnih procesa u pravosudnim tijelima,
- smanjenje ukupnog broja čelnika pravosudnih tijela te broja pravosudnih dužnosnika koji obavljaju posebna zaduženja,
- olakšana provedba nadzora tijelima sudske, državnoodvjetničke i pravosudne uprave.

Sveobuhvatna prethodna analiza i javna rasprava

Izradi prijedloga reorganizacije pravosudnog sustava prethodila je sveobuhvatna analiza podataka o radu svih pravosudnih tijela u Republici Hrvatskoj (ukupan broj i struktura predmeta, stanje kadrova, infrastrukture i informatičke opremljenosti), a velika je pozornost posvećena i mišljenju stručne i druge zainteresirane javnosti.

Prijedlog reorganizacije pravosudnog sustava najprije je prezentiran stručnoj javnosti 14. siječnja 2014. godine na sastanku Savjeta za praćenje provedbe reforme pravosuđa, čiji su članovi dali punu

potporu predstavljenom prijedlogu. Ministar pravosuđa sa suradnicima obišao je sva pravosudna područja te održao sastanke s predstavnicima tamošnjih pravosudnih tijela te predstavnicima gradskih i županijskih vlasti.

Od 14. siječnja do 22. travnja 2014. godine proveden je i postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, tijekom kojeg je zaprimljeno ukupno 158 primjedbi, prijedloga i mišljenja, uglavnom od strane pojedinih jedinica lokalne te područne (regionalne) samouprave, od kojih je u prijedlogu Zakona upućenih u proceduru Vlade Republike Hrvatske u cijelosti prihvaćena 71 primjedba, a njih pet djelomično.

GLAVNO TAJNIŠTVO

Glavno tajništvo u okviru svoje nadležnosti provodi, između ostalog i aktivnosti vezane uz pripremu i izradu Financijskog plana Razdjela 110 Ministarstvo pravosuđa koji uključuje Ministarstvo te pravosudna i kaznena tijela (dalje u tekstu: Razdjel 110).

U razdoblju od 2011. do 2015. godine proračun Razdjela 110 smanjen je s 2,712 milijarde kuna u 2011. godini na 2,402 milijarde kuna u 2015. godini.

Unatoč tome što je proračun Razdjela 110 u navedenom razdoblju smanjen za više od 310 milijuna kuna, provedenim aktivnostima od strane Ministarstva nepodmirene dospjele obveze su smanjene sa 99,939 milijuna kuna (31. prosinca 2011. godine) na 31,5 milijuna kuna na dan 1. rujna 2015. godine. Gore navedene nepodmirene obveze odnosile su se najvećim dijelom prema vještacima i braniteljima po službenoj dužnosti te prema dobavljačima raznih roba i usluga neophodnih za dnevni rad kaznionica i zatvora.

Uz bolje gospodarenje sredstvima, provedena je i konsolidacija unutar računovodstvene funkcije na način da su glavne knjige pravosudnih i kaznenih tijela konsolidirane kod Ministarstva što omogućuje konstantno praćenje tijekom plaćanja. Mjesečno izvješćivanje i sva druga komunikacija je isključivo u elektroničkom obliku što smanjuje troškove poštarine i uredskog materijala jer se obrasci od strane pravosudnih tijela dostavljaju isključivo e-poštom. Osim toga, u suradnji s FINA-om, a u cilju smanjivanja troškova poštanskih usluga otvoreni su pretinci u poslovnicama FINA-e za preuzimanje pismena pravosudnih tijela koji se šalju na prisilnu naplatu što je smanjilo poštanske troškove pravosudnih tijela.

Tijekom izvještajnog razdoblja ostvareni su preduvjeti i osigurana su sredstva za provedbu niza aktivnosti s ciljem povezivanja pravosudnih i kaznenih tijela kao i njihove komunikacije s Ministarstvom te poboljšavanja materijalnih i tehničkih uvjeta poslovanja proračunskih korisnika Razdjela 110.

Jedna od aktivnosti u 2012. godini bila je konsolidacija Ministarstva na jednu poslovnu lokaciju. Naime, Ministarstvo je do tada poslovalo na nekoliko lokacija čime je bilo znatno otežano redovito poslovanje, primjerice pisarnica je bila na lokaciji u Dežmanovoj ulici, a Tajništvo Ministarstva u Medulićevoj ulici. Konsolidacijom Ministarstva na lokaciji u Ulici grada Vukovara 49 omogućeno je efikasnije i učinkovitije poslovanje te su smanjeni operativni troškovi.

Vezano uz provedbu ostalih aktivnosti Glavnog tajništva, u izvještajnom razdoblju uspješno je dovršeno 12 projekata sufinanciranih sredstvima Instrumenta predpristupne pomoći IPA te jedan projekt sufinanciran putem UNDP-a u ukupnoj vrijednosti oko 17,6 milijuna eura. Projekti su namijenjeni provedbi ispunjenja ciljeva Strategije razvoja pravosuđa te pripremi pravosudnog sustava za implementaciju zakonodavnog okvira usvojenog s ciljem usklađivanja s pravom stečevinom Europske unije. Provedeni i planirani projekti namijenjeni su cijelom pravosudnom sustavu pa su tako

sredstvima EU fondova potpomognuti USKOK, Pravosudna akademija, državna odvjetništva, Vrhovni sud Republike Hrvatske, upravni sudovi, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske te ostala pravosudna tijela i samo Ministarstvo. Trenutno su u provedbi dva projekta financirana iz programa IPA za 2010. i 2011. programsku godinu te Prijelaznog instrumenta u ukupnom iznosu od oko 11,5 milijuna eura. Za daljnje ugovaranje je predviđeno šest projekata prihvaćenih za financiranje u okviru programa IPA 2012 te Prijelaznog instrumenta u ukupnoj vrijednosti od oko 16,6 milijuna eura. U ovom kontekstu treba posebno naglasiti projekte namijenjene poboljšanju infrastrukturnih uvjeta pravosudnih i kaznenih tijela.

Od 2013. godine Ministarstvo je sudjelovalo u izradi strateških i programskih dokumenata za korištenje sredstava strukturnih instrumenata EU za financijsko razdoblje od 2014. do 2020. godine te je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali za razdoblje od 2014. do 2020. godine Ministarstvu pravosuđa namijenjeno oko 21 milijun eura iz Europskog socijalnog fonda za projekte i aktivnosti usmjerene na daljnje povećanje učinkovitosti sustava.

U izvještajnom razdoblju nastavljena je provedba aktivnosti u okviru Projekta potpore pravosudnom sustavu. Projekt potpore pravosudnom sustavu za razdoblje od 2011. do 2015. godine je tijekom 2014. godine restrukturiran te je inicijalni iznos zajma Međunarodne banke za obnovu i razvoj smanjen s 27,9 milijuna eura na 17 milijuna eura. Ciljevi projekta su povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava, uključujući i unapređenje standarda pravosudnih tijela (izgradnja ili adaptacija pravosudnih tijela - DORH te Županijsko i Općinsko državno odvjetništvo u Puli), poboljšanje učinkovitosti državnog odvjetništva te jačanje upravljačkih funkcija Ministarstva. U okviru Projekta nabavljeno je 7.740 računala, 150 servera, 1.700 pisača, 62 laserska pisača i 110 prijenosna računala. Projekt je bio potpomognut i darovnicom Kraljevine Nizozemske.

Darovnica Kraljevine Nizozemske dijelom je iskorištena za pripreme radove te procjenu najpovoljnije opcije potencijalne izgradnje Trga pravde u Zagrebu, temeljem kojega je u suradnji s Centrom za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija izrađen komparator troškova javnog sektora te nacrt mogućeg ugovora o javno-privatnom partnerstvu za izgradnju i održavanje Trga pravde u Zagrebu.

Tijekom 2014. godine pripremljen je, te za financiranje u okviru darovnice Kraljevine Norveške odobren projekt namijenjen rekonstrukciji i adaptaciji zgrade Županijskog suda u Karlovcu, projekt unapređenja upravljanja poslovnim procesima.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, Ministarstvu pravosuđa otvorila se mogućnost angažiranja na projektima koji se provode u zemljama u regiji u svojstvu *twinning* partnera. Tijekom 2015. godine Ministarstvo pravosuđa je prihvaćeno kao mlađi partner na provedbi projekta namijenjenog jačanju vladavine prava u Republici Makedoniji te je također apliciralo kao *twinning* partner za provedbu projekta namijenjenog jačanju međunarodne pravosudne suradnje, također u Republici Makedoniji.

U okviru osiguranja primjerenih radnih uvjeta za rad pravosudnih tijela u vremenskom razdoblju od 2011. do 2015. godine za potrebe provedbe kapitalnih projekata, investicijskih ulaganja te opremanja pravosudnih tijela ukupno je utrošeno oko 75,5 milijuna kuna.

Od značajnijih završenih kapitalnih projekata ističu se uređenje i opremanje potkrovlja Županijskog suda u Osijeku, adaptacija i opremanje zgrade „Erdutski vinogradi“ za potrebe Općinskog državnog odvjetništva u Osijeku, uređenje i opremanje šest sudnica Općinskog suda u Splitu, adaptacija i opremanje poslovnog prostora u Čakovcu za potrebe Općinskog državnog odvjetništva u Čakovcu, adaptacija dijela prvog kata Općinskog suda u Velikoj Gorici, adaptacija i opremanje zgrade „B“ u kompleksu Selska 2 u Zagrebu za potrebe zemljišnoknjižnog odjela Općinskog građanskog suda u Zagrebu, adaptacija i opremanje dijela zgrade za potrebe Županijskog suda u Zagrebu, opremanje zgrade u Novom Zagrebu za potrebe smještaja novoustrojenih pravosudnih tijela (Općinski sud u

Novom Zagrebu, Prekršajni sud u Novom Zagrebu te Općinsko državno odvjetništvo u Novom Zagrebu).

Vežano uz poboljšanje energetske učinkovitosti pravosudnih i kaznenih tijela Ministarstvo pravosuđa prijavilo je u Program energetske obnove zgrada javnog sektora Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama sljedeće zgrade: Općinski građanski sud u Zagrebu, Županijski sud u Rijeci i Zatvor u Rijeci, Zatvorsku bolnicu u Zagrebu, Kaznionicu u Lepoglavi, Županijski sud u Varaždinu, Općinski sud u Slavanskom Brodu te dvorišnu zgradu Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku.

Zatečeno stanje po pitanju informatizacije unutar Razdjela 110 obuhvaćalo je velik broj decentraliziranih, nepovezanih aplikacija s visokim troškovima udomljavanja i održavanja.

eSpis sustav bio je implementiran na samo 55 od ukupno 89 općinskih, županijskih i trgovačkih sudova. Sustav je bio zatvoren i nepovezan s okolnim informacijskim sustavima i raspoloživim registrima. Također, zatečene su 142 od ukupno 233 lokacije unutar pravosuđa koje su povezane na HITRONET.

Do trećeg tromjesečja 2015. godine sve lokacije pravosudnih tijela su povezane na HITRONET, od kojih je 211 lokacija u domeni Ministarstva pravosuđa, čime su ispunjeni preduvjeti za povezivanje svih korisnika pravosudnog sustava i korištenje zajedničkih aplikacija na središnjoj lokaciji. U tijeku su aktivnosti povezivanja preostalih tijela zatvorskog sustava.

Sve lokacije u pravosuđu, u izvještajnom razdoblju, povezane su na HITRONET, a unaprijeđeni su aplikacijski sustavi kojima se koriste pravosudna i kaznena tijela. U eSpis integrirane su brojne prilagodbe i proširenja funkcionalnosti kao što su predlošci, uvid u status predmeta na internetski stranicama (ePredmet), puštena je u rad i eOglasna ploča, povezan je eSpis s drugim sustavima unutar pravosudnih tijela, (povezivanje sa sudskim registrom, kaznenom evidencijom), OIB sustavom, JRO (MUP) sustavom i sustavom eGrađani. Također je implementirano povezivanje eSpisa sa servisom FINA-e vežano za plaćanje sudskih pristojbi. Kako bi se reorganizacija pravosuđa mogla provesti stupanjem na snagu novog Zakona o područjima i sjedištima sudova bilo je potrebno napraviti i brojne prilagodbe u aplikaciji vežano za ustroj, algoritam dodjele predmeta te ostale funkcionalnosti koje su uvjetovane novim zakonom. Razvoj eSpisa pratio je i zakonske promjene, pa su tako na primjer implementirane i sve potrebne prilagodbe vežane uz novi Stečajni zakon, kako bi sudovi bili u potpunosti spremni za njegovu primjenu danom stupanja na snagu navedenog zakona. Sve te nadogradnje i razvoj funkcionalnosti rezultirale su povećanjem učinkovitosti i olakšanim radom sudova, čime je napravljen veliki iskorak prema građanima u cilju što veće transparentnosti pravosuđa. U istom razdoblju eSpis je implementiran na svim općinskim sudovima.

Kao podrška uredskom poslovanju, u Ministarstvu pravosuđa u potpunu funkciju je stavljen informacijski sustav Centrix koji obuhvaća upravljanje dokumentima Ministarstva s poslovnim procesom od nastanka do arhiviranja spisa i akata.

U značajnom iznosu smanjeni su troškovi udomljavanja i održavanja svih informacijskih sustava pravosuđa kao i pojedinačne cijene angažmana vanjskih partnera na poslovima razvoja aplikacijskih rješenja i to bez utjecaja na kvalitetu i opseg usluga, a u cilju smanjivanja troškova smještaja IT infrastrukture u budućem razdoblju (2016. i dalje) izgrađen je podatkovni centar za smještaj cjelokupne središnje IT infrastrukture Ministarstva s neovisnim napajanjem i klimatizacijom.

U izvještajnom razdoblju Ministarstvo je za potrebe Razdjela 110 nabavilo ukupno 10.008 računala po godinama kako je to navedeno u tablici u nastavku:

Projekt	Godina	Korisnici	Računala	Pisači	Poslužitelji
JSSP G-10, IT equipment and packaged software	2011/2012	općinski sudovi	590	590	36
IPA 2008, Potpora reformi Zakona o kaznenom postupku – nabava informatičke opreme i audio-vizualne opreme	2012	državna odvjetništva	86	115	
IPA 2008, Razvoj sustava probacije u Republici Hrvatskoj – nabava opreme	2012	probacijski uredi	70	40	
IPA 2009 “Supply of IT Equipment and LAN Infrastructure to Selected Misdemeanour Courts”	2012/2013	prekršajni sudovi	665	514	17
JSSP, Contract for the procurement of Hardware and software for the Ministry of Justice and State Geodetic Administration	2013	zemljišnoknjižni odjeli	80	36	
IPA 2010 ILAS „Nabava potrebne informatičke opreme i uspostavljanje informatičke infrastrukture za Integrirani sustav zemljišne administracije“	2013/2014	zemljišnoknjižni odjeli	738	50	
JSSP G-14 „Procurement of IT equipment and installation services“	2014	pravosudna tijela	3.299		
JSSP G-18 “ Justice Sector Support Project“	2015	pravosudna tijela	3.000	500	15
Državni proračun	2011/2015	pravosudna tijela	1.480	1.246	60
UKUPNO			10.008	3.091	128

Osim navedenih aktivnosti, Ministarstvo je 2011. godine upravljalo sa 190 stanova u vlasništvu Republike Hrvatske od kojih je većina bila korištena od strane (bivših) djelatnika pravosudnog i zatvorskog sustava. Manji dio stanova (31) je bio prazan ili bespravno useljen (9).

Ministarstvo je prikupilo i prosljedilo Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom podatke o svim nekretninama koje koriste pravosudna i kaznena tijela za potrebe Registra državne imovine sukladno Uredbi o registru državne imovine („Narodne novine“, broj 55/11). Sukladno Zakonu o upravljanju državnom imovinom („Narodne novine“, broj 145/10) na upravljanje Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom preneseno je 190 stanova.

Vezano uz osiguravanje smještaja pravosudnih tijela Ministarstvo pravosuđa je u pregovorima s zakupodavcem i premještanjem pravosudnih tijela iz zakupljenih prostora u prostore u vlasništvu Republike Hrvatske smanjen ukupan trošak zakupnine za 25.802,76 eura mjesečno po do tada ugovorenim zakupima.

Osim navedenoga, vodeći brigu o redovitim otplatama Ugovora o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, kojih sada zajedno s Ugovorima o stambenom kreditu ima 1.016, te 65 postupaka prisilne naplate istih, u razdoblju od 2011. godine do danas smanjen je dug po predmetnim ugovorima za 54.193 eura.

Sukladno statističkim izvješćima objavljenim u Oglasniku javne nabave u Narodnim novinama, nabavljeno je roba, usluga i radova kako slijedi:

GOD.	ROBA	USLUGE	RADOVI	NARUDŽBENICE	UKUPNO
2011.	16.165.749,63	34.987.272,88	30.165.015,12	15.374.000,00	96.692.037,63
2012.	8.503.567,69	4.690.860,15	2.248.760,00	5.340.000,00	20.783.187,84
2013.	3.574.197,83	29.881.574,80	4.019.331,49	6.696.000,00	44.171.104,12
2014.	1.548.682,42	35.547.762,21	6.070.000,92	11.601.000,00	54.767.445,55

Zaključno s danom 1. prosinca 2015. godine, putem otvorenog postupka javne nabave zaključeno je ugovora u vrijednosti 57,054 milijuna kuna bez PDV-a i okvirnih sporazuma u vrijednosti 12,296 milijuna kuna bez PDV-a, dok je temeljem provedenih postupaka bagatelne nabave nabavljeno roba, radova i usluga ukupne vrijednosti 11,442 milijuna kuna bez PDV-a.

Najznačajniji odrađeni projekti i poslovi 2011. – 2015.:

IPA 2007 - „Jačanje međuagencijske suradnje u borbi protiv korupcije“

Vrijednost: 2,6 milijuna eura

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa te tijela uključena u provedbu Strategije suzbijanja korupcije

IPA 2007 - „Jačanje kapaciteta USKOK-a“

Vrijednost: Tehnička pomoć – 1,27 milijuna eura

Korisnik: Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te ostala tijela uključena u suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

IPA 2008 „Podrška reformi Zakona o kaznenom postupku“

Vrijednost: 2,8 milijuna eura

Korisnici: Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova

IPA 2008 „Uvođenje probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj“

Vrijednost: 1,8 milijuna eura

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

IPA 2008 FPP RAC – „Razvoj “One stop shop” podsustava za ZIS aplikaciju u zemljišnoknjižnom sustavu i usklađivanje podataka zemljišnih knjiga“

Vrijednost projekta: 0,600 milijuna eura

Korisnici: Ministarstvo pravosuđa, Državna geodetska uprava

IPA 2008 FPP RAC - “Podrška državnoj školi za pravosudne dužnosnike“

Vrijednost projekta: 0,22 milijuna eura

Korisnik: Pravosudna akademija

IPA 2008 FPP RAC - “Jačanje rada Državne škole za pravosudne dužnosnike kroz unapređenje njezinih programa stručnog usavršavanja i tijeka rada“

Vrijednost projekta: 0,198 milijuna eura

Korisnik: Pravosudna akademija

IPA 2009 FPP RAC - "Unapređenje sustava besplatne pravne pomoći"
Vrijednost projekta: 0,230 milijuna eura

IPA 2009 - "Profesionalni razvitak sudskih savjetnika i budućih sudaca i državnih odvjetnika kroz uspostavu samoodrživog sustava izobrazbe"
Vrijednost: 1,186 milijuna eura
Korisnik: Pravosudna akademija

IPA 2009 - "Daljnje poboljšanje institucionalnih kapaciteta svih prekršajnih sudova i razvoj ICMS kompatibilnih modula na izabranim prekršajnim sudovima"
Vrijednost : 2,365 milijuna eura
Korisnik: Visoki prekršajni sud, prekršajni sudovi

IPA FPP RAC 2009 - "Implementacija eSpisa na odabrane općinske sudove"
Vrijednost: 0,520 milijuna eura

IPA 2009 FPP RAC - "Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva pravosuđa"
Vrijednost: 0,230 milijuna eura
Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

IPA 2010 - "Jačanje učinkovitosti pravosuđa u Republici Hrvatskoj"
Vrijednost: 2,6 milijuna eura
Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

IPA 2010
„Implementacija sustava zemljišne administracije – podrška pojedinačnom preoblikovanju i sustavu digitalne arhive“
Vrijednost: 1,661 milijuna eura
Korisnici: Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava

IPA 2011 FFRAC
"Jačanje rada Pravosudne akademije kroz razvoj programa i provedbu edukacije za trenere, suce i državne odvjetnike u odabranim područjima vještačenja"
Vrijednost projekta: 0,19 milijuna eura
Korisnik: Pravosudna akademija

UNDP „Pomoć u razvoju sustava podrške svjedocima i žrtvama u Republici Hrvatskoj“
Vrijednost: 1,253 milijuna dolara
Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

UNICEF „Kaznenopravna zaštita djece žrtava i svjedoka“
Vrijednost: 2,455 milijuna kuna
Korisnici: Ministarstvo pravosuđa, 15 županijskih i dva općinska suda.

Projekt potpore pravosudnom sustavu

Građevinski radovi i oprema

Rekonstrukcija i dogradnja zgrade DORH, Gajeve 33, Zagreb
Vrijednost: 2,02 milijuna eura
Nabava namještaja i opreme za zgradu DORH-a
Vrijednost: 0,14 milijuna eura

Rekonstrukcija bivše vojarne u Puli za potrebe Županijskog državnog odvjetništva u Puli, općinskog državnog odvjetništva u Puli i Zemljišnoknjižnog odjela Općinskog suda u Puli

Vrijednost: 2,9 milijuna eura
Nabava namještaja i opreme za zgradu u Puli
Vrijednost: 0,30 milijuna eura

IT oprema i IT sustavi

Nabava osnovne IT opreme i SW (PC, pisači, serveri)
Vrijednost 6,37 milijuna eura

Generičko kabliranje LAN instalacije, telefonije i instalacije slabe struje u 21 pravosudnom tijelu
Vrijednost 0,6 milijuna eura

Unaprjeđenje i uvođenje sustava za upravljanje predmetima u DORH-u
Vrijednost 1,25 milijuna eura

Unaprjeđenje sustava upravljanja predmetima u sudovima
Vrijednost 0,44 milijuna eura

Jačanje kapaciteta Ministarstva pravosuđa za upravljanje post-pristupnim strukturnim fondovima EU
Vrijednost 31.000 eura

Revizija projektne dokumentacije za pravosudne zgrade čija će se rekonstrukcija/adaptacija financirati iz sredstava IPA 2011
Vrijednost 0,2 milijuna eura

UPRAVA ZA ORGANIZACIJU PRAVOSUĐA

Pristupilo se izradi novog strateškog dokumenta za definiranje osnovnih smjernica reforme i daljnjeg razvoja našeg pravosudnog sustava. Dana 14. prosinca 2012. godine Hrvatski sabor usvojio je Strategiju razvoja pravosuđa za razdoblje 2013. - 2018. („Narodne novine“, broj 144/12), čiji je nacrt izrađen unutar Uprave za organizaciju pravosuđa u suradnji s članovima Savjeta za praćenje provedbe Strategije reforme pravosuđa te svim drugim sudionicima sustava strateškog planiranja unutar pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj. Strategijom je određeno pet osnovnih strateških smjernica iz Strategije, i to: 1. neovisnost, nepristranost i stručnost pravosuđa, 2. učinkovitost pravosuđa, 3. hrvatsko pravosuđe kao dio europskog pravosuđa, 4. upravljanje ljudskim potencijalima i 5. iskorištavanje potencijala moderne tehnologije, s ukupno 45 strateških ciljeva.

Od normativnih aktivnosti u navedenom razdoblju posebno se u 2013. godini ističe izmjena najvažnijih organizacijskih propisa kojima se nastojala potaknuti veća učinkovitost rada pravosudnih tijela i pravosudnih dužnosnika.

Zakonom o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13) učinkovitost rada sudova nastojala se povećati prvenstveno kroz jačanje odgovornosti te ovlasti i dužnosti predsjednika sudova, širenje nadzornih ovlasti neposredno viših sudova, redefiniranje poslova sudske uprave, uvođenje instituta ravnatelja sudske uprave kao specijalizirane *managerske* funkcije u sudovima te sredstvo rasterećenja predsjednika suda u obavljanju dijela poslova sudske uprave vezanih uz javnu nabavu te materijalno-financijsko poslovanje sudova, proširenje ovlasti sudskih savjetnika i detaljnu razradu instituta pravosudne inspekcije. Nadalje, izmijenjene su odredbe o imunitetu sudaca radi preciziranja te usklađivanja s odredbama Ustava Republike Hrvatske te odredbe o delegaciji nadležnosti kao sredstvu postizanja ravnomjerne radne opterećenosti sudova, inicijativa za određivanje koje je, pored predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, dana i ministru pravosuđa. Zakonom je reformiran institut zaštite prava na suđenje u razumnom roku, uvođenjem dva detaljno postupovno razrađena pravna sredstva za zaštitu ovog prava, i to zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u

razumnom roku i zahtjeva za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. Zakonom su jasnije definirana prava i dužnosti sudaca, a posebno su uvedene obveza rada na predmetima prema redoslijedu zaprimanja i vodeći računa o njihovoj hitnosti te obveza pravodobnog i potpunog unosa podataka o predmetima u informatičke sustave sudova. Postupovno su razrađeni postupci utvrđivanja ispunjenja sudačke obveze i ocjenjivanja sudaca te postupanje s nepreuzetim sudskim položajima, uvedena je mogućnost osiguranja sredstava za pojedine aktivnosti sudova i rad službenika od interesa za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave od strane navedenih jedinica, a imenovanim stalnim sudskim tumačima i vještacima omogućen je rad i pružanje usluga na području cijele Republike Hrvatske. Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske obavezan je na podnošenje godišnjeg izvješća o stanju sudbene vlasti Hrvatskom saboru.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, broj 28/13) preciziran je pojam preustroja suda, a postupak premještaja sudaca učinjen je transparentnijim kroz uvođenje kriterija za donošenje odluka o premještaju, čime su se ujedno osigurali uvjeti za veću mobilnost sudaca. Učinkovitost sudova u rješavanju starijih predmeta nastojala se potaknuti propisivanjem da suci čine stegovno djelo neurednog obnašanja sudačke dužnosti i kad u bitnom odstupaju od obveze rješavanja predmeta sukladno redoslijedu njihova primitka u sud i hitnosti, a stegovni postupak protiv sudaca osnivanjem posebnog stegovnog vijeća koje će provesti postupak, utvrditi činjenice i obrazložiti utvrđene činjenice pred Državnim sudbenim vijećem. Predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske i ministru pravosuđa dana je ovlast iznošenja mišljenja o kandidatima za predsjednike sudova odnosno mišljenja o programima rada koje predstavljaju Državnom sudbenom vijeću. Predsjednicima sudova dano je pravo da od sudaca u odnosu na koje postoji sumnja u trajan gubitak sposobnosti obnašanja dužnosti zahtijevaju podvrgavanje posebnom liječničkom pregledu, a postupak razrješenja predsjednika suda pojednostavljen je budući da nakon razrješenja predsjednici sudova nastavljaju obavljati sudačku dužnost u sudovima u kojima su imenovani te samo gube ovlast obavljanja poslove sudske uprave.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“, broj 72/13) implementirane su Okvirne odluke Vijeća Europske unije od 13. lipnja 2002. godine o zajedničkim istražiteljskim ekipama (2002/465/PUP) i Okvirne odluke Vijeća od 30. studenoga 2009. godine o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima (2009/948/PUP). Pored navedenog, ovaj Zakon bilo je potrebno uskladiti s u međuvremenu donesenim Zakonom o sudovima te Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću radi ujednačavanja statusa, odnosno prava i obveza svih pravosudnih dužnosnika, usklađenja postupka imenovanja državnih odvjetnika s postupkom imenovanja predsjednika sudova te proširenja obveza državnih odvjetnika kao čelnika pravosudnih tijela u odnosu na Ministarstvo pravosuđa kao najviše tijelo pravosudne uprave. Zakonom su posebno proširene dužnosti državnog odvjetništava u građanskim, upravnim i drugim postupcima, a radi učinkovitijeg postupanja državnog odvjetništva u navedenim postupcima državnim tijelima koja zastupa državno odvjetništvo uvedena je obveza imenovanja koordinatora za suradnju s državnim odvjetništvom radi pravovremene dostave podataka i uputa za rad.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“, broj 157/13) propisan je nastanak pristojbene obveze za postupovnu radnju odgovora na tužbu tek po završetku postupka i razmjerno postignutom uspjehu u sporu, uvedena je obveza plaćanja pristojbe u slučaju donošenja rješenja o odbačaju nedopuštene revizije, brisana su nepotrebna ograničenja za određivanje vrijednosti spora u vlasničkim sporovima o nekretninama, izvršeno je usklađivanje s odredbama drugih zakona koji su u međuvremenu stupili na snagu, i to prvenstveno Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama, a posebno je radi ubrzanja i povećanja učinkovitosti postupka naplate sudske pristojbe te rasterećenja sudaca od obavljanja nesudačkih

poslova ovlast poduzimanja radnji u postupku naplate sudskih pristojbi dana sudskim službenicima te je Financijskoj agenciji dana izravna ovlast dostave osnove za naplatu obveze nadležnoj ispostavi Porezne uprave radi provedbe ovrhe na cijeloj imovini obveznika. Zakonom je uveden i jedinstveni zastarni rok za naplatu sudske pristojbe od pet godina te je preciziran i djelomično proširen krug osoba oslobođenih od plaćanja sudske pristojbe.

Kao **podzakonski akti** Zakona o sudovima doneseni su novi **Sudski poslovnik** („Narodne novine“, broj 37/14) te **Izmjene Sudskog poslovnika** („Narodne novine“, broj 49/14), **Pravilnik o službenoj iskaznici suca i službene osobe u sudu** („Narodne novine“, broj 38/14), **Pravilnik o naknadama i nagradi sudaca porotnika** („Narodne novine“, broj 38/14), **Pravilnik o naknadama za obavljanje službenih radnji izvan zgrade suda** („Narodne novine“, broj 38/14), **Pravilnik o visini dodatka na plaću sudaca privremeno upućenih na rad u drugi sud** („Narodne novine“, broj 38/14) i **Pravilnik o stalnim sudskim vještacima** („Narodne novine“, broj 38/14), kao podzakonski akt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću donesen je **Pravilnik o naknadama troškova zbog posebnih uvjeta rada sudaca privremeno upućenih na rad u drugi sud** („Narodne novine“, broj 38/14), a kao podzakonski akt Zakona o državnom odvjetništvu donesen je i novi **Poslovnik državnog odvjetništva** („Narodne novine“, broj 5/14).

U 2014. godini donesen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika** („Narodne novine“, broj 147/14), i to nakon odluke i rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-4039/2009; U-I-25427/2009 i U-I-195/2010 od 18. srpnja 2014. godine, prema kojima svi elementi plaće pravosudnih dužnosnika moraju biti određeni zakonom te je stoga ovim Zakonom propisan iznos osnovice za izračun plaća pravosudnih dužnosnika, a s ciljem veće određenosti i preciziranja doradene su odredbe ovog Zakona o načinima i uvjetima ostvarenja prava na naknade određenih troškova koja se priznaju pravosudnim dužnosnicima, pri čemu se iznos i opseg pojedinih materijalnih prava pravosudnih dužnosnika nisu mijenjali. Zakonom je propisano i da se pravo na dodatak na plaću dužnosnicima raspoređenim za zamjenike predsjednika sudova odnosno zamjenike čelnika drugih pravosudnih tijela ili suce koji obavljaju poslove predsjednika odjela odnosno voditelja odjela neće primjenjivati u 2015. i 2016. godini, a s obzirom da projekcije državnog proračuna za ove godine ne predviđaju osiguranje sredstava za isplatu navedenog dodatka. Nakon stupanja na snagu ovog Zakona **za sve pravosudne dužnosnike donesena su nova rješenja o plaći.**

Tijekom 2013., 2014. i 2015. godine Uprava je sudjelovala u **provedbi projekta reorganizacije pravosudnog sustava**, prvenstveno kroz sveobuhvatnu analizu podataka o radu pravosudnih tijela, a nakon utvrđivanja reorganizacijskih smjernica doneseni su **Zakon o područjima i sjedištima sudova** („Narodne novine“, broj 128/14) i **Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava** („Narodne novine“, broj 128/14) kojima je u Republici Hrvatskoj od 1. travnja 2015. godine ustanovljena nova mreža općinskih i trgovačkih sudova te općinskih državnih odvjetništava, a od 1. srpnja 2015. godine i nova mreža prekršajnih sudova te je reformiran sustav drugostupanjske mjesne nadležnosti županijskih sudova.

Radi provedbe svrhe i ciljeva reorganizacije pravosudnog sustava u provedbi projekta reorganizacije doneseni su **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima** („Narodne novine“, broj 33/15) i **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu** („Narodne novine“, broj 33/15), kojima je jasnije određeno osnivanje i prestanak rada stalnih službi te uvedena funkcija voditelja stalne službe kao mehanizma pomoći predsjedniku suda u obavljanju poslova sudske uprave u dislociranim stalnim službama. Odredbe Zakona koje se odnose na rad pravosudne inspekcije dopunjene su mogućnošću da u proširenom krugu nadzornih ovlasti mogu sudjelovati i ovlašteni službenici Ministarstva pravosuđa, a odredbe o dodjeli predmeta u rad izmijenjene su s obzirom da je u gotovo svim pravosudnim tijelima u cijelosti uveden rad kroz posebne informacijske sustave, uslijed čega je ručna dodjela predmeta postala iznimkom, te su osnovna načela dodjele propisana zakonom, a sam postupak dodjele odgovarajućim poslovničkim odredbama. Radi veće učinkovitosti i

transparentnosti postupka donošenja Okvirnih mjerila za rad sudaca i državnih odvjetništava ovlast ministra pravosuđa da upozori na potrebu donošenja odnosno izmjena i dopuna Okvirnih mjerila zbog izmjene propisa ili provedbe drugih mjera iz ovlasti Ministarstva pravosuđa dopunjena je ovlašću da ministar samostalno donese Okvirna mjerila u slučaju da u roku od dva mjeseca od upozorenja Glavni državni odvjetnik odnosno Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske ne dostave svoj prijedlog, a propisana je i obvezna objava donesenih Okvirnih mjerila na internetskoj stranici Ministarstva pravosuđa. Radi sve češćeg iskazivanja interesa pravosudnih dužnosnika za različite oblike sudjelovanja u radu međunarodnih institucija i organizacija (razmjene, izbori i imenovanja) i u slučajevima kada ih ne upućuje Vlada Republike Hrvatske, propisan je postupak njihovog upućivanja na rad u navedene institucije i organizacije.

Posebno je izmjenama i dopunama Zakona o sudovima radi brže i lakše delegacije predmeta kao jednog od sredstava ujednačavanja radne opterećenosti sudova ovlast za odlučivanje o delegaciji umjesto predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske dana predsjedniku zajedničkog neposredno višeg suda. Kako bi se povećala učinkovitost u obavljanju poslova sudske uprave predsjednike svih sudova, uz iznimku predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, obvezalo se na izradu godišnjeg programa rada suda te podnošenje izvješća o obavljenim poslovima sudske uprave za prethodnu godinu, na koji se način omogućuje kontinuirano praćenje rada i rezultata rada sudova i predsjednika sudova. Radi ujednačavanja sudske prakse županijskih sudova kojima se u reorganizaciji pravosudnog sustava izmijenila mjesna nadležnost uvedeni su obvezni sastanci Vrhovnog suda Republike Hrvatske s predsjednicima sudskih odjela svih županijskih sudova najmanje dva puta godišnje, čiji će se zaključci objavljivati na internetskoj stranici Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a radi ujednačavanja sudske prakse općenito ustanovljen je Centar sudske prakse kao posebna ustrojstvena jedinica Vrhovnog suda Republike Hrvatske sa zadaćom praćenja, analiziranja i objave sudske prakse svih naših sudova te sudova koji odlučuju na razini Vijeća Europe i Europske unije, a koji će djelovati i kroz područne centre u pet najvećih županijskih sudova.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, broj 82/15) dodatno je razrađen institut trajnog premještaja sudaca radi njegove veće učinkovitosti, objektivnosti i transparentnosti, a ujedno je ovim Zakonom proširena definicija pojma preustroja na spajanje, pripajanje i razdvajanje sudova, pa je iz navedenog razloga bilo nužno istodobno i u **Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima** („Narodne novine“, broj 82/15) na odgovarajući način urediti davanje ovlasti za privremeno obavljanje poslova sudske uprave do imenovanja predsjednika novoosnovanog suda nakon preustroja.

Slijedeći navedene zakonske izmjene donesene su i **Izmjene i dopune Sudskog poslovnika** („Narodne novine“, broj: 8/15, 35/15 i 123/15), **Izmjene i dopune Poslovnika državnog odvjetništva** („Narodne novine“, broj: 123/15), **Pravilnik o radu u sustavu eSpis** („Narodne novine“, broj 35/15) i **Pravilnik o radu u sustavu JCMS** („Narodne novine“, broj 35/15) te **izmjene i dopune ovih Pravilnika** („Narodne novine“, broj 123/15).

Zbog provedbe reorganizacije mreže općinskih sudova donesen je novi **Pravilnik o službenim sjedištima javnih bilježnika** („Narodne novine“, broj 51/15), a s obzirom na novu mrežu općinskih sudova donesena su **rješenja kojima se utvrđuju nova službena područja javnih bilježnika**.

U sklopu projekta reorganizacije i provedene analize rada svih pravosudnih tijela izrađena su **mjerila za određivanje broja sudaca u sudovima te službenika i namještenika u pravosudnim tijelima, te je za svako novoustanovljeno pravosudno tijelo doneseno rješenje o utvrđenju ispunjenja uvjeta za početak rada te o potrebnom broju dužnosnika i službenika**.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Pravosudnoj akademiji, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću (svi „Narodne novine“, broj 82/15) izvršena je reforma sustava ulaska u

pravosudnu dužnost. Polazište predloženih izmjena navedenih Zakona bilo je zadržavanje Državne škole za pravosudne dužnosnike kao postojećeg institucionalnog okvira teoretskog i praktičnog obrazovanja budućih pravosudnih dužnosnika, ali i izmjena nadležnosti Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća prema kojoj ova tijela više ne bi provodila postupke upisa i provedbe završnog ispita u Državnoj školi.

Izmjenama Zakona o Pravosudnoj akademiji postupak upisa u Državnu školu povjeren je posebnom Povjerenstvu, čije članove iz reda sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa na četiri godine imenuje Upravno vijeće Akademije na prijedlog Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Kolegija Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i ministra pravosuđa, a koje će Povjerenstvo provoditi selekciju kandidata kroz posebno strukturiran pismeni i usmeni dio postupka. Ovim su rješenjem otklonjene ranije nejednakosti u vrednovanju kandidata koji su pravosudni ispit položili prema različitim kriterijima vrednovanja. Kandidatima prijavljenim u Državnu školu omogućeno je pravo izbora mjesta rada i rasporeda u pravosudna tijela za vrijeme trajanja Državne škole, sukladno rezultatima ostvarenim u postupku upisa, pri čemu kandidati koji su već u sustavu kao savjetnici ili viši savjetnici zadržavaju svoj status, a kandidati koji to nisu raspoređuju se na savjetnička mjesta u najdužem trajanju od tri godine. Navedenim se rješenjem također otklanjaju nejednakosti koje je prema ranijem Zakonu prouzročio status polaznika Državne škole kao viših savjetnika u pravosudnim tijelima na neodređeno vrijeme, u odnosu na savjetnike i više savjetnike u pravosudnim tijelima koji nisu polaznici Državne škole. Trajanje stručnog usavršavanja u Državnoj školi skraćeno je s dvije na jednu godinu koncentracijom važećeg programa usavršavanja, a polaganje završnog ispita u Državnoj školi također je povjereno posebnom tripartitnom Povjerenstvu čije članove na četiri godine imenuje Upravno vijeće Akademije iz reda sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa.

Navedenim konceptima upisa i provedbe završnog ispita u Državnoj školi dokinuta je i ranija stroga odvojenost školovanja za suce te za zamjenike državnih odvjetnika odnosno nemogućnost da se za suca imenuje kandidat koji je Državnu školu završio za zamjenika državnog odvjetnika i obratno. Bitna novina je i izjednačavanje određenog radnog iskustva i staža na pravnim poslovima savjetnika u pravosudnim tijelima, odvjetnika, javnih bilježnika, javnobilježničkih prisjednika odnosno drugih pravnika s položenim pravosudnim ispitom sa znanjima i vještinama koje se stječu u Državnoj školi za pravosudne dužnosnike te je i ovim kategorijama pravnika omogućeno polaganje završnog ispita, odnosno stjecanje statusa kandidata sa završenom Državnom školom za pravosudne dužnosnike, kako bi mogli konkurirati u postupcima pred Državnim sudbenim vijećem i Državnoodvjetničkim vijećem za imenovanje na sudačku odnosno državnoodvjetničku dužnost. Zbog izjednačavanja položaja obje kategorije kandidata koji pristupaju završnom ispitu završna ocjena u Državnoj školi isključivo kao rezultat znanja iskazanog na završnom ispitu. Zakonom je uvedena i obveza povrata novčanih sredstava utrošenih na školovanje polaznika Škole koji ne polože završni ispit, dok je obveza obnašanja dužnosti nakon završene Državne škole i imenovanja zbog skraćivanja trajanja samog školovanja skraćena s pet godina na dvije.

Izmjenama i dopunama Zakona o Pravosudnoj akademiji provedene su i određene organizacijske izmjene unutar same Pravosudne akademije, i to smanjenje broja članova Upravnog vijeća Akademije s 11 na devet radi učinkovitijeg rada ovog tijela te je djelatnost Akademije proširena na stručno usavršavanje svih službenika iz područja pravosuđa.

Izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću i Zakona o državnom odvjetništvu, sukladno izmjenama koncepta upisa i provedbe završnog ispita u Državnoj školi, iz nadležnosti Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća izostavljene su odredbe koje ove postupke stavljale u nadležnost Vijeća. U navedene su Zakone ugrađeni mehanizmi izjednačavanja vrednovanja završnog ispita kandidata koji su ga već položili i kandidata koji će ga ubuduće polagati, i to na način da se u postupcima imenovanja pred oba Vijeća postignute završne ocjene množe izjednačavajućim

koeficijentom. Nadalje, postupak imenovanja na pravosudnu dužnost u prvom stupnju dopunjen je provedbom psihološkog testiranja kandidata, a postupak imenovanja sudaca na sudove prvog stupnja te sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz reda kandidata koji nisu pravosudni dužnosnici i provedbom sigurnosne provjere sukladno odredbama Zakona o sigurnosnim provjerama. Provedba ove provjere smatra se svrhovitom s obzirom na specifičnosti pravosudne dužnosti, radi svođenja mogućnosti zlouporaba dužnosti te prava i ovlasti na štetu nacionalne sigurnosti i interesa Republike Hrvatske na najmanju moguću mjeru. Odredbe Zakona o državnom odvjetništvu o provedbi sigurnosne provjere usklađene su s odredbama Zakona o sigurnosnim provjerama („Narodne novine“, broj: 85/08 i 86/12). Radi izjednačavanja ranijih razlika u vrednovanju uspjeha polaznika Državne škole od strane Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća utvrđeno je da završna ocjena na završnom ispitu iznosi najviše 300 bodova te je s obzirom na to, a da bi se zadržao razmjer od 10%, propisano da je najveći mogući broj bodova na usmenom razgovoru kandidata za pravosudne dužnosti u prvom stupnju 30 bodova.

Nakon izmjena Zakona o sudovima iz 2013. i 2015. godine doneseni su i podzakonski akti koji se odnose na rad službenika pravosudne policije, i to **Pravilnik o zvanjima, znakovlju i uvjetima postavljanja u zvanje službenika pravosudne policije** („Narodne novine“, broj 31/15), **Pravilnik o službenoj iskaznici i znački službenika pravosudne policije** („Narodne novine“, broj 31/15), **Pravilnik o načinu osiguranja osoba, imovine i objekata pravosudnih tijela** („Narodne novine“, broj 83/15) i **Pravilnik o postupku utvrđivanja posebne zdravstvene sposobnosti za obavljanje poslova službenika pravosudne policije te o izboru članova i načinu rada zdravstvene komisije** („Narodne novine“, broj 123/15).

U 2015. godini radi informatizacije postupka polaganja pisanog dijela pravosudnog ispita donesen je **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o polaganju pravosudnog ispita** („Narodne novine“, broj 22/15), a kao podzakonski akti novog Stečajnog zakona izrađeni su **Pravilnik o utvrđivanju lista stečajnih upravitelja** („Narodne novine“, broj 104/15) i **Pravilnik o polaganju stručnog ispita, obuci i usavršavanju stečajnih upravitelja** („Narodne novine“, broj 104/15). **Za stečajne upravitelje donesena su rješenja o upisu na odgovarajuće liste stečajnih upravitelja trgovačkih sudova.**

Pored navedenog u 2015. godini doneseni su još i **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o privremenoj javnobilježničkoj tarifi** („Narodne novine“, broj 120/15), **Pravilnik o naknadi troškova u prekršajnom postupku** („Narodne novine“, broj 123/15) i **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stalnim sudskim vještacima** („Narodne novine“, broj 123/15).

Zbog potrebe usklađivanja položaja službenika zaposlenih u sudovima i državnim odvjetništvima s položajem svih drugih državnih službenika u odnosu na obvezu polaganja državnog stručnog ispita, **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima** („Narodne novine“, broj 82/15) i **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu** („Narodne novine“, broj 82/15) za sva pitanja u svezi s polaganjem državnog stručnog ispita službenika u pravosudnim tijelima upućeno je na propise koji se primjenjuju za sve ostale državne službenike.

Tijekom 2013., 2014. i 2015. godine Uprava za organizaciju sudjelovala je u provedbi **IPA 2010. projekta „Jačanje učinkovitosti pravosuđa u Republici Hrvatskoj“**, čije su preporuke u okviru djelokruga ove Uprave bile implementirane u projekt reorganizacije pravosudnog sustava te određivanje broja i edukacijskih potreba službenika u pravosudnim tijelima. Osim navedenog, važne aktivnosti projekta bile su jačanje pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim te kaznenim stvarima, poboljšanje sustava dostave sudskih pismena i uvođenje tonskog snimanja glavnih rasprava, u koju je svrhu u sklopu projekta nabavljena i odgovarajuća oprema za ukupno 89 sudnica. Projekt je započeo u ožujku 2013. godine i završio 31. ožujka 2015. godine, a proveden je u suradnji sa Ministarstvima pravosuđa Ujedinjenog Kraljevstva te Republike Latvije. Vrijednost projekta iznosila je 1.159.741,99 eura.

Informatizacija pravosudnih tijela

Aplikacijski sustav eStatistike se prestao koristiti te se isključivo na županijskim, općinskim i trgovačkim sudovima koristi aplikacijski sustav eSpis.

Svi sudovi osim Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i djelomično Vrhovnog suda Republike Hrvatske (za sada se koristi samo za vrstu sporova – zahtjevi za suđenje u razumnom roku) u potpunosti koriste aplikacijski sustav eSpis. Implementacija na Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske je planirana u prvom tromjesečju 2016. godine.

Radi provedbe reorganizacije županijskih, općinskih i trgovačkih sudova u skladu sa Zakonom o područjima i sjedištima sudova izmijenjen je aplikacijski sustav eSpis (izmjena u dodjeli predmeta i algoritma za automatsku dodjelu predmeta). Kreirani su i verificirani jedinstveni obrasci za županijske, općinske i trgovačke sudove te su implementirani u aplikacijski sustav eSpis.

Aplikacijski sustav eSpis je povezan s nekoliko registara i drugim informacijskim sustavima kao što su: Sudski registar (razmjenjuju se podaci o društvima koja su prestala postojati te informacije o stečajnim postupcima na sudu), OIB, JRO, FINA (automatski se uparuju uplate sudskih pristojbi), Kaznena evidencija (preuzimaju se informacije o kaznenim djelima), CTS (ostvareni su preduvjeti za izdavanje potvrda o neprovođenju istrage, neovisno o sudskoj nadležnosti i zaprimanje dokumenata iz državnih odvjetništava).

U sklopu eSpis sustava kreirana je baza podataka za stečajne upravitelje i implementirana je automatska dodjela predmeta stečajnim upraviteljima. Potpuno je razvijen i implementiran sustav ePredmet kojim je građanima omogućen uvid u osnovne podatke o njihovom predmetu, a u sklopu projekta eGrađani građani dobivaju obavijesti u svoj siguran pretinac o promjeni statusa predmeta. Razvijena je i implementirana eOglasna ploča preko koje je građanima omogućen uvid i preuzimanje dokumenata (sudskih odluka) koje su sudovi objavili na eOglasnoj ploči sukladno zakonu.

Aplikacija CTS (*Court Tracking System*) koja se koristi u županijskim i državnim odvjetništvima implementirana je na svim lokacijama te je u funkcionalnom smislu nadograđena slijedeći iskustva i rezultate eSpis aplikacije. CTS je povezan s eSpis aplikacijom u određenim segmentima i na taj način je omogućena interoperabilnost te su stvoreni preduvjeti za razmjenu elektroničkih dokumenata i podataka između ta dva sustava.

UPRAVA ZA GRAĐANSKO, TRGOVAČKO I UPRAVNO PRAVO

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Uprave za građansko, trgovačko i upravno pravo u izvještajnom razdoblju doneseni su sljedeći zakonski i podzakonski akti:

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 127/13) - uvedena je mogućnost, a zbog specifičnog položaja općine odnosno grada na koji prelazi ošasna ostavina, da ostaviteljevi vjerovnici protiv općine odnosno grada mogu prisilno ostvariti tražbine samo na stvarima i pravima koji su bili dio ostavine, osim ako je stvar ili pravo koje je sastavni dio ostavine otuđeno prije podnošenja ovršnog prijedloga. Radi učinkovitije naplate prihoda od poreza na nasljedstva i darove propisana je dostava pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu (a ne samo poreznoj upravi). Osim toga, izvršeno je usklađivanje Zakona sa Zakonom o osobnom identifikacijskom broju.

Zakon o izmjenama Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 33/15) - usklađen je način dodjeljivanja ostavinskih predmeta javnim bilježnicima s novom mrežom općinskih sudova i njihovim područjem nadležnosti.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 78/15) - uvedeno je sniženje stope zakonskih zateznih kamata te ujednačavanje referentne stope za određivanje zakonskih zateznih kamata s referentnom stopom propisanom Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi.

Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći („Narodne novine“, broj 143/13) - uvedena je novina u dijelu postojećeg sustava besplatne pravne pomoći koja se odnosi na dio kojim se uređuje sustav primarne pravne pomoći. Sustavnim uključivanjem udruga civilnog društva, pravnih klinika i tijela državne uprave u sustav primarne pravne pomoći i pravnog savjetovanja povećana je dostupnost stručne pravne pomoći. Također, novim načinom financiranja primarne pravne pomoći u vidu projektnog financiranja programa organizacija civilnog društva koje se bave pružanjem pravne pomoći građanima i pravnih klinika omogućen je konstruktivniji razvoj sustava pravne pomoći, a što je u konačnici rezultiralo aktivnijim uključivanjem nevladinih organizacija u sustav besplatne pravne pomoći u Republici Hrvatskoj. Omogućen je pristup sustavu sekundarne pravne pomoći većem broju korisnika napuštanjem strogog imovinskog cenzusa te je uključivanjem odvjetnika kao jedinih pružatelja sekundarne pravne pomoći osigurana profesionalna pravna pomoć u najsloženijim predmetima. Također, proširen je i krug osoba koje su ovlaštenici prava na sekundarnu pravnu pomoć bez obvezne provjere imovnog stanja, a u koji krug ulaze i žrtve kaznenog djela nasilja u postupku radi ostvarivanja prava na naknadu koja je počinjenjem kaznenog djela prouzročena.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 25/13) – uveden je prethodni postupak, odnosno obvezno pripremno ročište, u svim postupcima pred sudom, a ne samo kako je bilo do tada u sporovima male vrijednosti. Također je uvedena zabrana višekratnog ukidanja prvostupanjskih odluka od strane drugostupanjskih sudova u svim vrstama predmeta te je uvedeno načelo monokratnosti u postupcima pred drugostupanjskim sudovima kada odlučuju o žalbi protiv presude u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi iznose koji su istovjetni iznosima vrijednosti predmeta spora u kojima su sudski savjetnici ovlašteni u prvom stupnju provoditi parnični postupak. Promijenjen je sustav dostave pismena u postupcima pred trgovačkim sudovima uvođenjem dostave elektroničkim putem te su izmijenjena pravila o stvarnoj nadležnosti sudova, odnosno proširena je nadležnosti trgovačkih sudova i na sporove o prijevozu putnika u plovidbenim i zračnim sporovima.

Ovršni zakon („Narodne novine“, broj 112/12) - napušten je institut javnoovršiteljske službe i zadržan je tradicionalni sudski model provedbe ovrhe uz istodobno jačanje izvansudske, tzv. Agencijske ovrhe za određene ovršne isprave; ostvarena je ravnoteža između prava ovrhovoditelja na ostvarenje tražbine i prava ovršenika na zaštitu dostojanstva u jasnom procesno-pravnom okviru koji omogućava brzinu i učinkovitost uz razumne troškove postupka kao jedne od osnovnih smjernica Vijeća Europe; uvodi se mogućnost izravne naplate novčane tražbine na temelju određenih ovršnih isprava putem Financijske agencije; uvedeno je novo određenje stvarne nadležnosti sudova u ovršnim postupcima (nadležnost općinskih sudova za određivanje i provedbu ovrhe) kako bi se ostvarilo jedinstveno vođenje i koncentracija ovršnih postupaka u jasnom procesno-pravnom okviru. Koncentrirana nadležnost omogućava daljnju specijalizaciju sudaca i sudskih službenika s potrebnom edukacijom; skraćivanje postupka i rasterećenje sudova omogućavanjem obustave postupka na temelju uvedenih izmjena o postupanju suda i javnih bilježnika (primjerice povlačenje ovršnog prijedloga); ostvarena je odgovarajuća kontrola socijalno osjetljivih ovrha i primjerena zaštita dostojanstva dužnika te pravna sigurnost i transparentnost tih postupaka kroz sudsku nadležnost u preostalim postupcima, osim izvansudske ovrhe na novčanim tražbinama. Uvedena su nova pravila koja uspostavljaju procesnu disciplinu i aktivnu ulogu ovrhovoditelja.

Izmjene Ovršnog zakona - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (Narodne novine“, broj 25/13) - u odnosu na izmjenu Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12), - izmijenjena je visina glavnice i rok ovršnosti prvostupanjske odluke u postupcima u kojima se fizičkoj osobi odnosno pravnoj osobi nalaže isplata tražbine.

Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 93/14) – uvedena je izmjena da je već u prijedlogu za ovrhu potrebno jasno razgraničenje zahtjeva za naknadu nastalih troškova i zahtjeva predvidivih troškova postupka. Na ovaj način ovršeniku je omogućeno da na nedvojbena način bude upoznat s visinom troškova koje je dužan naknaditi ako namiri tražbinu u roku za dobrovoljno ispunjenje. Također, proširenjem sadržaja rješenja o ovrsi ovršeniku su pružene osnovne i jasne informacije o posljedicama koje proizlaze iz rješenja o ovrsi. Uvedena je mogućnost da ovršenik pod određenim pretpostavkama zatraži od suda odgodu ovrhe kako bi unovčenjem nekog svog drugog imovinskog prava namirio ovrhovoditeljevu tražbinu. U odredbama o ovrsi na nekretninama uvedeno je propisivanje jasnih rokova za poduzimanje određenih ovršnih radnji, ali i uvođenje Financijske agencije u postupak vođenja elektroničke dražbe nekretnina, kao i pružanje detaljnih informacija o nekretninama koje se prodaju u ovršnom postupku. Vrijednost nekretnine koja se prodaje u ovršnom postupku utvrđuje sud na temelju procjene neovisnog sudskog vještaka ili procjenitelja o tržišnoj vrijednosti nekretnine u postupku i na način propisan posebnim propisom. U slučaju ako prodana nekretnina predstavlja nekretninu u kojoj ovršenik stanuje i koja je nužna za zadovoljenje osnovnih stambenih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, ovršeniku je dano pravo korištenja prodane nekretnine određeno razdoblje uz određene zakonom propisane pretpostavke. U cilju zaštite zadovoljavanja osnovnih životnih potreba proširen je krug primanja koja su izuzeta od ovrhe i na kojima je ovrha ograničena. Osim navedenog, redefinirane su i druge odredbe koje su usporavale i činile neučinkovitim ovršni postupak, te su uvedena nova pravila kojima su otklonjene određene nedoumice za postizanje veća procesna disciplina i veća učinkovitost ovršnih postupaka.

Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 25/12) – pristupilo se izmjenama i dopunama postojećeg zakonskog okvira jer je dosadašnja praksa pokazala da se stečajevi otvaraju relativno kasno, što je dovodilo do značajnog umanjenja stečajne mase i nemogućnosti isplate radnicima makar minimalnog iznosa koji bi im pripadao po ostalim odredbama Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj: 44/96, 29/99, 129/2000, 123/2003, 82/2006 i 116/2010), a kako neprimjereno kasno otvaranje stečajnog postupka ne bi trebalo padati na teret radnika, određeni minimalni dio potraživanja radnika može se smatrati potraživanjem u rangu ostalih potraživanja pobrojanih u članku 86. Stečajnog zakona. Slijedom navedenog, naknada je pripala svakom radniku stečajnog dužnika, osim uprave društva, u visini tri minimalne plaće u Republici Hrvatskoj, ako taj iznos naknade nije moguće ostvariti prema članku 3. stavku 1. točke 1. Zakona kojim se uređuju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca.

Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 133/12) – izmjene i dopune proizašle su iz nužnosti usklađenja s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, broj 108/12), ali i redefiniranja i uklanjanja pravnih instituta koji usporavaju stečajni postupak. Zbog rješenja u predstečajnim nagodbama, u stečajnom postupku napuštena je mogućnost financijskog restrukturiranja stečajnog dužnika, odnosno mogućnost njegovog gospodarskog oporavka. Kao stečajni razlog uvedena je nelikvidnost, pravila koja ograničavaju broj imenovanja stečajnih upravitelja u postupcima kod istog stečajnog suca, te je isključeno pravo na nagradu stečajnom upravitelju koji je razriješen zbog nesavjesnog obavljanja svojih dužnosti. Ograničavanjem trajanja prethodnog postupka na šezdeset dana osigurano je ubrzanje stečajnog postupka.

Stečajni zakon („Narodne novine“, broj 71/15) – uvedene su mnoge novine i to: da su predstečajni postupci u potpunosti preneseni u nadležnost suda, stvorene su pretpostavke za još učinkovitiji proces restrukturiranja trgovačkih društava, uvedena su pravila za brže rješavanje stečajnih predmeta, potpuna transparentnost, upotreba propisanih obrazaca, nasumični izbor stečajnih upravitelja, smanjenje troškova, e-dražbe, kao i automatsko stečajno postupanje prema dugotrajno blokiranim pravnim osobama. Osobit naglasak stavljen je na zaštitu vjerovnika, njihovo pravo na (pravovremenu) obaviještenost, kontrolu i sankcioniranje drugih kako u predstečajnom tako i u

stečajnom postupku, a sve navedeno zbog otklanjanja dvojbi koje su se pojavile u pravnoj praksi i doktrini, a tiču se razgraničenja nadležnosti tijela izvršne i sudbene vlasti, nedostatne uloge suda te položaja i zaštite vjerovnika.

Zakon o stečaju potrošača („Narodne novine“, broj 100/15) - po prvi puta je u hrvatski pravni sustav uveden institut stečaja potrošača. Opći cilj uvođenja instituta stečaja potrošača bio je razviti sustav koji će rezultirati stvaranjem uvjeta insolventnim potrošačima za reprogramiranje njihovih obveza ili novi početak, a vjerovnicima omogućiti ravnomjerno namirenje njihovih tražbina. Posebni ciljevi su stvaranje uvjeta da se kroz neformalne (neinstitucionalne) i formalne (institucionalne) okvire postigne dogovor između vjerovnika i dužnika oko restrukturiranja postojećih tražbina, stvore uvjeti za odgovorno i ekonomski racionalno ponašanje potrošača te rastereti sustav od bezuspješnih i višestrukih ovršnih postupaka. Uvođenjem instituta stečaja potrošača omogućeno je prezaduženim građanima prilika za novi odgovorniji početak kao i efektivno namirenje vjerovnika, čak i u situaciji kada potrošač nema trenutnih sredstava iz kojih bi se mogle namiriti tražbine vjerovnika. Omogućeno je razrješenje odnosa na jednostavniji i manje tegoban način od strogih pravila u sudskom postupku, uvažavajući pri tome trendove u zakonodavstvima drugih država članica Europske unije kojima se potiče izvansudsko rješavanje, kao i preopterećenost pravosudnog sustava, na način da je određena dužnost predlagatelja pokušati sklopiti sporazum s vjerovnicima u izvansudskom postupku prije podnošenja prijedloga za otvaranje postupka stečaja potrošača sudu. Uvedeno je provođenje izvansudskog postupka pred savjetovalištima kao jedna vrsta formularnog postupka kojem je svrha, osim svojevrsnog posredovanja među sudionicima postupka, prikupljanje svih relevantnih podataka o tražbinama vjerovnika i potrošačevoj imovini. Zbog uštede vremena i racionalizacije troškova, određeno je da potrošač navedene podatke predoči savjetovalištu, vjerovnicima, a naposljetku i samom sudu putem obrazaca koji će biti distribuirani za tu svrhu. Izvansudski sporazum sklopljen između potrošača i njegovih vjerovnika ima učinak izvansudske nagodbe te predstavlja plan namirenja duga. Rok i način ispunjenja obveza bitni su sastojci plana. Ako se potrošač u navedenoj fazi postupka ne uspije dogovoriti s vjerovnicima oko načina namirenja postojećih tražbina, postupak se nastavlja pred nadležnim sudovima. Sam sudski postupak također ima elemente dobrovoljnosti te se potrošaču ponovno pruža prilika s vjerovnicima postići dogovor pred sudom u obliku sudske nagodbe. Ako se nagodba ne sklopi, sud imenuje povjerenika koji u daljnjem tijeku postupka ima ključnu ulogu u razdiobi potrošačeve imovine te predstavlja svojevrsan most između suda, potrošača i vjerovnika. Postupak stečaja potrošača se može otvoriti ako je potrošač insolventan. Smatrat će se da je potrošač insolventan ako najmanje 90 dana uzastopno ne može ispuniti jednu ili više dospjelih novčanih obveza u ukupnom iznosu većem od 30 tisuća kuna. U cilju sprječavanja neželjenih posljedica za potrošača i društvo u cjelini, uvedena je mogućnost da potrošaču umjesto prodaje nekretnine predloži neki drugi način namirenja uz uvjet da mu je nekretnina potrebna za stanovanje, da u vlasništvu nema drugu nekretninu i da na raspolaganju nema drugi smještaj niti ga je u mogućnosti osigurati. Uzimajući u obzir cilj samog zakona i osnovne postulate srodne europske normative, određeno je razdoblje provjere ponašanja u odnosu na potrošača koji podnese prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza, u kojem razdoblju potrošač je dužan prijavljivati povjereniku sve promjene vezane za svoju imovinu, pokušati naći posao, ako ga nema, prihvatiti sezonske poslove ako je za obavljanje istih kvalificiran te prijaviti svako stjecanje koje ulazi u stečajnu masu. Potrošač ne smije zatajiti nijedan iznos niti imovinu te je dužan sudu i povjereniku, na njihovo traženje, davati sve obavijesti koje su od utjecaja na sam postupak kao i namirenje tražbina vjerovnika. Razdoblje provjere ponašanja ne može biti kraće od jedne godine ni duže od pet godina u čemu se zakonodavac priklonio rješenjima većine europskih država. Osnovna svrha uvedenog instituta je osloboditi savjesnog dužnika od preostalih obveza te vjerovnike namiriti u najvećoj mogućoj mjeri. Ovisno o potrošačevom postupanju tijekom razdoblja provjere ponašanja, ovisit će odluka suda o oslobođenju od preostalih obveza. Što se tiče nepoštenog potrošača, odnosno onog koji bi pokušao zlouporabiti institut oslobođenja od preostalih obveza te cjelokupni postupak, uvedena je uskrata od oslobođenja od preostalih obveza koja će nastupiti ako se potrošač ne bude pridržavao svojih obveza ili na drugi način pokušava izigrati vjerovnike. Nakon proteka razdoblja provjere ponašanja savjesni potrošač

oslobodit će se obveza prema vjerovnicima. Međutim, sa svrhom zaštite javnog i jačeg interesa, uvedene su taksativno popisane obveze za koje ne postoji mogućnost oslobođenja. Tako se institut oslobođenja ne može primijeniti na obveze koje se odnose na uzdržavanje djece, roditelja i drugih osoba koje je potrošač dužan uzdržavati, imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom ili prekršajem, naknadu štete nastalu kaznenim djelom ili prekršajem te porezne obveze.

Zakon o izmjeni Zakona o uvođenju Europskog društva - Societas Europea (SE) i Europskoga gospodarskoga interesnog udruženja (EGIU) („Narodne novine“, broj 110/15) – izmjena je bila nužna radi usklađenja s izmjene i dopune Zakona o trgovačkim društvima, a kojima je napuštena obveza objave u Narodnim novinama.

Zakon o dopunama i izmjenama Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/12) - uvedena je novina odnosno pružena je alternativa i omogućeno je osnivanje društva s ograničenom odgovornošću na pojednostavljeni način i s manjim temeljnim kapitalom (jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću) odnosno uvedeno je jeftinije osnivanje navedenog društva da bi se olakšao ulazak u poduzetništvo i potaklo gospodarstvo u cjelini, ali i radi izbjegavanja osnivanja trgovačkih društava u drugim državama članicama u kojima postoje niži zahtjevi za uplatom temeljnog kapitala, koja bi potom djelovala na području Republike Hrvatske.

Zakonom o izmjeni Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 68/13) – uvedena je mogućnost da naznaka imena tvrtke trgovačkog društva osim na hrvatskom jeziku može biti i na jednom od službenih jezika države članice Europske unije.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 110/15) - uvedeni su zakonski preduvjeti za smanjenje troškova likvidacije društva s ograničenom odgovornošću (kao i jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću), pojednostavljen je postupak likvidacije za sva društva kapitala, napuštena je obveza objave u Narodnim novinama, što je zamijenjeno objavom na mrežnoj stranici sudskog registra te su pojačane postojeće odredbe o sprječavanju mogućeg sukoba interesa članova uprave.

Zakon o dopunama i izmjenama Zakona o sudskom registru („Narodne novine“, broj 148/13) - u hrvatski pravni poredak prenesene su direktive EU: Jedanaesta Direktiva Vijeća 89/666/EEZ od 21. prosinca 1989. o zahtjevima objavljivanja podataka u vezi s podružnicama koje su u nekoj državi članici otvorile određene vrste trgovačkih društava na koje se primjenjuje pravo druge države (Sl. l. 395, 30. prosinca 1989.), Direktiva 2009/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih strana, države članice zahtijevaju za trgovačka društva, s ciljem izjednačavanja takvih zaštitnih mjera (Sl. l. 258, 1. listopada 2009.) i Direktiva 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. godine o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih osoba, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu drugog stavka članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, s obzirom na osnivanje dioničkih društava i održavanje i promjene njihovog kapitala, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mjera (Sl. l. 315, 14. studenoga 2012.). Ujedno su otklonjene i neke nepreciznosti u pogledu značenja pojedinih izraza u temeljnim pojmovima.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru („Narodne novine“, broj 93/14) - u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena je Direktiva 2012/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o izmjeni Direktive Vijeća 89/666/EEZ. Time je preuzeta obaveza daljnjeg unapređenja sustava registra u pogledu prekogranične povezanosti registara sa drugim registrima putem sustava povezivanja europskog središnjeg registra, što uključuje i dostupnost podacima i ispravama položenim u zbirku isprava.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru („Narodne novine“, broj 110/15) – izmijenjen je i dopunjen radi usklađenja odredbi s Zakonom o trgovačkim društvima, kojima je napuštena obveza objave u Narodnim novinama.

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 143/12) – uvedena je obveza pokretanja svih potrebnih postupaka pred nadležnim tijelima državne uprave i sudovima u svrhu upisa zgrade na građevinskoj čestici i svih njezinih posebnih dijelova u zemljišnim knjigama do 31. prosinca 2015. godine.

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 152/14) – produljen je odnosno odgođen rok zaštite povjerenja u istinitost i potpunost zemljišnih knjiga do 1. siječnja 2017. godine.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora („Narodne novine“, broj 64/15) – uvedeno je uređenje zakupnih odnosa za poslovne prostore u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, što je dovelo i do relevantnog evidentiranja i redovitog prihodovanja po toj osnovi. Ujedno su utvrđeni kriteriji i postupak za prodaju tih poslovnih prostora.

Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o izvlaštenju („Narodne novine“, broj 34/12) – imao je za cilj provesti razgraničenje nadležnosti za postupanje u upravnim sporovima za koje su, sukladno Zakonu o sudovima i Zakonu o upravnim sporovima nadležni upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske.

Zakon o izvlaštenju i određivanju naknade („Narodne novine“, broj 74/14) – cilj novog zakonskog je bio postizanje optimalnog zadovoljenja javnog i privatnog interesa, pokretanje investicijskog ciklusa, kao glavnog pokretača rasta i razvoja hrvatskog gospodarstva uz jačanje zaštite interesa vlasnika nekretnine te poticanje sporazumnog rješavanja imovinskopravnih odnosa. Zakonom se uvela jedinstvena metodologija za utvrđivanje tržišne vrijednosti nekretnina u svim postupcima izvlaštenja i na cijelom području Republike Hrvatske. Dodatno je omogućeno ubrzavanje postupaka izvlaštenja za strateške projekte Republike Hrvatske, kao i uređenje postupka određivanja naknade za nekretnine za koje se po posebnim propisima smatra da su izvlaštene odnosno radi otklanjanja negativnog sukoba nadležnosti između sudova i upravnih tijela za određivanje naknade.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 143/12) - uvedena je novina da u upravnim sporovima pred upravnim sudovima prvog stupnja odluke donose suci pojedinci radi postizanja veće učinkovitost upravnih sudova prvog stupnja. Ujedno je uvedeno da svaka stranka podmiruje svoje troškove u upravnom postupku.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 152/14) - uvedena je novina u dijelu da je omogućeno izjavljivanje prava žalbe protiv odluka prvostupanijskih upravnih sudova. Produženi su rokovi za postupanje javnopravnih tijela, normirani su uvjeti pod kojim je dopušteno obnoviti sudski spor kao i pravo pristupa sudu zainteresiranih osoba, omogućena je ocjena zakonitosti općeg akta i na zahtjev građana te su popunjene i druge postupovne praznine.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 55/13), omogućio je uvođenje elektroničkog poslovanja u zemljišnoknjižnim postupanjima, kao npr. podnošenje prijedloga i izdavanje zemljišnoknjižnih izvadaka i od strane javnih bilježnika, odvjetnika i drugih pravnih osoba, izdavanje zemljišnoknjižnog izvotka neovisno o mjesnoj nadležnosti, podnošenje novog pravnog lijeka u prvom stupnju - prigovora, mogućnost sufinanciranja obnova i osnivanja zemljišnih knjiga od strane jedinica lokalne samouprave, privremeni raspored zemljišnoknjižnih službenika koje ministar pravosuđa raspoređuje na rješavanje predmeta drugih sudova – daljinsko rješavanje, peterostruka pristojba za podnošenje zahtjeva za upis nakon isteka roka od 60 dana.

Nadalje, doneseni su sljedeći akti:

- Ispravak Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 60/13)
- Smjernice za restrukturiranje duga poduzetnika izvansudskim sporazumom („Narodne novine“, broj 119/15) – smjernice su namijenjene za poduzetnike čiji su financijski problemi još uvijek rješivi izvan suda. One nisu obvezujući dokument, nego prijedlog mogućeg rješenja problema. Cilj je bio na ekonomičan i svrhovit način pružiti poduzetnicima i vjerovnicima informacije o načelima i pravilima koja se odnose na restrukturiranje duga izvansudskim sporazumom i time ih potaknuti na suradnju kako bi osigurali ostvarenje svojih interesa i povećali ukupnu vrijednost za vjerovnike, dužnike, radnike i gospodarstvo u cjelini. Također, cilj navedenih smjernica je bio doprinijeti razvoju restrukturiranja duga izvansudskim sporazumom, potaknuti dužnika da se pravovremeno obrati svojim vjerovnicima i nastoji s njima sklopiti sporazum, u trenutku kada se rast njegova poslovanja usporava, a ne onda kada više nije u mogućnosti ispuniti dospelje obveze.
- Uredba o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći za 2012. godinu („Narodne novine“, broj 79/12)
- Uredba o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći za 2013. godinu („Narodne novine“, broj 36/13)
- Uredba o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći za 2014. godinu („Narodne novine“, broj 38/14)
- Uredba o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći za 2015. godinu („Narodne novine“, broj 20/15)
- Uredba o kupoprodaji poslovnoga prostora u vlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 137/12)
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o kupoprodaji poslovnoga prostora u vlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 78/15)
- Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima („Narodne novine“, broj 105/15)
- Uredba o načinu utvrđivanja jedinstvenog identifikatora („Narodne novine“, broj 51/15)
- Pravilnik o dodjeljivanju ostavinskih predmeta u rad javnim bilježnicima („Narodne novine“, broj 35/15)
- Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku („Narodne novine“, broj 107/15)
- Pravilnik o pretpostavkama i načinu izbora stečajnoga upravitelja metodom slučajnoga odabira („Narodne novine“, broj 106/15)
- Pravilnik o popisu jedinica Financijske agencije i područja njihove nadležnosti u predstečajnom postupku („Narodne novine“, broj 106/15)
- Pravilnik o vrsti i visini naknade troškova Financijske agencije u predstečajnom postupku i o visini naknade troška Financijske agencije za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka („Narodne novine“, broj 106/15)
- Pravilnik o polaganju posebnog stručnog ispita i imenovanju ovlaštenih registarskih referenata („Narodne novine“, broj 72/15)
- Pravilnik o načinu upisa u sudski registar („Narodne novine“, broj 22/12 i 127/14)
- Pravilnik o obliku i sadržaju obrasca za davanje izjave o nepostojanju nepodmirenih dugovanja na osnovi poreza te doprinosa za mirovinsko, odnosno zdravstveno osiguranje kao ni dugovanja za neto plaće radnicima („Narodne novine“, broj 22/12)

- Pravilnik o načinu vođenja registra pružatelja primarne pravne pomoći („Narodne novine“, broj 64/14)
- Pravilnik o obrascu zahtjeva i rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći („Narodne novine“, broj 64/14)
- Pravilnik o kriterijima za vrednovanje projekata udruga ovlaštenih za pružanje primarne pravne pomoći i pravnih klinika te o načinu izvještavanja o postupcima za ostvarivanje pravne pomoći („Narodne novine“, broj 64/14)
- Pravilnik o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku („Narodne novine“, broj 114/12)
- Pravilnik o obliku i sadržaju zadužnice („Narodne novine“, broj 115/12)
- Pravilnik o obliku i sadržaju bjanko zadužnice („Narodne novine“, broj 115/12)
- Pravilnik o registru zadužnica i bjanko zadužnica („Narodne novine“, broj: 115/12 i 125/14)
- Pravilnik o obliku i sadržaju zahtjeva za izravnu naplatu („Narodne novine“, broj: 115/12 i 127/14)
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika nekretnina i pokretnina koje se prodaju u ovršnom postupku („Narodne novine“, broj: 115/12 i 156/14)
- Pravilnik o tarifi za naknadu troškova i nagradu za obavljanje javne komisije djelatnosti („Narodne novine“, broj 115/12)
- Pravilnik o obliku i sadržaju izjave o zapljeni po pristanku dužnika („Narodne novine“, broj 120/14)
- Pravilnik o načinu i postupku prodaje nekretnina i pokretnina u ovršnom postupku („Narodne novine“, broj 156/14)
- Pravilnik o vrstama i visini naknada za obavljanje poslova provedbe prodaje nekretnina i pokretnina u ovršnom postupku („Narodne novine“, broj 156/14)
- Pravilnik o načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje europskog platnog naloga i prigovora protiv europskog platnog naloga („Narodne novine“, broj 124/13)
- Pravilnik o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisu vlasništva posebnog dijela nekretnine (etažnog vlasništva) („Narodne novine“, broj 121/13)
- Pravilnik o mjerilima za rad zemljišnoknjižnih službenika („Narodne novine“, broj 64/12)
- Pravilnik o tehničkim i drugim uvjetima elektroničkog poslovanja u zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 119/15)
- Odluka o mjerama za poticanje alternativnog i izvansudskog rješavanja sporova u građanskopravnim predmetima u kojima je jedna od stranaka u sporu Republika Hrvatska („Narodne novine“, broj 69/12)
- Odluka o osnivanju Povjerenstva za poticanje alternativnog i izvansudskog rješavanja sporova („Narodne novine“, broj: 69/12 i 9/14)
- Odluka o preporukama za poticanje alternativnog i izvansudskog rješavanja sporova u građanskopravnim predmetima u kojima je jedna od stranaka u sporu pravna osoba čiji je jedini osnivač ili član odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska („Narodne novine“, broj: 69/12 i 9/14)
- Odluka o ispunjenju tehničkih uvjeta za izdavanje zemljišnoknjižnih izvadaka elektroničkim putem od strane javnih bilježnika, Klasa: 011-01/15-01-01/133, Urbroj: 514-04-15-3 od 2. studenog 2015. godine
- Odluka o ispunjenju tehničkih uvjeta za izdavanje zemljišnoknjižnih izvadaka elektroničkim putem od strane odvjetnika, Klasa: 011-01/15-01/133, Urbroj: 514-04-15-4 od 2. studenog 2015. godine

Tijekom izvještajnog razdoblja, Uprava je aktivno sudjelovanje u izradi zakonodavnih prijedloga Europske unije, i to kroz izradu mišljenja i sudjelovanje na sastancima stručnih radnih skupina za sljedeće propise:

- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o putovanjima u paket aranžmanima i potpomognutim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU i o stavljanju izvan snage Direktive 90/314/EEZ o paket putovanjima, paket odmorima i paket turama,
- Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom europskom pravu kupoprodaje,
- Prijedlog Direktive o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive 2011/37/EU,
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti neobjavljenih znanja i iskustava i poslovnih informacija (poslovne tajne) od neovlaštenog pribavljanja, korištenja ili odavanja,
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o određenim pravilima kojima se uređuju postupci za naknadu štete prema nacionalnom pravu za kršenje odredbama prava tržišnog natjecanja država članica i Europske unije,
- Prijedlog Uredbe o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1346/2000 o stečajnom postupku,
- Prijedlog Direktive o izmjeni Direktive 2007/36/EC u pogledu poticanja dugoročnog uključivanja dioničara i Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izjave o korporativnom upravljanju,
- Prijedlog Uredbe o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1346/2000 o stečajnom postupku,
- Prijedlog Direktive o izmjeni Direktive 2007/36/EC u pogledu poticanja dugoročnog uključivanja dioničara i Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izjave o korporativnom upravljanju,
- Prijedlog izmjena Uredbe (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti i Uredbe (EZ) br. 1896/2006. Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka.

Ministarstvo pravosuđa svake godine raspisuje javni natječaj za dodjelu sredstava za financiranje projekata udruga ovlaštenih za pružanje primarne pravne pomoći i pravnih fakulteta za rad pravnih klinika. Ta sredstva dodjeljuju se iz sredstava za pružanje besplatne pravne pomoći. U 2012. godini dodijeljeno je ukupno 200.397,05 kuna, u 2013. godini dodijeljeno je ukupno 160.000,00 kuna, u 2014. dodijeljeno je ukupno 1.450.000,00 kuna i u 2015. godini dodijeljeno je ukupno 1.500.000,00 kuna za rad ovlaštenih udruga i pravnih klinika koje su zadovoljili uvjete natječaja.

Ministarstvo pravosuđa svake godine raspisuje javni natječaj za dodjelu sredstava za financiranje projekata udruga ovlaštenih za pružanje primarne pravne pomoći i pravnih fakulteta za rad pravnih klinika. Ta sredstva dodjeljuju se iz sredstava za pružanje besplatne pravne pomoći. U 2012. godini dodijeljeno je ukupno 200.397,05 kuna, u 2013. godini dodijeljeno je ukupno 160.000,00 kuna, u 2014. dodijeljeno je ukupno 1.450.000,00 kuna i u 2015. godini dodijeljeno je ukupno 1.500.000,00 kuna za rad ovlaštenih udruga i pravnih klinika koje su zadovoljile uvjete natječaja.

Od 1. srpnja 2013. godine zaprimljena su 33 zahtjeva za pravnu pomoć u drugoj državi članici Europske unije, odnosno u prekograničnom sporu, sukladno Direktivi 2003/8/EZ od 23. siječnja 2003. godine o poboljšanju pristupa sudu u prekograničnim sporovima uspostavom minimalnih zajedničkih pravila koja se odnose na pravnu pomoć u takvim sporovima.

U izvještajnom razdoblju po prvi puta su provedeni upravni nadzori nad radom ureda državne uprave u županijama u dijelu poslova koji se odnose na provedbu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći te su provedeni stručni nadzori nad radom ovlaštenih udruga i pravnih klinika.

Isto tako, Ministarstvo pravosuđa kao tijelo nadzora po prvi puta je provelo 12 redovnih nadzora i tri izvanredna nadzora (ad hoc nadzora), u dijelu poslova koji se odnose na provedbu zakona koji reguliraju područje izvlaštenja i naknađivanja imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

U izvještajnom razdoblju u upisnik je upisano 14 pružatelja pravne pomoći (udruga i pravnih klinika).

Na dan 1. prosinca 2015. godine službeno postoje četiri akreditirane institucije za mirenje te je upisan 471 izmiritelj.

Povjerenstvo za pravnu pomoć, kao savjetodavno tijelo Ministarstva pravosuđa, nastavilo je pratiti sustav besplatne pravne pomoći, te je održalo 15 sjednica na kojima je pratilo i analiziralo stanje u odobravanju i korištenju pravne pomoći prema odredbama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, razmatralo prijedlog godišnjeg izvješća o ostvarivanju prava na pravnu pomoć i utrošku sredstava Ministarstva pravosuđa, davalo mišljenja na projekte ovlaštenih udruga i pravnih klinika, razmatralo godišnja izvješća ovlaštenih udruga i pravnih klinika te davalo prijedloge i mišljenja za unaprjeđivanje sustava pravne pomoći. U tijeku je postupak imenovanja novih članova Povjerenstva za pravnu pomoć.

U izvještajnom razdoblju Povjerenstvo za alternativne načine rješavanja sporova održalo je devet sjednica.

U razdoblju od osnivanja Povjerenstva za alternativno i izvansudsko rješavanje sporova u građanskopravnim predmetima u kojima je jedna od stranaka u sporu Republika Hrvatska (Povjerenstvo) od 2012. godine pa do 1. prosinca 2015. godine održana je ukupno 31 sjednica Povjerenstva. Osim davanja mišljenja o načinu rješavanja sporova, Povjerenstvo je na sjednicama donosilo i druge zaključke, preporuke odnosno mišljenja. Ukupna vrijednost predmeta sporova razmatranih na Povjerenstvu približno je 482.629.852,27 kuna, s time da je stvarna visina iznosa u pogledu kojih se vode navedeni sporovi znatno veća obzirom na to da u vrijednost nisu uračunate kamate ni troškovi postupka.

U odnosu na status rješavanja zemljišnoknjižnih predmeta napominje se da se od prosinca 2011. godine, kad je na nivou Republike Hrvatske bilo 57.484 neriješenih zemljišnoknjižnih predmeta, taj broj do listopada 2015. godine smanjio na 37.428 neriješenih zemljišnoknjižnih predmeta.

Dana 1. studenoga 2014. godine uvedena je nova metodologija praćenja neriješenih zemljišnoknjižnih predmeta na način da se posebno prati rješavanje redovnih predmeta (upisi) od rješavanja posebnih zemljišnoknjižnih postupaka koji obuhvaćaju prigovore, žalbe, pojedinačne ispravne postupke, osnivanja, obnove i dopune zemljišnih knjiga.

Novom metodologijom vođenja statistike prati se rješavanje redovnih predmeta upisa u zemljišne knjige bez posebnih predmeta koji su u stvari raspravni postupci i čiji dijelovi postupka su vezani zakonskim rokovima, a trajanje bi trebalo završiti u razumnom roku. Prema podacima za listopad 2015. godine do 30 dana predmete rješava 65 zemljišnoknjižnih odjela, a više od 30 dana je potrebno za rješavanje zemljišnoknjižnih predmeta u 43 zemljišnoknjižna odjela.

U Ministarstvu pravosuđa osnovan je zemljišnoknjižni tim radi rješavanja predmeta sudova na kojima je uočen veći broj zaostataka u radu predmeta. U izvještajnom razdoblju zemljišnoknjižni tim rješavao je predmete s područja nadležnosti zemljišnoknjižnog odjela Makarska (riješeno je 6.101 predmeta), Krk (riješeno je 9.255 predmeta), Stari grad na Hvaru (riješeno je 2.358 predmeta) i Zagreb (riješeno je 5.621 predmet). Od 1. listopada 2015. godine rješavaju se predmeti zemljišnoknjižnog odjela Split.

U izvještajnom razdoblju posebni stručni ispit za ovlaštene zemljišnoknjižne referente položilo je 280 referenata koji su svi imenovani na te poslove te će se u narednom razdoblju nastaviti s pravnom edukacijom ovlaštenih zemljišnoknjižnih referenata.

Pokrenuta su 53 postupka obnove zemljišnih knjiga i u 60 katastarskih općina dovršen je postupak obnove zemljišnih knjiga.

U djelokrugu rada ove Uprave posebno se navode i sljedeći projekti:

IPA 2009 FPP RAC – „Unapređenje sustava besplatne pravne pomoći“

Ministarstvo pravosuđa započelo je 14. studenog 2011. godine s provedbom projekta koji je dovršen 2012. godine. Zemlja partner je bila Republika Litva. Cilj projekta je bio ojačati efikasnost i profesionalizam u sudstvu u kontekstu šireg pristupa pravosuđu za sve društvene skupine. Važnost ovog projekta za sustav besplatne pravne pomoći Republike Hrvatske ogledao se prvenstveno u tom što su se sustavnom analitikom postojećeg zakonodavnog okvira besplatne pravne pomoći ispravili uočeni nedostaci, kako bi se iskoristio puni potencijal sustava.

Također, provedbom ovog projekta sustav je ocijenjen od strane stručnjaka Republike Litve. Prenesena znanja i naučene vještine pomogle su Ministarstvu pravosuđa u budućem unapređenju sustava i njegovog daljnjeg oblikovanja u skladu sa stvarnim potrebama korisnika sustava. Stoga se pristupilo analizi učinaka Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, posebice u odnosu na primarnu pravnu pomoć, odnosno pravni savjet kao značajan oblik pravne pomoći, a koja analiza je za rezultat imala izradu novog zakonodavnog rješenja o besplatnoj pravnoj pomoći.

Twinning projekt IPA 2010 „Poboljšanje sustava ovrhe u Hrvatskoj“

Projekt je pokrenut u svibnju 1998. godine kao instrument za pružanje pomoći državama korisnicama u uspostavljanju moderne i učinkovite administracije s razvijenim organizacijskim strukturama, ljudskim resursima i potrebnim vještinama upravljanja, te kao jedan od glavnih alata Europske unije pri izgradnji institucija.

Cilj je pružanje potpore državi korisnici putem razvoja ljudskih resursa, modernizacije i reorganizacije javne uprave, te usklađivanja zakona i propisa s pravnom stečevinom Europske unije.

Projekt se provodi na temelju Ugovora potpisanog 31. ožujka 2014. godine. Početak provedbe projekta je svibanj 2014. godine, trajanje provedbe: 21 mjesec, trajanje projekta: 24 mjeseca (travanj 2014. - travanj 2016. godine), ukupna vrijednost projekta je 1.302.989,08 eura.

Twinning partneri su: Kraljevina Španjolska (Ministarstvo pravosuđa) kao Lead MS partner i Republika Mađarska (Ministarstvo uprave i pravosuđa) kao Junior MS partner.

Ključni prioriteti na kojima se temelji ovaj projekt su utvrđeni u Pristupnom partnerstvu usvojenom 2008. godine: smanjenje zaostataka neriješenih predmeta u sudovima, racionalizacija organizacije sudova, te osiguravanje pravilne i potpune provedbe sudskih odluka.

Na taj način ovaj twinning projekt je usmjeren na pružanje dodatne potpore sudovima, javnim bilježnicima i djelatnicima FINA-e, kako bi se proširile njihove nadležnosti i ovlasti, pojednostavio ovršni postupak i podigla svijest javnosti.

Opći cilj ovog twinning projekta je pružiti potporu učinkovitosti i djelotvornosti ovršnog sustava u Republici Hrvatskoj te ubrzanje ovršnih postupaka, a kako bi se dodatno doprinijelo smanjenju zaostataka neriješenih predmeta u sudovima, te doprinijelo Programu Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije.

Projekt se sastoji od tri komponente provedbom kojim se očekuje ostvarivanje sljedeća tri rezultata:

- jačanje institucionalnih i administrativnih kapaciteta institucija dionika, s obzirom na sustav nadzora nad ovršnim sustavom (na temelju provedene analize zakonske regulative i provedbe ovršnih predmeta pristupiti će se izradi preporuka za unapređenje sustava praćenja provedbe ovrhe i praktičnih smjernica za ovršni proces, uz provedbu seminara za predstavnike institucija),
- jačanje među-institucionalne suradnje dionika koji sudjeluju u ovršnom sustavu (na temelju analize postojeće situacije i usporedbom ovršnog sustava u drugim državama članicama izradit će se i prezentirati preporuke za poboljšanje suradnje i mehanizama međusobne komunikacije između institucija uključenih u ovršni sustav te će se pripremiti i funkcionalne specifikacije za nadogradnju postojećih IT sustava),
- podizanje svijesti o sustavu ovrhe (izradit će se Komunikacijski plan, tiskati leci i brošure te organizirati kampanja s 21 okruglim stolom po hrvatskim županijama i u Gradu Zagrebu. Kao moderan način pristupanja širokoj javnosti uspostaviti će se web site o ovršnom sustavu u sklopu stranice Ministarstva pravosuđa).

Kao rezultat dosadašnje implementacije projekta se ističe podizanje svijesti dionika u ovrshi, seminari, radionice i okrugli stolovi na kojima su dionici obučavani o sustavu ovrhe te su razmjenjivali mišljenja, koja su pretočena u preporuke za poboljšanje sustava, razmjenu iskustava i upućivanje na probleme koje je još potrebno riješiti.

IISZA projekt Svjetske banke - Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije

Nacionalni program sređivanja zemljišnih knjiga i katastra poznat kao „Uređena zemlja“ sveobuhvatni je program Vlade Republike Hrvatske pokrenut u svrhu modernizacije i uspostave učinkovitog sustava zemljišnih knjiga i katastra te poboljšanja funkcioniranja tržišta nekretnina. Program je u nadležnosti, i u njegovom provođenju ravnopravno sudjeluju, Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava.

Pored redovnih aktivnosti ovih institucija te brojnih bilateralnih projekata jedan od značajnijih dijelova reforme je Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra. Projekt je financiran sredstvima zajma Svjetske banke, državnog proračuna Republike Hrvatske i darovnica Europske unije. Projekt je bio u provedbi od 15. siječnja 2003. godine, a planirani rok završetka provedbe Projekta bio je 30. rujna 2008. godine. Temeljem ispunjenih ključnih mjerila, Svjetskoj banci upućen je službeni zahtjev za produljenjem roka implementacije zajma do 30. lipnja 2010. godine, što je osiguralo održivost rezultata Projekta i kontinuitet reforme zemljišne uprave te osiguralo da se ugovorene aktivnosti aplikacijskog dijela uspostave Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (ZIS) u potpunosti provedu.

Svjetska banka odlučila je nastaviti pružati podršku ovoj važnoj reformi i odobrila Republici Hrvatskoj predujam kao podršku pripremi novog Projekta implementacije integriranog sustava zemljišne administracije čiji je cilj modernizacija sustava zemljišne administracije kako bi se poboljšale državne usluge sa stajališta učinkovitosti, transparentnosti i troška.

Temeljem Druge izmjene i dopune Ugovora o zajmu od 31. kolovoza 2015. godine, Projekt je produljen za 18 mjeseci. Datum završetka Projekta pomaknut je na 30. travnja 2017. godine što je ujedno rok za dovršenje aktivnosti, dok će se isplate moći obavljati tijekom daljnja četiri mjeseca, odnosno do kraja kolovoza 2017. godine.

Vlada Republike Hrvatske odredila je Ministarstvo pravosuđa i Državnu geodetsku upravu za provedbu Projekta. Međuministarskim sporazumom između Ministarstva pravosuđa i Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja (kao resornog ministarstva nadležnog za Državnu geodetsku upravu) definirano je ustrojstvo Projekta, dužnosti i struktura Koordinacijskog odbora.

Od 23. prosinca 2011. godine do kraja rujna 2015. godine iz sredstava Zajma IBRD 8086-HR sklopljen je 91 ugovor i 77 dodataka ugovorima.

U tijeku je provedba Ugovora za nadogradnju i širenje ZIS-a ukupne vrijednosti 4,28 milijuna eura. Važno je istaknuti da je u 2015. godine ugovaranje sredstava Zajma poraslo preko 30%.

Nadzorna misija Svjetske banke u svibnju 2015. godine ocijenila je da nakon duljeg kašnjenja u sklapanju složenih ugovora za ZIS, Projekt dobro napreduje.

Od misije Svjetske banke održane u listopadu 2014. godine do 2. studenoga 2015. godine broj zemljišnoknjižnih i katastarskih ureda koji rade u ZIS-u porastao je s 28 na 94, a postotak povlačenja sredstava Zajma povećao se s 28% na 50%.

Sustav je razvijen i u produkcijskom radu. Na dan 1. prosinca 2015. godine ZIS je uveden u 55 zemljišnoknjižnih odjela. Trenutno je u tijeku širenje sustava na preostale zemljišnoknjižne odjele i katastarske ureda uz uvođenje novih funkcionalnosti, kako bi se u trećem tromjesečju 2016. godine ZIS uveo na sve lokacije uz migraciju postojećih podataka i edukaciju službenika. Razvijeni su servisi kojima je ZIS povezan s ključnim državnim i sudskim registrima, uz automatiziranu razmjenu podataka.

Projekt IPA 2008 - Razvoj „One Stop Shop“ podsustava za Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (ZIS)

Projekt IPA 2008 dijelom se naslanja na širenje ZIS-a. Općeniti cilj Projekta je jačanje vladavine prava u Republici Hrvatskoj kroz djelotvorniju provedbu ZIS-a, a u skladu s nacionalnom IT strategijom za e-Hrvatsku. Projekt je proveden u suradnji s Državnom geodetskom upravom. Dana 16. lipnja 2014. godine „One Stop Shop“ podsustav za ZIS pušten je u produkciju. „One Stop Shop“, uveden na sve zemljišnoknjižne odjele, omogućava udaljeni pristup i korištenje podataka ZIS-a svim korisnicima (internim i vanjskim) te izdavanje zemljišnoknjižnih izvadaka od strane zemljišnoknjižnih odjela neovisno o mjesnoj nadležnosti. Putem istog sustava omogućeno je izdavanje zemljišnoknjižnih izvadaka i od strane drugih ključnih korisnika, odnosno javnih bilježnika i odvjetnika.

Od 2. studenoga 2015. godine i za građane je omogućeno putem osobnog korisničkog pretinca u sustavu e-Građani dobivanje verificiranih zemljišnoknjižnih izvadaka neovisno o mjesnoj nadležnosti sudova.

Dana 11. studenoga 2015. godine na ceremoniji proglašenja projekta godine za 2014. godinu, u sklopu PMI Foruma 2015. u Zagrebu, pobijedio je projekt One Stop Shop. Nagradu dodjeljuje hrvatski ogranak međunarodnog Project Management Instituta (PMI) želeći njome potaknuti kulturu projektnog upravljanja. U izazovnim rokovima ostvareni su svi zacrtani ciljevi projekta te su postavljeni temelji za nastavak izgradnje ZIS sustava kroz izvedbu projekta.

Projekt IPA 2010 - Implementacija sustava zemljišne administracije-podrška pojedinačnom preoblikovanju i sustavu digitalne arhive

U okviru pretpristupnog fonda IPA I. 2010 Državna geodetska uprava i Ministarstvo pravosuđa proveli su Projekt „Implementacija integriranog sustava zemljišne administracije“ - IISZA. Jedan od dva ugovora za pružanje usluga koji se provode u okviru IISZA projekta je ugovor „Podrška pojedinačnom preoblikovanju i uspostava digitalne arhive zemljišnih knjiga s ciljem implementacije Integriranog sustava zemljišne administracije (ISZA)“.

Projekt se provodio od studenog 2013. godine do studenog 2015. godine, a sastoji se od dvije komponente: Pojedinačno preoblikovanje i Digitalna arhiva. Prva komponenta IISZA projekta obuhvaća izradu aplikacijskog rješenja za provedbu pojedinačnog preoblikovanja zemljišnoknjižnih i

katastarskih podataka u bazu zemljišnih podataka - BZP. U tu svrhu je na području 247 katastarskih općina analizirana usklađenost zemljišnoknjižnih i katastarskih podataka. Temeljem rezultata analize razvijeni su poslovni procesi za pojedinačno preoblikovanje i prijedlozi zakonskih promjena potrebnih za uspostavu i provođenje tih poslovnih procesa. Kao jedan od ciljeva projekta, razvijena je za potrebe operativnog provođenja pojedinačnog preoblikovanja i posebna aplikacija integrirana sa ZIS-om. Druga komponenta IISZA projekta obuhvaća uspostavu informacijskog sustava digitalne arhive skeniranih zemljišnih knjiga. Cilj ove komponente bio je omogućiti očuvanje arhivskih ručno vođenih zemljišnih knjiga od propadanja i uništavanja, uz istovremeno ubrzanje poslovnih procesa u kojima se koriste arhivske knjige.

U komponenti Pojedinačno preoblikovanje ostvareni su sljedeći rezultati: analizirano je stanje usklađenosti zemljišnoknjižnih i katastarskih podataka u 30 zemljišnoknjižnih odjela općinskih sudova i katastarskih ureda, određeni su kriteriji prema kojima će se provoditi preoblikovanje postojećih podataka u bazu zemljišnih podataka, analiziran je postojeći zakonodavni okvir i predložene su odgovarajuće promjene s ciljem podupiranja razvijenog koncepta pojedinačnog preoblikovanja, definirani su poslovni procesi za analizu i pojedinačno preoblikovanje, funkcionalne specifikacije i dizajn aplikacijskog rješenja, sukladno specifikacijama razvijen je informacijski sustav za analizu i pojedinačno preoblikovanje testiran na pet katastarskih općina te je provedena opsežna edukacija djelatnika zemljišnoknjižnih sudova i katastarskih ureda za korištenje informacijskog sustava za analizu i pojedinačno preoblikovanje.

U komponenti Digitalna arhiva ostvareni su sljedeći rezultati: pripremljene su lokacije za skeniranje zemljišnih knjiga, zemljišne knjige skeniranjem su prevedene u digitalni oblik u količini od 12,5 milijuna stranica na 31 zemljišnoknjižnom odjelu, od njih ukupno 107, uspostavljena je centralna baza podataka digitalne arhive zemljišnih knjiga, centralna baza podataka je indeksirana kako bi pretraga skeniranih slika bila brza i učinkovita, razvijen je informacijski sustav za pristup digitalnoj arhivi od strane djelatnika Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave, omogućen je javni pristup dokumentima digitalne arhive putem Interneta s mogućnošću pretraživanja po svim indeksiranim podacima, pripremljeni su materijali te je provedena edukacija za sve korisnike sustava Digitalne arhive.

Sudski registar

U izvještajnom razdoblju sustav sudskog registra je unaprijeđen, usklađen s normativnim izmjenama te su uvedeni novi servisi koji su osigurali povezivanje s drugim informacijskim sustavima.

UPRAVA ZA KAZNENO PRAVO I PROBACIJU

Iz djelokruga rada Uprave za kazneno pravo i probaciju u izvještajnom razdoblju ističu se sljedeće zakonodavne i ostale aktivnosti:

Izmjene i dopune Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj: 144/12, 56/15 i 61/15)

Krajem 2011. godine donesen je novi Kazneni zakon, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2013. godine. Iako je Kaznenim zakonom sustavno izmijenjeno kazneno materijalno zakonodavstvo te je Republika Hrvatska dobila novi, suvremeni i europski Kazneni zakon koji je usklađen s brojnim međunarodnim dokumentima i dobrom praksom susjednih država tijekom *vacatio legis*, uočena je potreba intervencije u pojedine odredbe Zakona. U ožujku 2012. godine osnovana je Radna skupina za praćenje primjene Kaznenog zakona. U siječnju 2013. godine zajedno s Kaznenim zakonom, na snagu stupa Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koji donosi izmjene u pogledu regulaciju posjedovanja droge za vlastite potrebe, novu regulaciju materije nezakonitih igara na sreću, definiranje broskog prometa za potrebe Kaznenog zakona, dodatno usklađuje Zakon s

međunarodnim dokumentima te ga nomotehnički i jezično doraduje. Tijekom primjene Kaznenog zakona uočeni su određeni problemi u praksi koji su rezultirali sljedećim izmjenama Kaznenog zakona koje su stupile na snagu u svibnju 2015. godine, a izmjene su, između ostalog, zahvatile odredbe o kaznenim djelima protiv časti i ugleda, odredbe o zastari kaznenog progona i izvršenja kazne, odredbe o radu za opće dobro i sigurnosnim mjerama, radi dodatnog usklađenja s EU propisima doradene su primjerice odredbe o oduzimanju imovinske koristi i predmeta, kaznena djela krivotvorenja, kaznena djela protiv okoliša, pranje novca, osigurana je dodatna zaštita određenih kategorija osoba te su uvedena dva nova kaznena djela – nasilničko ponašanje i nasilje u obitelji.

U suradnji sa nadležnim ministarstvima doneseni su sljedeći provedbeni propisi:

- Lista stvari zabranjenih u sportu („Narodne novine“, broj 116/13) – Ministarstvo zdravlja,
- Pravilnik o načinu izvršenja sigurnosnih mjera zabrane približavanja i udaljenja iz zajedničkog kućanstva („Narodne novine“, broj 76/13) – Ministarstvo unutarnjih poslova,
- Pravilnik o načinu izvršavanja sigurnosne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom („Narodne novine“, broj 95/15) – Ministarstvo unutarnjih poslova,
- Pravilnik o izvršavanju sigurnosne mjere zabrane pristupa Internetu („Narodne novine“, broj 34/13) - Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
- Pravilnik o izvršavanju sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana („Narodne novine“, broj: 42/13 i 142/13)

Izmjene i dopune Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela („Narodne novine“, broj 143/12)

U prosincu 2012. godine izmijenjen je Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela čije izmjene su u prvom redu uvjetovane potrebom usklađenja s novim Kaznenim zakonom i to u pogledu novog koncepta kaznenih sankcija i instituta oduzimanja imovinske koristi i oduzimanja predmeta koji više nije sigurnosna mjera već mjera *sui generis*. Izmjenama je propisano fakultativno oslobađanje od kazne za pravnu osobu koja je prijavila kazneno djelo odgovorne osobe, povišeni su maksimumi novčanih kazni, izmijenjeni su zastrani rokovi i odredbe o dostavi presude.

Izmjene i dopune Zakona o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, broj 56/13)

U svibnju 2013. godine izmijenjen je Zakon o izvršavanju kazne zatvora zbog potrebe usklađenja s novim Kaznenim zakonom. Izmjene su prvenstveno obuhvatile institut uvjetnog otpusta koji je judicijaliziran. Naime, o uvjetnom otpustu odlučuje sud, a ne više Povjerenstvo za uvjetni otpust. Propisan je način pokretanja postupka o odlučivanju o uvjetnom otpustu, postupak odlučivanja, pravo žalbe na rješenje o uvjetnom otpustu, kao i dostava pravomoćnog rješenja o uvjetnom otpuštanju te postupak provedbe uvjetnog otpusta, provjeravanja i opoziva istog.

Zakon o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji i Izmjene i dopune Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji („Narodne novine“, broj: 143/12 i 105/15)

Potpuno novi Zakon stupio je na snagu 1. siječnja 2013. godine. Pravne posljedice osude, rehabilitacija i postupanje s podacima iz kaznene evidencije do donošenja ZOPKER-a bili su regulirani parcijalno odredbama Kaznenog zakona. Ni Kazneni zakon ni Zakon o kaznenom postupku više ne sadrže odredbe koje reguliraju materiju kaznenih evidencija, rehabilitacije i pravnih posljedica osude, jer je zauzeto stajalište da ta materija ne treba biti predmetom regulacije Kaznenog zakona odnosno Zakona o kaznenom postupku već posebnog (posebnih) zakona, zbog čega je donesen ZOPKER. Donošenjem ovog zakona ujedno je bilo i provedeno usklađenje domaćeg kaznenog zakonodavstva s Konvencijom Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja i s pravnom stečevinom Europske Unije (Okvirna odluka Vijeća EU 2009/315/PUP o organizaciji i sadržaju razmjene podataka iz kaznenih evidencija između država članica i Odluka Vijeća EU 2009/316/PUP o uspostavi Europskog informacijskog sustava kaznenih evidencija temeljem članka

11. Okvirne odluke 2009/315/PUP). Izmjenom Zakona u 2015. godini uređen je postupak provjere osuđivanosti kandidata na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor.

Radi provedbe Zakona donesen je Pravilnik o kaznenoj evidenciji (Narodne novine“, broj: 7/13, 66/13 i 106/15).

Izmjene i dopune Prekršajnog zakona („Narodne novine“, broj: 39/13, 157/13 i 110/15)

Prekršajni zakon u izvještajnom je razdoblju izmijenjen i dopunjen tri puta. Prve izmjene su bile reformskog karaktera, uvedeni su potpuno novi ili bitno izmijenjeni postojeći pravni instituti (beznačajni prekršaj, sporazumijevanje, oportunitet, obavijest o pravima, naplata na mjestu počinjenja prekršaja, definicija prekršaja), uveden je novi sustav naplate kazne i prisilne naplate kazne, zakonodavno je uređen sustav rada za opće dobro u prekršajnom postupku, a paralelno je izgrađena mreža od preko 350 pravnih osoba i institucija u kojima se, na temelju pojedinačnih ugovora o iskazivanju interesa s Ministarstvom pravosuđa, izvršava rad za opće dobro u prekršajnom postupku. Druge izmjene su stvorile funkcionalnu prilagodbu Registra neplaćenih kazni, a Registar je stavljen u funkciju i počeo s radom 1. siječnja 2014. godine. Treće izmjene su stvorile zakonodavni okvir za primjenu prekršajnog prava u sustavu nadzora provedbe određenih Direktiva i Uredbi EU iz nadležnosti tzv. neovisnih regulatornih agencija. Na inicijativu Ministarstva pravosuđa Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o usklađivanju prekršajnog zakonodavstva s Kaznenim zakonom (u svrhu onemogućavanja dvostrukog suđenja istom počinitelju za isto djelo u prekršajnom i u kaznenom postupku). Uredba je stupila na snagu 16. srpnja 2012. godine, a Ministarstvo pravosuđa je u postupcima davanja mišljenja i primjedaba na predlagane zakone provjerila usklađenost više od 400 zakona o čemu je jednom godišnje podnosilo Vladi Republike Hrvatske izvješća o primjeni Odluke o usklađivanju prekršajnog zakonodavstva s Kaznenim zakonom. Sinergijom poduzetih zakonodavnih i ostalih aktivnosti postignuti su izvanredni rezultati primjene prekršajnog prava koji se ogledaju u značajnom smanjenju broja predmeta pred Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske, prekršajnim sudovima i tijelima državne uprave koje vode prekršajni postupak te velikom povećanju učinkovitosti u izvršenju prekršajnopравnih odluka (tj. naplate kazne) što je u konačnici povećalo društvenu disciplinu i poštivanje pravnog sustava.

Radi provedbe Prekršajnog zakona doneseni su sljedeći podzakonski propisi:

- Pravilnik o načinu postupanja s predmetima oduzetim u prekršajnim postupcima koji su postali vlasništvo Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 38/14 i 60/14),
- Pravilnik o prekršajnoj evidenciji i Registru neplaćenih kazni („Narodne novine“, broj 1/14)
- Pravilnik o izvršavanju rada za opće dobro u prekršajnom postupku („Narodne novine“, broj: 71/13).

Izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj: 143/12, 56/15, 145/13 i 152/14)

U izvještajnom razdoblju Zakon o kaznenom postupku izmijenjen je i dopunjen četiri puta. Prvo je provedeno usklađenje s odredbama novog Kaznenog zakona te je provedeno djelomično izvršenje Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-448/2009 i dr. od 19. srpnja 2012. godine. U drugoj izmjeni i dopuni (početak 2013. godine) provedeno je usklađenje s pravnom stečevinom Europske unije (Direktiva 2011/36/EU o prevenciji i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava trgovanja ljudima, Direktiva 2010/64/EU o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenom postupku i Direktiva 2011/93/EU o borbi protiv seksualne zlouporabe i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije).

U trećoj izmjeni i dopuni, krajem 2013. godine, Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-448/2009 i dr. od 19. srpnja 2012. godine izvršena je u cijelosti na način da su uklonjene strukturalne manjkavosti u normativnoj strukturi i normativnom uređenju djelotvornosti prethodnog postupka te je uravnotežen kazneno procesni poredak, tako da dosljedno počiva na općim pravilima, uz jasno

naznačene ustavnopravne iznimke. Nadalje, uveden je jedinstven kazneni postupak s jasno predviđenim i detaljno normiranim iznimkama u postupanju prema počiniteljima teških i lakših kaznenih djela, jasno su definirani rokovi za završetak istrage i rokovi za rješavanje kaznene prijave s ciljem povećanja efikasnosti kaznenog progona, uvedena je sudska kontrola istrage i pravo žrtve i oštećenika za izvješćivanje o poduzetim radnjama po podnesenoj prijavi, dodatno je ojačana uloga žrtve i zaštita prava žrtve kaznenog djela, izrijekom je uvedena obveza za poduzimanje imovinskih izvoda i propisana obveza ustanovljavanja posebnih odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom u sastavu državnog odvjetništva. Uz navedeno provedeno je usklađenje s pravnom stečevinom Europske unije (Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. godine o pravu na informaciju u kaznenom postupku i Okvirna odluka Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. godine o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima).

U četvrtoj izmjeni i dopuni, tijekom 2014. godine, Zakon je usklađen s (novim) Zakonom o područjima i sjedištima sudova te su provedene izmjene i dopune na koje je ukazala praksa.

Radi provedbe Zakona o kaznenom postupku doneseni su sljedeći provedbeni propisi:

- Pravilnik o načinu izvršavanja mjera opreza („Narodne novine“, broj: 92/09 i 66/14),
- Pravilnik o zvučnom snimanju rasprave u kaznenom postupku („Narodne novine“, broj: 82/09 i 50/14),
- Pravilnik o evidenciji pravomoćnih rješenja o provođenju istrage („Narodne novine“, broj 10/14),
- Pravilnik o naknadi troškova u kaznenom postupku („Narodne novine“, broj: 58/12 i 111/12),
- Pravilnik o evidenciji potvrđenih optužnica („Narodne novine“, broj: 82/09 i 65/12),
- Pravilnik o postupanju s pronađenim i oduzetim predmetima („Narodne novine“, broj 58/12),
- Pravilnik o uvjetima za obavljanje poslova dostave u kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 58/12).

Izmjene i dopune Zakona o sudovima za mladež („Narodne novine“, broj: 143/12, 148/13 i 56/15)

Zakon o sudovima za mladež izmijenjen je i dopunjen tri puta. Prvo je provedeno usklađenje s odredbama novog Kaznenog zakona te su uvedene izmjene i dopune na koje je ukazala praksa. U drugoj izmjeni i dopuni je provedeno usklađenje s odredbama izmijenjenog Zakona o kaznenom postupku, radi omogućavanja primjene novih postupovnih pravila i u predmetima iz nadležnosti sudova za mladež. Trećim izmjenama i dopunama Zakona poboljšana je zakonski tekst iz razloga na koje je ukazala praksa, sve s ciljem poboljšanja efikasnosti maloljetničkog sudovanja.

Radi provedbe Zakona donesen je Pravilnik o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima („Narodne novine“, broj 22/13).

U 2012. godini osnovano je i započelo je s radom Povjerenstvo za praćenje i unapređenje rada tijela kaznenog postupka i izvršavanja maloljetničkih sankcija.

Izmjene i dopune Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“, broj 148/13) provedene su radi provođenja usklađenja s odredbama izmijenjenog Zakona o kaznenom postupku, omogućeno je osnivanje odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom te su izmijenjene odredbe o ovlastima i dužnostima državnog odvjetnika u kaznenim postupcima.

Izmjene i dopune Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta („Narodne novine“, broj 148/13) donesene su zbog usklađenja s odredbama izmijenjenog Zakona o kaznenom postupku, a radi omogućavanja primjene novih postupovnih pravila i u predmetima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i ustanovljavanja odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama („Narodne novine“, broj 76/14) - Novi Zakon stupio je na snagu 1. siječnja 2015. godine, a potreba za njegovim donošenjem rezultat je u prvom redu nužnosti usklađivanja s međunarodnim dokumentima, i to: Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine, UN-ovom Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom, praksom Europskog suda za ljudska prava i drugim međunarodnim dokumentima, sve radi jačanja prava i bolje zaštite osoba s duševnim smetnjama.

Sukladno Zakonu pri Ministarstvu pravosuđa je u 2015. godini osnovano Povjerenstvo za zaštitu osoba s duševnim smetnjama. Radi provedbe Zakona donesen je Pravilnik o načinu vođenja evidencije o obvezujućim izjavama, načinu pohranjivanja, čuvanja i ostvarivanja prava pristupa podacima iz obvezujućih izjava („Narodne novine“, broj 16/15).

Zakon o probaciji („Narodne novine“, broj 143/12) - Novi Zakon stupio je na snagu 1. siječnja 2013. godine, a usklađen je s izmjenama i dopunama Kaznenog zakona. Sukladno Zakonu u fazi prijete pokretanja kaznenog postupka probacija obavlja nadzor izvršavanja obaveza naloženih prema rješenju državnog odvjetnika te dostavlja izvješća državnom odvjetništvu i sudu; tijekom kaznenog postupka probacija na traženje suda dostavlja izvješća relevantna za izbor vrste i mjere kazneno-pravne sankcije; nakon izricanja pravomoćne sudske presude probacija izvršava tzv. „alternativne sankcije“: rad za opće dobro i uvjetnu osudu uz zaštitni nadzor i/ili posebne obveze; te u fazi izvršavanja kazne zatvora probacija obavlja nadzor/zaštitni nadzor nad uvjetnim otpustom, prekidom i pogodnostima te dostavlja izvješća zatvoru/kaznionici i sudu, a predviđena je također i mogućnost nadzora po punom izvršenju kazne zatvora. Obzirom na donošenje novog Zakona, donesen je i **Pravilnik o načinu obavljanja probacijskih poslova** („Narodne novine“, broj 29/13) koji je zamijenio sve do tada važeće podzakonske akte, čime se pobliže propisuje način izvršavanja pojedinih probacijskih poslova, procjena kriminogenog rizika i tretmanskih potreba počinitelja, izrada pojedinačnog programa postupanja, kriteriji za odabir pravnih osoba i tijela javne vlasti za izvršavanje rada za opće dobro, probacijski informacijski sustav, službena iskaznica probacijskih službenika te programi izobrazbe.

Sudjelovanje u izradi zakonodavnih prijedloga Europske unije te radu tijela Vijeća Europe

Tijekom izvještajnog razdoblja, Uprava je aktivno sudjelovala u izradi zakonodavnih prijedloga Europske unije, i to kroz izradu mišljenja i sudjelovanje na sastancima stručnih radnih skupina za sljedeće propise:

- Direktivu 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku,
- Direktivu 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP,
- Direktivu 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima,
- Direktivu 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji,
- Direktivu 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta,
- Direktivu 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2000/383/PUP,

- Direktivu 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijske sustave i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP
- Prijedlog Direktive o borbi protiv prijevara na štetu financijskih interesa Europskih zajednica kroz kazneno pravo
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o privremenoj pravnoj pomoći za osumnjičene ili optužene osobe lišene slobode i pravnoj pomoći na temelju europskog uhidbenog naloga,
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o postupovnim jamstvima za djecu osumnjičenu ili optuženu u kaznenim postupcima,
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava biti nazočan na suđenju u kaznenom postupku,
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhu prevencije, istraživanja, otkrivanja i procesuiranja počinitelja kaznenih djela ili izvršenja kaznenih sankcija te slobodno dostavljanje takvih podataka
- Prijedlog Uredbe o osnivanju Ureda europskog javnog tužitelja.

Od ostalih aktivnosti Uprave u izvještajnom razdoblju, potrebno je istaknuti sljedeće:

Zaštita od obiteljskog nasilja

U 2014. godini osnovano je Stručno povjerenstvo za provedbu, praćenje i nadzor izvršavanja sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana propisane Kaznenim zakonom. Stručno povjerenstvo objavilo je tijekom 2014. godine tri javna poziva za podnošenje zahtjeva za odobrenje za izvršavanje sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana te je sklopljeno osam ugovora o izvršavanju sigurnosne mjere, šest s fizičkim osobama i dva s pravnim osobama.

Nastavljene su aktivnosti u provođenju zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana počinitelja prekršaja nasilja u obitelji sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji (izdavanje odobrenja fizičkim i pravnim osobama provoditeljima tretmana, sklapanje ugovora o pružanju usluga psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova, kontrola provođenja tretmana i ispostavljenih računa i drugi poslovi).

Ministarstvo pravosuđa je u 2015. godini preuzelo nadležnost za Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji čije se donošenje planira u narednom razdoblju.

Posebne aktivnosti provedene su u cilju jačanja kaznenopravne zaštite djece u kaznenim postupcima

Ministarstvo pravosuđa i UNICEF proveli su tijekom 2014. i 2015. godine zajednički projekt „Kaznenopravna zaštita djece žrtava i svjedoka“. U projekt je bilo uključeno svih 15 županijskih sudova u Republici Hrvatskoj, a u okviru nabavne komponente projekta, osam županijskih i dva općinska suda dobili su novu audio-video opremu za ispitivanje djece žrtava i svjedoka (županijski sudovi u Bjelovaru, Osijeku, Rijeci, Sisku, Splitu, Varaždinu, Velikoj Gorici i Zagrebu, te Općinski kazneni sud u Zagrebu i Općinski sud u Splitu).

Projekt je imao i edukativnu komponentu, koja se odvijala se kroz četiri trodnevne radionice, a njome je bilo obuhvaćeno oko stotinjak sudionika (suci za mladež, stručni suradnici izvanpravne struke na sudovima i državni odvjetnici za mladež) iz navedenih županijskih sudova, općinskih sudova u njihovom sjedištu i državnih odvjetništava koja zastupaju pred tim sudovima. U okviru projekta organizirane su i edukacije stručnih suradnika izvanpravne struke koji rade na sudovima i državnim odvjetništvima, vezano za njihovu specifičnu ulogu i sudjelovanje u predmetima kaznenopravne zaštite djece.

Sklopljen je sporazum između Ministarstva pravosuđa i Ministarstva unutarnjih poslova o korištenju prostorija za ispitivanje djece žrtava i svjedoka koje je potonje ministarstvo opremilo u okviru projekta IPA 2009 „Jačanje kapaciteta u području suzbijanja seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece te pružanja pomoći ranjivim žrtvama kriminaliteta“. Riječ je o 27 prostorija u policijskim postajama diljem Republike Hrvatske koje pokrivaju svih 15 županijskih sudova i koje su opremljene audio-video opremom za ispitivanje djece žrtava i svjedoka i namještajem prilagođenim djeci, koje prostorije će sukladno sporazumu moći koristiti i nadležni sudovi.

Registar počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece

Zakonom o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji („Narodne novine“ broj 143/12), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2013. godine, osnovan je Registar počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, koji čini sastavni dio kaznene evidencije Ministarstva pravosuđa. Ovaj Zakon ujedno predstavlja i usklađenje domaćeg kaznenog zakonodavstva s Konvencijom Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja. Temeljem navedenog kaznena evidencija sadržava i popis počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, sve u svrhu da se takvim osobama onemoguću ili oteža doticaj s djecom u smislu zasnivanja radnog odnosa ili preuzimanja poslova čije obavljanje podrazumijeva redovite kontakte s djecom.

Od 1. siječnja 2013. godine, kada su Registar i zakonodavni okvir koji omogućava provjeru uspostavljeni, zatraženo je i obavljeno 16.847 provjera osuđivanosti za seksualna kaznena djela na štetu djece.

Kaznena evidencija, ECRIS, prekršajna evidencija i Registar neplaćenih novčanih kazni

Sudovima i državnim odvjetništvima omogućen je neposredan pristup podacima upisanim u kaznenu evidenciju u odnosu na osobu za koju je započeo kazneni progon, uz to je sudovima omogućen i elektronički unos podataka u kaznenu evidenciju kroz aplikaciju.

U izvještajnom razdoblju dodatno je izvršena provjera osuđivanosti svih državnih službenika (oko 70.000 zahtjeva), svih službenika u jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave (oko 13.000 zahtjeva), kao i provjera svih čelnika lokalne i regionalne (područne) samouprave - župana, gradonačelnika, općinskih načelnika odnosno njihovih zamjenika (oko 350 zahtjeva).

U 2015. godini izvršena je i provjera osuđivanosti kandidata za zastupnike u Hrvatski sabor sukladno Zakonu o izboru zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“ broj: 66/15 i 104/15). Obrađeno je oko 3.000 zahtjeva.

Od 1. srpnja 2013. godine Republika Hrvatska je, nakon što su osigurani svi potrebni informatički, zakonodavni i organizacijski preduvjeti uspješno uključena u Europski informacijski sustav kaznenih evidencija - ECRIS. Riječ je o decentraliziranom informatičkom tehnološkom sustavu za razmjenu informacija iz kaznenih evidencija među državama članicama EU. Pravni temelj za navedenu razmjenu predstavljaju Okvirna Odluka vijeća 2009/315/PUP od 26. veljače 2009. i Odluka vijeća 2009/316/PUP od 6. travnja 2009. godine, koje su u naše zakonodavstvo implementirane donošenjem Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji. Ovime je sudovima i državnim odvjetništvima omogućeno da elektroničkim putem dobiju podatke o osuđivanosti naših državljana ne samo u Republici Hrvatskoj, nego i u drugim državama članicama EU.

Republika Hrvatska je kroz ECRIS sustav povezana s 14 država članica Europske unije (Austrija, Španjolska, Češka, Njemačka, Francuska, Belgija, Švedska, Irska, Poljska, Nizozemska, Finska, Rumunjska, Latvija i Italija).

Nadalje, potrebno je spomenuti aktivno sudjelovanje u pripremi dva međunarodna projekta (ERIC - olakšavanje međunarodne razmjene podataka iz kaznenih evidencija i EPDT - dostava statističkih podataka o počiniteljima kaznenih djela zlouporabe opojnih droga u svrhu njihova suzbijanja).

Zakon o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona („Narodne novine“, broj 39/2013) propisao je uspostavu Registra pravomoćno izrečenih, a neuplaćenih novčanih kazni, u nadležnosti Ministarstva pravosuđa. U skladu s propisanom obvezom razvijen je i implementiran navedeni Registar.

Iz Zakona proizlazi obveza svih tijela državne uprave koja odlučuju u prekršajnim postupcima da uspostave elektroničku razmjenu podataka kako bi u konačnici imali kvalitetan i efikasan sustav. U skladu s navedenom obvezom uspostavljena je elektronička razmjena podataka s Poreznom upravom, Carinskom upravom i Ministarstvom unutarnjih poslova.

Registar neplaćenih novčanih kazni započeo je s radom 1. siječnja 2014. godine temeljem odredaba novog Pravilnika o prekršajnoj evidenciji („Narodne novine“, broj 1/2014). U Registru neplaćenih novčanih kazni na dan 30. studenog 2015. godine bilo je evidentirano 74.984 osoba (fizičkih i pravnih) s 134.328 predmeta neplaćenih novčanih kazni, pri čemu je novčanih kazni za fizičke osobe naplaćeno 294.158.755,77 kuna, a nenaplaćeno je 209.771.589,93 kuna. Za pravne osobe naplaćeno je 79.023.712,49 kuna, a nenaplaćeno je 65.007.495,75 kuna.

U lipnju 2015. godine dovršeno je umrežavanje i spajanje „stare“ i „nove“ aplikacije prekršajne evidencije u jedinstvenu aplikaciju, koja se još nužno nadograđuje u okvirima nadležnosti Ministarstva pravosuđa i Financijske agencije (FINA). U razdoblju od 2012. do 2014. godine uklonjeni su zaostaci iz prethodnog razdoblja u unosu pravomoćnih prekršajnih sankcija i izdavanju potvrda nadležnim državnim upravnim tijelima i strankama (fizičkim i pravnim osobama), na temelju članka 159. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/2009). Predmetni zaostaci su se odnosili na oko 10.000 predmeta.

Potrebno je istaknuti dovršenje postupka omogućavanja neposrednog uvida u prekršajnu evidenciju Ministarstva pravosuđa svim prekršajnim sudovima sa stalnim službama, kao i državnim odvjetništvima svih razina. Neposredan uvid u prekršajnu evidenciju omogućen je i ovlaštenim službenim osobama Vojne sigurnosne agencije.

U prekršajnoj evidenciji je s danom 30. studenog 2015. godine evidentirano 310.110 osuđenika, od čega su 293.741 fizičke osobe, a pravnih je osoba 16.369.

Informatizacija prekršajnih sudova (JCMS)

Kroz projekt IPA 2009 „Daljnje poboljšanje institucionalnih kapaciteta svih prekršajnih sudova“ koji su provodili Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske i Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske u suradnji s Njemačkom zakladom za međunarodnu pravnu suradnju (IRZ) unaprijeđen je sustav upravljanja predmetima na prekršajnim sudovima. Glavni cilj projekta bio je daljnje poboljšanje rada i upravljanja na prekršajnim sudovima te ujednačavanje sudske prakse na cijelom području Republike Hrvatske.

Daljnji razvoj i implementacija navedene aplikacije na sve prekršajne sudove provedeni su kroz projekt „Implementacije sustava za upravljanje predmetima na prekršajnim sudovima“ koji je financiran iz državnog proračuna. U sklopu ovog projekta izrađeni su moduli za elektroničku razmjenu podataka s drugim državnim tijelima koja su sudionici u prekršajnim postupcima te modul za centralno ispisivanje i otpremu pismena s prekršajnih sudova i modul za Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske koji će u potpunu primjenu ući u prvom tromjesečju 2016. godine.

JCMS sustav je povezan s OIB čvorom iz kojeg automatski preuzima podatke o osobama i s prekršajnom evidencijom u koju se na dnevnoj bazi šalju podaci u skladu sa zakonom.

U pripremi je testiranje modula za elektroničko preuzimanje i slanje podataka u Ministarstvo unutarnjih poslova (Ministarstvo pravosuđa bi preuzimalo podatke o optužnim prijedlozima, a MUP bi dobivao podatke o tijeku postupka u kojem je MUP jedna stranka u postupku). Nakon testiranja s MUP-om u planu je isto povezivanje napraviti s Poreznom i Carinskom upravom.

Proveden je projekt „Implementacije sustava za upravljanje predmetima na prekršajnim sudovima“ u sklopu kojeg su izrađeni moduli za elektroničku razmjenu podataka s drugim državnim tijelima koja su sudionici u prekršajnim postupcima te modul za centralno ispisivanje i otpremu pismena s prekršajnih sudova, a izrađen je i modul za Visoki prekršajni sud koji će u potpunu primjenu ući u prvom tromjesečju 2016. godine.

Kaznena evidencija

Kaznena evidencija je povezana s Europskim sustavom kaznenih evidencija (ECRIS - *European Criminal Records Information System*). Usklađene su oznake kaznenih dijela u Republici Hrvatskoj s oznakama koje se koriste u državama članicama EU.

Uspostavljeno je automatsko odgovaranje na zahtjeve kroz aplikacijski sustav Kaznene evidencije, te je uspostavljen sustav za slanje zahtjeva u ECRIS sustav kroz vanjski uvid u Kaznenu evidenciju, kako bi se uspostavio protokol o razmjeni podataka o kažnjavanju sa svim državama članicama EU.

Obrada molbi za pomilovanje

U razdoblju od početka 2012. godine do studenog 2015. godine zaprimljeno je ukupno 1.996 molbi za pomilovanje, koje su nakon prikupljanja potrebne dokumentacije i davanja neobvezujućeg mišljenja ministra pravosuđa, upućene Uredu Predsjednice Republike Hrvatske na donošenje odluke.

Rad probacijske službe

U izvještajnom razdoblju Probacijska služba se razvila u punom profilu. Do siječnja 2013. godine otvoreno je svih 12 predviđenih probacijskih ureda u Hrvatskoj te je probacija postala dostupna svim građanima. Probacija je postala relevantan dio kazneno-pravnog sustava te se broj predmeta u radu probacijskih ureda povećava iz godine u godinu. Od 1. siječnja 2012. godine do 2. prosinca 2015. godine Probacijski uredi zaprimili su ukupno **12.049** predmeta, od čega se najviše predmeta odnosi na rad za opće dobro (4.999), uvjetne otpuste (3.572) te probacijska izvješća (2.038). Izvršeno je ukupno **1.920.953** sati rada za opće dobro na poslovima od posebnog interesa za državu-humanitarnog, ekološkog i komunalnog karaktera (primjerice 11.008 sati su izvršili osuđenici uključeni u probaciju kroz rad za opće dobro u saniranju posljedica poplave u Istočnoj Slavoniji 2014. godine). Kontinuirano se širila mreža pravnih osoba u kojima se može izvršavati rad za opće dobro pa tako sada Probacijska služba ima 1.056 sklopljenih ugovora o suradnji. Pojačala se suradnja sa svim tijelima s kojima probacija surađuje u izvršavanju probacijski poslova, a posebice je značajno sklapanje Protokola o suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova. Probacijska služba se profilirala kao stručna i profesionalna mlada probacijska služba u Europi koja služi kao primjer kvalitetnog razvoja probacijskog sustava.

Proveden je **Projekt IPA 2008 "Razvoj probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj"** kroz koji su opremljeni probacijski uredi namještajem i informatičkom opremom, provedena je edukacija probacijskih službenika te razvijen i implementiran Probacijskih informacijski sustav.

Trenutno je u tijeku priprema provođenja **Projekta kroz instrument pomoći Transition facility „Podrška daljnjem razvoju i jačanju Probacijske službe u Hrvatskoj“**. Kroz projekt su kupljena vozila za probacijske urede te su odabrani partneri za daljnju provedbu projekta čija realizacija započinje početkom 2016. godine.

UPRAVA ZA EUROPSKE POSLOVE, MEĐUNARODNU I PRAVOSUDNU SURADNJU

Slijedom dinamike i obveza iz pristupnih pregovora s Europskom unijom, početkom 2012. godine Ministarstvo pravosuđa je u okviru 5. kruga praćenja izvršenja obveza Republike Hrvatske u privremeno zatvorenim poglavljima bilo dužno redovito (*monitoring*), izvještavati Europsku komisiju o ispunjavanju obveza iz Poglavlja 23. – Pravosuđe i temeljna prava, kao i u drugim poglavljima pregovora u nadležnosti Ministarstva pravosuđa.

Od 2012. godine, dobivanjem statusa promatrača u Vijeću EU, Uprava prati rad radnih skupina Vijeća EU iz područja pravosuđa, uz pripreme za sudjelovanje na ministarskim sastancima Vijeća i koordinira aktivnosti Ministarstva vezanih uz proces prilagodbe hrvatskog zakonodavstva europskom zakonodavstvu iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa.

Stupanjem Republike Hrvatske u članstvo Europske unije i prelaskom iz statusa promatrača u status ravnopravne države članice uz pravo glasa u Vijeću EU, intenzivirale su se aktivnosti zastupanja interesa Republike Hrvatske unutar Europske unije, kroz sudjelovanje na radnim skupinama Vijeća EU i Odborima Europske komisije, kontinuiran dijalog s institucijama i drugim državama članicama EU, izradu prijedloga stajališta o dokumentima Europske unije iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa, pripremu izvješća za sastanke Odbora stalnih predstavnika (Coreper II) i sastanke Vijeća ministara pravosuđa i unutarnjih poslova. Uprava kontinuirano izvještava Komisiju Vijeća Europe za ocjenu učinkovitosti pravosuđa (CEPEJ) o ustrojstvu i funkcioniranju hrvatskog pravosudnog sustava, a u cilju osiguranja provedbe europskih standarda u području pravosuđa za sve države članice Vijeća Europe. Uprava kontinuirano prati razvoj i preuzimanje pravne stečevine (*acquis*) u nacionalno zakonodavstvo, kroz praćenje objave pravnih instrumenata EU i njihovog stupanja na snagu, kao i roka za transpoziciju te notifikaciju Europskoj komisiji prijenosa propisa u nacionalno zakonodavstvo.

Djelatnici Ministarstva redovito u Vijeću EU u Bruxellesu, sudjeluju u radu sljedećih radnih skupina:

- E.7. Radna skupina za građansko pravo (JUSTCIV)
- E.14. Radna skupina za suradnju u kaznenim stvarima
- E.15. Radna skupina za kazneno pravo
- E.22. Radna skupina za temeljna prava, prava građana EU i slobodno kretanje osoba (FREMP)
- E.23. Radna skupina za razmjenu informacija i zaštitu podataka
- E.25. Odbor za koordinaciju u području policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima
- E.28. Radna skupina za opće poslove uključujući evaluaciju (GENVAL)
- B.21. Radna skupina za e-pravo (e-pravosuđe)
- G.4. Radna skupina za pravo trgovačkih društava
- A.16. *Friends of Presidency* (DROIPEN)

U okviru navedenih radnih skupina izrađivane su pozicije i nacionalna stajališta za slijedeće propise i dokumente:

- Uredba 215/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o stečajnom postupku
- Uredba 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima

- Uredba 542/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1215/2012 u pogledu pravila koja se primjenjuju na Jedinstveni sud za patente i Sud Beneluksa
- Prijedlog izmjena Uredbe (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti i Uredbe (EZ) br. 1896/2006. Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog
- Prijedlog Direktive o izmjeni Direktive 2007/36/EC u pogledu poticanja dugoročnog uključivanja dioničara i Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izjave o korporativnom upravljanju
- Prijedlog Direktive EP i Vijeća o društvima s ograničenom odgovornošću s jednim članom
- Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku
- Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP
- Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima
- Direktiva 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji
- Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta
- Direktiva 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2000/383/PUP
- Direktiva 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijske sustave i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP
- Direktiva 2014/41 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima
- Prijedlog Direktive o borbi protiv prijevара na štetu financijskih interesa Europskih zajednica kroz kazneno pravo
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o privremenoj pravnoj pomoći za osumnjičene ili optužene osobe lišene slobode i pravnoj pomoći na temelju europskog uhidbenog naloga
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o postupovnim jamstvima za djecu osumnjičenu ili optuženu u kaznenim postupcima
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava biti nazočan na suđenju u kaznenom postupku
- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhu prevencije, istraživanja, otkrivanja i procesuiranja počinitelja kaznenih djela ili izvršenja kaznenih sankcija te slobodno dostavljanje takvih podataka
- Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u odnosu na procesuiranje osobnih podataka i slobodu njihova razmjenjivanja
- Prijedlog Uredbe o osnivanju Ureda europskog javnog tužitelja
- Prijedlog Uredbe o Eurojust-u

- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o suzbijanju terorizma, koji zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2002/475/PUP o suzbijanju terorizma
- Prijedlog Uredbe o promicanju slobodnog kretanja građana i pravnih osoba pojednostavljenjem prihvaćanja određenih javnih isprava u Europskoj uniji
- Pristupanje EU Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava
- Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske – „opt out“
- Pravosudna suradnja u području migracija i borba protiv ksenofobije
- Mehanizam evaluacije učinkovitosti pravosudnih sustava država članica kroz sustav rangiranja (*Justice Scoreboard*)
- Akcijski plan o Europskom pravosudnom portalu za razdoblje 2014-2018. godine.

S ciljem usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU u okviru Uprave izrađeni su slijedeći nacrti propisa:

- Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 606/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim stvarima („Narodne Novine“, broj: 92/14);
- Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog Parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi europske potvrde o nasljeđivanju („Narodne Novine“, broj: 152/14) i
- Pravilnik o visini nagrade i naknadi troškova javnog bilježnika kao povjerenika suda u postupku za izdavanje, ispravak, izmjenu, opoziv ili privremenu obustavu Europske potvrde o nasljeđivanju, koji je stupio na snagu 24. rujna 2015.

U području ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, Uprava je na međunarodnom planu sudjelovala u pripremi Među-izvješća o preporukama Vijeća za ljudska prava prema mehanizmu Univerzalnog periodičkog pregleda o stanju ljudskih prava u Republici Hrvatskoj; u predstavljanju Inicijalnog izvješća Republike Hrvatske prema UN Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom pred UN-ovim Odborom za prava osoba s invaliditetom te u predstavljanju Četvrtog i Petog izvješća Republike Hrvatske prema Konvenciji o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena pred UN-ovim Odborom za uklanjanje diskriminacije žena. Uprava sudjeluje i u izradi Nacrta devetog, desetog i jedanaestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske prema UN Konvenciji o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije.

U okviru bilateralne suradnje pripremao se niz službenih susreta i bilateralnih sastanke ministra i ostalih dužnosnika, kako u Republici Hrvatskoj tako i u inozemstvu. Tijekom izvještajnog razdoblja ova se ključna djelatnost višestruko intenzivirala u završnoj fazi pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Poduzimane su aktivnosti potrebne za sklapanje brojnih bilateralnih ugovora/sporazuma vezanih uz područje pravosudne suradnje, organizirane su konferencije, seminari i radionice tematski vezane uz područje razvoja pravosudne suradnje.

U izvještajnom su razdoblju sklopljeni:

- Ugovor između Republike Hrvatske i BiH o izručenju 28. listopada 2012. godine u Zagrebu
- Ugovor između Republike Hrvatske i Kosova o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima 11. svibnja 2012. godine u Prištini
- Protokol o suradnji između Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa Rumunjske, u Bukureštu 2. srpnja 2012. godine
- Pismo suglasnosti o provedbi zakona između Vlade Republike Hrvatske i Vlade SAD-a – potpisano dana 26. rujna 2012. godine, primjenjuje se od dana potpisivanja
- Memorandum o pravosudnoj suradnji Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa Republike Azerbajdžana, potpisan 19. svibnja 2014. godine u Bakuu

- Memorandum o suglasnosti o suradnji između Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa Države Katara, potpisan 14. travnja 2015. godine u Dohi

Na multilateralnom planu intenzivirala se suradnja s međunarodnim organizacijama kroz aktivno sudjelovanje predstavnika Ministarstva pravosuđa u radu Vijeća Europe i to slijedećih tijela: Odbora za pravnu suradnju, Odbora za pitanja kriminala, Pododbora stručnjaka za provedbu konvencija u predmetima kaznenog prava Vijeća Europe (PC-OC), Komisije za sprečavanje mučenja ili nehumanog postupanja ili kažnjavanja, Ujedinjenih naroda (Komisije za međunarodno trgovačko pravo - UNCITRAL, Komisije za kazneno pravosuđe i prevenciju kriminala, Ureda za droge i kriminal (UNODC), Instituta za međunarodno za privatno pravo - UNIDROIT, CAPMACH sustava za odabir stručnjaka za sudjelovanje u civilnim misijama.

Proveden je postupak izbora kandidata za izbor sudaca za Sud EU i Opći sud EU. Uprava je sudjelovala u radu Regionalnog vijeća za suradnju – RCC.

U izvještajnom razdoblju ispunjeno je 97 zahtjeva za pomoć zaprimljenih od Tužiteljstva Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju.

Vezano uz suradnju s Međunarodnim sudom pravde, a povodom **tužbe Republike Hrvatske protiv Republike Srbije zbog povrede odredbi Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida**, u kolovozu 2012. godine Hrvatska je Međunarodnom sudu pravde uputila dodatni podnesak naziva „*Additional pleading*“, (posljednji pisani podnesak, kojim je Hrvatska odgovorila isključivo na navode iz protutužbe Srbije). Ministarstvo pravosuđa imalo je značajnu ulogu u postupku: prikupljalo je i analiziralo dokaze, koordiniralo rad stručnog tima, pružalo svu administrativnu, logističku, tehničku, informatičku i pravnu podršku, pripremalo podneske za Sud i usmenu raspravu, a djelatnici Uprave činili su stručni tim koji je zastupao Republiku Hrvatsku pred Međunarodnim sudom pravde u Den Haagu. Usmena rasprava pred Međunarodnim sudom pravde održana je od 3. ožujka do 1. travnja 2014. godine. Međunarodni sud pravde objavio je presudu dana 3. veljače 2015. godine.

U okviru suradnje s Međunarodnim kaznenim sudom Hrvatska je i u proteklom razdoblju aktivno sudjelovala na sastancima Skupštine država stranaka te Radne skupine Vijeća EU za međunarodno javno pravo, podskupine za Međunarodni kazneni sud (COJUR-ICC). Uprava je sudjelovala u radu Povjerenstva za pripremu i razmjenu popisa osoba optuženih ili osuđenih za ratne zločine Republike Hrvatske i Republike Srbije, a koje je osnovano u srpnju 2010. godine dogovorom ministara pravosuđa. Odgovoreno je na 31 zahtjev hrvatskih državljana za provjeru statusa te 41 zahtjev Ministarstva pravde Republike Srbije.

Izrađen je nacrt **Zakona o potvrđivanju izmjene i dopune članka 8. rimskog statuta Međunarodnoga kaznenog suda i izmjene i dopune rimskog statuta Međunarodnoga kaznenog suda vezanih uz zločin agresije** („Narodne novine“, broj: MU 12/13). Ovim Zakonom potvrđuju se i uvode u nacionalni poredak Izmjene i dopune Rimskog statuta usvojene Rezolucijama br. 5 (RC/Res. 5) i br. 6. (RC/Res. 6), u Kampali u lipnju 2010. godine. Rezolucijom br. 5 izmijenjen je članak 8. Rimskog statuta, slijedom čega se uporaba određene vrste oružja sada smatra i povredom prava i običaja i u onim oružanim sukobima koji nemaju međunarodni karakter, što ranije nije bio slučaj. Rezolucijom br. 6. prihvaćena je definicija zločina agresije te su određeni uvjeti pod kojima je Međunarodni kazneni sud nadležan glede zločina agresije.

U nadležnosti Uprave provedeni su slijedeći projekti:

- IPA 2010 Twinning Project “Strengthening the Efficiency of Judiciary in the Republic of Croatia” (2010-01-23-020101) – projekt je trajao 2 godine te je obuhvatio sve segmente pravosuđa, a djelatnici Uprave su sudjelovali kao organizacijska i stručna potpora u provođenju projekta, te su sudjelovali u izradi priručnika na temu Europski uhidbeni nalog i priznanje i izvršenje odluka o novčanim kaznama.

- IPA - Development of international legal assistance (ILA) IT system EuropeAid/132175/D/SER/HR – Republic of Croatia, Ministry of Justice – projekt Uprave u kojem su djelatnici sudjelovali od idejne razrade do razvojne faze i implementacije projekta te edukacije djelatnika, u cilju unapređenja učinkovitosti i organizacije i stvaranje aplikacije za statističku obradu podataka
- Twinning Light Project - Preparation for the Implementation and Usage of the Schengen Information System (SIS)/SIRENE and European Arrest Warrant (EAW) – sudjelovanje u zajedničkom projektu s Ministarstvom unutarnjih poslova u okviru kojeg su provedene radionice za osposobljavanje djelatnika Ministarstva pravosuđa, državnog odvjetništva i sudova kao budućih predavača na temu Europskog uhidbenog naloga

Izrađeni su nacrti **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije** („Narodne novine“, broj: 81/13, 124/13, 26/15) kojima je u domaće zakonodavstvo transponirano europsko zakonodavstvo koje regulira instrumente kazneno-pravne suradnje između pravosudnih tijela država članica Europske unije. U izvještajnom razdoblju ovaj je Zakon izmijenjen tri puta kako bi se provelo usklađenje s relevantnim zakonodavstvom Europske unije i to: Odlukom Vijeća 2002/187/PUP od 28. veljače 2002. kojom se osniva Eurojust s ciljem jačanja borbe protiv teških kaznenih djela (SL L 63, 6. 3. 2002.) kako je posljednji put izmijenjena Odlukom Vijeća 2009/426/PUP od 26. prosinca 2008. godine o jačanju Eurojusta (SL L 138, 4. 6. 2009.), Okvirnom odlukom Vijeća 2009/829/PUP od 23. listopada 2009. o primjeni načela uzajamnog priznavanja odluka o mjerama nadzora među državama članicama Europske unije kao alternative privremenom pritvoru (SL L 294, 11. 11. 2009.), Direktivom 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku (SL L 142, 1. 6. 2012.) i Direktivom 2011/99/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o europskom nalogu za zaštitu (SL L 338/2 21. 12. 2011.).

Uprava kao središnje tijelo za zaprimanje i odašiljanje zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć obavlja poslove međunarodne pravne pomoći u građanskim i kaznenim stvarima, kao i poslove u predmetima izručenja, transfera, preuzimanja izvršenja strane presude, preuzimanja kaznenog progona, daje mišljenja u svezi legalizacije isprava u međunarodnom pravnom prometu, pruža pravnu pomoć pravosudnim tijelima u postupcima utvrđivanja uzajamnosti, izdaje na zahtjev stranaka potvrde o propisima koji važe ili su važili u Republici Hrvatskoj, pribavlja obavijesti o mjerodavnom stranom pravu za pravosudna tijela, te odgovara na upite pravosudnih tijela, stranaka, odvjetnika i javnih bilježnika o pitanjima iz svog djelokruga.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju, izrađene su notifikacije za sklopljene sporazume, implementacijsko zakonodavstvo i međunarodne ugovore koje je sklopila Europska unija.

Uprava je organizirala 6. Krug evaluacije Radne skupine za opće poslove uključujući ocjene (GENVAL) na temu Europske pravosudne mreže i Eurojust-a održane 2014. godine. U koordinaciji predmeta iz svog djelokruga, Uprava pruža pomoć i potporu nacionalnom predstavniku Republike Hrvatske u EUROJUST-u.

U studenom 2012. godine donesen je Akcijski plan uz Strategiju suzbijanja korupcije iz 2008. godine. Akcijski plan je sadržavao 173, uspješno provedene, operativne mjere, posebno u pogledu mehanizama za provjeru sukoba interesa i izvješća o imovinskom stanju, nadzora financiranja političkih stranaka i sprečavanja korupcije u javnoj nabavi.

Uprava je sudjelovala u izradi i koordinaciji provedbe *Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010.-2012.* donesenog u studenom 2009. godine. S ciljem adekvatnog nadzora nad provedbom Programa izrađeno je ukupno pet izvješća o provedbi Antikorupcijskog programa koja su objavljena na internetskoj stranici www.antikorupcija.hr.

U 2013. godini provedeno je istraživanje o transparentnosti rada jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, transparentnosti rada trgovačkih društava kojima su osnivači, dioničari ili imatelji udjela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, županijskih turističkih zajednica i Hrvatske turističke zajednice te istraživanje o transparentnosti rada nacionalnih kazališta te zdravstvenih ustanova u Gradu Zagrebu.

Uprava aktivno sudjeluje u međunarodnoj suradnji na području sprječavanja korupcije u okviru koje, između ostalog, koordinira provedbu preporuka Skupine država protiv korupcije (GRECO). GRECO-ov IV. evaluacijski krug obrađuje temu „Sprječavanje korupcije kod saborskih zastupnika, sudaca i državnih odvjetnika“. Četvrto evaluacijsko Izvješće GRECA za Hrvatsku, usvojeno je u lipnju 2014. godine, a Hrvatska ima obvezu podnijeti izvješće o poduzetim mjerama, u cilju ispunjavanja preporuka navedenih u evaluacijskom izvješću, do 31. prosinca 2015. godine.

Izrađena je nova **Strategija za suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine** („Narodne novine“, broj: 26/2015) koja sadrži prioriteta područja i ciljeve ključne za daljnji razvoj i jačanje antikorupcijskog mehanizma. Prilikom izrade Strategije suzbijanja korupcije u obzir su uzete i preporuke četvrtog evaluacijskog izvješća GRECO-a te Izvješća Europske komisije o suzbijanju korupcije za Republiku Hrvatsku iz veljače 2014. godine. U novoj Strategiji stavljen je naglasak na preventivno djelovanje na uzroke i rizike nastanka korupcije. Preventivna strateška intervencija prvenstveno je usmjerena na jačanje transparentnosti (osiguranje dostupnosti informacija), upravljanje sukobom interesa i jačanje etičkih kompetencija (odgovornosti i integriteta) dužnosnika i službenika na državnoj i lokalnim razinama vlasti, učinkovitosti u radu javne uprave i trgovačkih društava u vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kroz definiranje jasnih pravila ponašanja službenika i dužnosnika, te uklanjanje nedostataka u organizacijskoj strukturi i načinu reguliranja administrativnih procesa na razini institucija. U sljedećoj fazi ovog procesa Ministarstvo je izradilo Akcijski plan za 2015. i 2016. godinu („Narodne novine“, broj: 79/2015) - prateći provedbeni dokument kojim se detaljno i precizno određuju prioriteta provedbene aktivnosti u kritičnim područjima koje identificira Strategija.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 2. srpnja 2015. godine donijela Odluku o osnivanju Savjeta za suzbijanje korupcije („Narodne novine“, broj: 74/2015) koji će djelovati kao radno tijelo s ciljem unaprjeđenja i sustavnog praćenja provedbe te procjene učinaka aktivnosti iz nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih uz suzbijanje korupcije. Stručne i administrativne poslove radu Savjeta obavlja Ministarstvo.

Nadalje, Ministarstvo je započelo suradnju s udrugom građana Partnerstvo za društveni razvoj na projektu nazvanom „Jačanje društvenih kapaciteta za borbu protiv korupcije (E-SCORE)“ u sklopu IPA 2011 programa. Opći cilj projekta je izgradnja društvenih kapaciteta Hrvatske za stalni napredak u području borbe protiv korupcije na svim razinama (lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj) s posebnim naglaskom na civilno društvo, lokalnu samoupravu i stručnjake za javnu nabavu.

UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV

Nadležnosti i način rada Uprave za zatvorski sustav te prava zatvorenika propisana su Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, Zakonom o kaznenom postupku, Zakonom o sudovima za mladež, Prekršajnim zakonom i Zakonom o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje te provedbenim propisima donesenim na temelju navedenih zakona, Europskim zatvorskim pravilima te drugim međunarodnim pravnim propisima.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa („Narodne novine“, broj 71/14) napravljene su izmjene u organizacijskoj strukturi Uprave za zatvorski sustav.

Ustrojena je Služba za preventivno djelovanje, prikupljanje, analizu i vrednovanje podataka te Sektor za gospodarstvo i rad zatvorenika procijenjena su značajnim za daljnji razvoj zatvorskog sustava. Sektor za gospodarstvo i rad zatvorenika ima ulogu pripremati strateške smjernice, planirati, pratiti stanja i predlagati mjere za unapređenje gospodarskih aktivnosti i rada zatvorenika kao i materijalnih resursa kaznenih tijela i Centra za izobrazbu, sudjelovati u predlaganju i provođenju projekata. Služba za preventivno djelovanje, prikupljanje, analizu i vrednovanje podataka ima ulogu osiguravati veću efikasnost u preventivnim aktivnostima na osnovu sigurnosnih podataka i izradu kratkoročnih i dugoročnih izvješća o pokazateljima stanja.

Ustrojena je Služba za psihosocijalnu pomoć ovlaštenim službenim osobama koja obavlja stručne poslove u vezi težine i naravi posla i posebnih uvjeta rada ovlaštenih službenih osoba koji se odnose na profesionalnu sposobnost prilikom prijama i tijekom rada u državnoj službi. Služba prati negativne učinke obavljanja poslova ovlaštenih službenih osoba u okviru zatvorskog sustava na njihovo psihičko i fizičko zdravlje, također pruža psiho-socijalnu podršku ovlaštenim službenim osobama i njihovim obiteljima.

Kaznionica u Požegi i Zatvor u Požegi spojeni su u jednu organizacijsku jedinicu - Kaznionicu i zatvor u Požegi. Nova organizacijska struktura Kaznionice i zatvora u Požegi određena je zbog zajedničke upravne i financijske službe čime je utvrđen manji broj rukovodećih službenika.

Zatečeno stanje smještaja zatvorenika prilikom preuzimanja poslova u prosincu 2011. godine

Smještajni kapacitet za zatvorenike u prosincu 2011. godine iznosio je 3.771, dok je na dan 8. prosinca 2011. godine u zatvorskom sustavu bilo smješteno 5.257 zatvorenika.

Najveća popunjenost bila je u zatvorenim uvjetima izdržavanja kazne zatvora (141,51%) nešto manja u poluotvorenim uvjetima (116,18%), a ispod predviđenih kapaciteta u otvorenim uvjetima izdržavanja kazne zatvora (99,13%).

Tijekom 2011. godine podnesene su 133 pritužbe koje su se odnosile prvenstveno na uvjete smještaja (46), zdravstvenu zaštitu (42), postupanje službenika (23), stegovni postupak (21), kršenje ostalih ljudskih prava (13). Osnovane pritužbe odnosile su se samo na uvjete smještaja.

Tijekom 2011. godine zaprimljeno je 100 zahtjeva za naknadu štete od strane zatvorenika. Najviše zahtjeva za naknadom štete odnosi se na uvjete smještaja. Dvadeset devet zatvorenika podnositelja zahtjeva za naknadu štete nije navelo iznos koji potražuje s osnova naknade štete, dok su preostali zatvorenici potraživali ukupno 51.936.786,05 kuna.

Prosjeck zatvorenika i službenika po godinama:

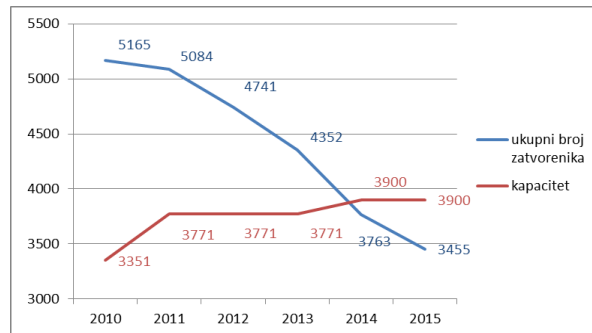
	2011.	2012.	2013.	2014.	1.12.2015.
ZATVORENICI	5.084	4.741	4.352	3.763	3.455
SLUŽBENICI	2.630	2.652	2.686	2.694	2.659

Uvjeti smještaja

U razdoblju od 2010. godine, kada je prenapučenost dostigla najvišu razinu, bilježi se blagi, ali stalan pad broja zatvorenika. Na to su prije svega utjecale promjene u Zakonu o kaznenom postupku vezane uz ograničenja u trajanju istražnog zatvora, promjene u Kaznenom zakonu vezane uz mogućnosti izricanja alternativnih kazni, djelovanje Probacijske službe u sve većem opsegu i na području cijele države, te u određenoj mjeri i blago povećanje uvjetovanog dijela kazne i ranijeg otpuštanja zatvorenika.

Tijekom protekle četiri godine dograđivanjem, preuređivanjem, te prenamjenom prostorija kaznenih tijela kapaciteti za smještaj zatvorenika povećani su na 3.900 mjesta, što je 129 mjesta više, odnosno povećanje od 3,42%. Prilikom izmjera i računanja novih kapaciteta vodilo se računa o poštivanju odredbe članka 74. stavka 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, koja glasi „Prostorije u kojima borave zatvorenici moraju biti čiste, suhe i dovoljno prostrane. Za svakog zatvorenika u spavaonici mora biti najmanje 4 m² i 10 m³ prostora.“

Prikaz kretanja broja zatvorenika i kapaciteta u razdoblju od 2010. do 2015. godine

Poslovi osiguranja

Izrađena aplikacija za praćenje i upravljanje informacijama o zatvorenicima sigurnosno rizičnog ponašanja dizajnirana je sa svrhom prikupljanja i analiziranja podataka o zatvorenicima od sigurnosnog interesa na razini Uprave za zatvorski sustav, kako bi isti bili od koristi operativnim i strateškim korisnicima.

Standardne operativne procedure o razmjeni kriminalističko – obavještajnih podataka između Ministarstva pravosuđa, Uprave za Zatvorski sustav i Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije te izobrazba službenika pravosudne policije za primjenu iste kontinuirano se provodi sa tendencijom povećanja kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja.

Počevši od 2012. godine, Uprava za zatvorski sustav organizira natjecanje u pokaznim vježbama iz tehnika fizičkog sprječavanja nasilničkog ponašanja zatvorenika. Razvojnim i sustavnim pristupom organizaciji natjecanja ono sada ima međuresorni i međudržavni karakter, jer na njemu sudjeluju predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane, Uprave za organizaciju pravosuđa Službe za osiguranje pravosudnih tijela, Ministarstva financija – Carinske uprave te predstavnici inozemnih zatvorskih sustava (od kojih se posebno ističu predstavnici Austrije, Češke, Poljske, Rumunjske, Srbije, Slovenije i dr.). Ove godine natjecanje je održano četvrti puta, a smatramo da je ostvarena dobra zajednička platforma za nastavak suradnje, razmjenu znanja, iskustva i unapređenje kvalitetne primjene tog djela sredstva prisile u radu službenika.

Tretman zatvorenika

Kao jedan od primarnih zadataka bila je izrada novih kućnih redova za sva kaznena tijela, čime je osigurana ujednačenost postupanja u svim kaznenim tijelima. Novi kućni redovi kaznenih tijela u punoj su primjeni od 1. siječnja 2013. godine.

U zatvorskom sustavu trenutno se provode sljedeći posebni programi: tretman ovisnika o drogama, tretman ovisnika o alkoholu, tretman počinitelja seksualnih delikata, trening kontrole agresivnog ponašanja, tretman počinitelja kaznenih djela u prometu, tretman PTSP, grupni terapijski rad sa zatvorenicima s izrečenom sigurnosnom mjerom koja se provodi u ambulantnim uvjetima, grupni i individualni rad sa zatvorenicima s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihosocijalnog tretmana za počinitelje kaznenih djela s obilježjem nasilja, program Zatvorenik kao roditelj, program

Odgovorno roditeljstvo u suradnji s Obiteljskim centrom Šibenik, preventivni prometni program Vozač - čimbenik sigurnosti prometa, pilot program Trening socijalnih vještina u suradnji s Edukacijsko rehabilitacijskim fakultetom.

Za posebne programe PRIKIP (Prevenција recidivizma i kontrola impulzivnog ponašanja), PORTOS (Prevenција ovisničkog recidiva treningom i osnaživanjem), Zatvorenik kao roditelj, Vozač-čimbenik sigurnosti u prometu te Osnovni program tretmana zatvorenika s alkoholom uzrokovanim poremećajima (KLA) izrađeni su i tiskani strukturirani priručnici za provođenje tretmana te je provedena edukacija za službenike koji redovito provode grupni rad sa zatvorenicima po gotovo svim kaznenim tijelima.

U svrhu podizanja kvalitete provedbe pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, zatvorski sustav otvoren je prema suradnji s različitim institucijama te organizacijama civilnog društva, osobito u segmentu provedbe posebnih programa u zatvorima i kaznionicama.

U Zatvorskoj bolnici u Zagrebu djeluje Savjetovalište za virusne hepatitis i HIV u okviru kojeg se provodi edukacija službenika i zatvorenika vezana uz ove prenosive bolesti, a provodi se i dragovoljno testiranje zatvorenika na hepatitis i HIV, u okviru nedostatnih sredstava i sukladno mogućnostima Zatvorske bolnice u Zagrebu.

Zdravstvena zaštita zatvorenika

Od 1. srpnja 2013. godine na snazi je Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj: 80/13, 137/13) u kojem je utvrđena nova osnova osiguranja na obvezno zdravstveno osiguranje, odnosno da se na obvezno zdravstveno osiguranje obvezno osiguravaju i osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojima je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda i nalaze se u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva pravosuđa, prema prijavi Ministarstva pravosuđa. Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu izvješćivanja, obliku i sadržaju te roku podnošenja izvješća o obračunatom dodatnom doprinosu za zdravstveno osiguranje („Narodne novine“, broj 160/13), propisana je obveza izvješćivanja Ministarstva pravosuđa o obračunatom dodatnom doprinosu za zdravstveno osiguranje.

Razina skrbi, mjere i aktivnosti zdravstvene zaštite kvalitetom i opsegom usklađena je sa propisima u javnom zdravstvu za osigurane osobe iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Zakonodavni okvir

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, broj: 56/13, 150/13) – uvodi se jača sudska zaštita zajamčenih prava zatvorenika. U potpunosti je izmijenjen institut uvjetnog otpusta koji je stavljen u potpunu nadležnost županijskog suda na čijem se području nalazi kazneno tijelo te je propisana obveza pokretanja postupka uvjetnog otpusta i po službenoj dužnosti. Zakon je dodatno usklađen s odredbama Zakona o kaznenom postupku, sa Zakonom o sustavu državne uprave („Narodne novine“, broj 150/11) i Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, broj: 150/11, 22/12, 39/13 i 125/13), a u odnosu na nadležnosti u poslovima izvršavanja kazne zatvora, hijerarhijski ustroj u tim poslovima i poslovima izvršavanja nadzora nad radom kaznionica i zatvora, a ujedno i Centra za dijagnostiku u Zagrebu i Centra za izobrazbu.

Dana 1. siječnja 2013. godine stupio je na snagu novi Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje („Narodne novine“, broj 133/12).

Iz nadležnosti Uprave za zatvorski sustav od 2012. godine izmijenjeni i dopunjeni su slijedeći podzakonski akti:

- Uredba o zvanjima, znakovlju i uvjetima stjecanja zvanja državnih službenika Odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima („Narodne novine“, broj: 79/02, 127/13),
- Pravilnik o pogodnostima zatvorenika („Narodne novine“, broj: 66/10, 126/13),
- Pravilnik o načinu izvršavanja odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod („Narodne novine“, broj 22/13),
- Pravilnik o načinu izvršavanja kazne maloljetničkog zatvora u kaznenom i prekršajnom postupku („Narodne novine“, broj 57/13),
- Pravilnik o obrazovanju maloljetnika za vrijeme izvršavanja sankcija („Narodne novine“, broj 28/14)

Nadalje, pokrenuti su prijedlozi za donošenje Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi te Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o poslovima i posebnim uvjetima rada u državnoj službi i donesena je Odluka o uvjetima i načinu dodjele spomen-značke službenicima pravosudne policije u Upravi za zatvorski sustav.

Informatizacija zatvorskog sustava

U sva kaznena tijela je uveden jedinstveni aplikacijski sustav za računovodstvo te je povezan sa središnjim sustavom Ministarstva pravosuđa.

U kaznenim tijelima (Kaznionica u Lepoglavi, Zatvor u Zagrebu, Centru za dijagnostiku u Zagrebu, Zatvorska bolnica u Zagrebu, Kaznionica i zatvor u Požezi, Zatvor u Splitu, Zatvor u Osijeku) i Upravi za zatvorski sustav se koristi aplikacijsko rješenje za vođenje evidencija i obradu podataka o zatvorenicima.

Trenutno je u tijeku projekt izrade i uvođenja jedinstvenog aplikacijskog sustava „Osobnog očevidnika“ (e-IPIS) za sva kaznena tijela. Završetak ovog projekta se predviđa do kraja veljače 2016. godine.

SAMOSTALNI ODJEL ZA ODNOS S JAVNOŠĆU

Izrađena je nova web stranica Ministarstva pravosuđa u sklopu projekta Vlade Republike Hrvatske o središnjem državnom portalu – gov.hr.

Vlada Republike Hrvatske je tijekom 2012. godine odlučila pokrenuti projekt koji će se financirati iz sredstava HAKOM-a te izraditi Središnji državni portal – gov.hr. Početkom 2013. godine HAKOM, Vlada Republike Hrvatske i Globaldizajn d.o.o. potpisali su Ugovor o razvoju i uspostavi sustava za upravljanje sadržajima centralnog internetskog mjesta za pristup informacijama iz javne uprave Republike Hrvatske (Središnji državni portal) i Ugovor o nabavi usluge dizajna centralnog internetskog mjesta za pristup informacijama iz javne uprave Republike Hrvatske (Središnji državni portal). Navedenim Ugovorima naručitelj aplikacije je HAKOM, a ciljani korisnik i vlasnik aplikacije Vlada Republike Hrvatske. Time je Vlada Republike Hrvatske postala vlasnikom vlastitog rješenja.

Ministarstvo pravosuđa je od studenog 2014. godine preuzelo softversko i vizualno rješenje Vlade Republike Hrvatske, koje je završetkom projekta za tijela državne uprave postalo besplatno, te je time prestala obveza zasebnog softverskog rješenja sustava za upravljanje sadržajem (web stranica) koje je dosada iznosilo 246.000,00 kuna s PDV-om godišnje.

Prekinuto je korištenje usluge Media monitoring i digitalizacije tiskanih glasila mjesečnog iznosa 14.157,30 kuna s PDV-om.

Na temelju provedenog otvorenog postupka javne nabave s ciljem sklapanja okvirnog sporazuma od strane Ureda za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske gdje je kao najpovoljniji ponuditelj usluga integriranog modela praćenja hrvatskih i inozemnih medija, analiza medija, arhive i medijskih baza te izrade izvještaja, Odlukom o odabiru odabrana zajednica ponuditelja „MEDIA NET“ d.o.o. i „PRESSCUT“ d.o.o. Ministarstvo pravosuđa sklopilo je s odabranim ponuditeljima ugovore:

- u iznosu od 143.956,50 kuna s PDV-om za razdoblje od 1. svibnja 2013. do 31. ožujka 2014. godine
- u iznosu od 107.326,50 kuna s PDV-om za razdoblje od 1. travnja 2014. do 31. ožujka 2015. godine i
- u iznosu od 73.380,00 kuna s PDV-om za razdoblje od 1. travnja 2015. do 31. ožujka 2016. godine.

Time je Ministarstvo pravosuđa ostvarilo znatnu uštedu (otkazivanjem korištenja usluga Hininih usluga Media monitoring i digitalizacije tiskanih glasila, te sklapanje ugovora s „PRESSCUT“ d.o.o. za razdoblje od svibnja 2013. do prosinca 2015. godine Ministarstvo pravosuđa ostvarilo je uštedu od 114.213,30 kuna s PDV-om).

Od kraja 2013. godine kada je uveden elektronički sustav upravljanja predmetima - Centrix za sve službenike Ministarstva, svi zaprimljeni zahtjevi za pristup informacijama, upiti građana, kao i upiti novinara urudžbiraju se.

Imenovan je službenik za informiranje Ministarstva pravosuđa koji zahtjeve za pravo na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija zaprima pisanim putem, putem elektroničke pošte, telefaksom i telefonom.

Imenovane su koordinatorica za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću i koordinatorice za procjenu učinka propisa te su zakoni i podzakonski akti iz nadležnosti Ministarstva objavljeni na web stranici Ministarstva pravosuđa, a tijekom 2015. godine i na portalu za savjetovanje e-Savjetovanja, sukladno Zakonu o procjeni učinaka propisa, Zakonu o pravu na pristup informacijama i Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata.

Službenice Samostalnog odjela za odnose s javnošću administratorice su za Središnji državni portal Moja uprava - <https://gov.hr/> i Portal otvorenih podataka - <http://data.gov.hr/>, u dijelu koji se odnosi na djelokruga rada Ministarstva pravosuđa.

Ulaskom u Europsku uniju, odnosno od 1. srpnja 2013. godine od kada je Republike Hrvatska postala država članice EU, službenici ovog Samostalnog odjela ažuriraju portal eJustice te portal Your Europe.

SAMOSTALNA SLUŽBA ZA PODRŠKU ŽRTVAMA I SVJEDOCIMA

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa („Narodne novine“, broj 71/14) poslovi podrške žrtvama i svjedocima povjereni su posebnoj ustrojstvenoj jedinici - Samostalnoj službi za podršku žrtvama i svjedocima. Sustav podrške žrtvama i svjedocima temelji se na radu Odjela za organiziranje i pružanje podrške svjedocima i žrtvama, osnovanim pri Županijskim sudovima Zagreb, Osijek, Vukovar, Zadar, Split, Rijeka i Sisak te pri Općinskom kaznenom sudu u Zagrebu, a njihov rad koordinira i nadzire Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima, koja ujedno i organizira i provodi edukacije i supervizije službenika odjela i volontera uključenih u sustav podrške.

Zakon o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela („Narodne novine“ broj: 80/08 i 27/11) je donesen 2. srpnja 2008. godine s tim da je njegova primjena odgođena do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Zakonom se uređuje pravo na novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela nasilja po određenim osnovama (zdravstvena zaštita, gubitak zarade, gubitak uzdržavanja, pogrebni troškovi i dr.) koju isplaćuje Republika Hrvatska na načelima društvene solidarnosti i pravедnosti.

Povjerenstvo za praćenje i unapređenje sustava podrške žrtvama i svjedocima

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. siječnja 2010. godine donesena Odluka o osnivanju Povjerenstva za praćenje i unapređenje sustava podrške žrtvama i svjedocima. Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 4. listopada 2012. godine predloženo je da se nadležnost za imenovanje članova i nadzor nad radom povremenih stručnih i savjetodavnih tijela Vlade Republike Hrvatske prenese s Vlade Republike Hrvatske na resorno ministarstvo odnosno drugo tijelo. Sukladno predmetnom Zaključku, Ministarstvo pravosuđa je 5. studenog 2012. godine donijelo Odluku o osnivanju Povjerenstva za praćenje i unapređenje sustava podrške žrtvama i svjedocima.

Glavna zadaća Povjerenstva je izrada Nacionalne strategije za razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima, te standardiziranje postupanja sa žrtvama i svjedocima za sve institucije kaznenopravnog sustava, kao i za institucije u kojima se žrtva može zateći prije, tijekom i /ili nakon završetka sudskog postupka. U okviru ove nadležnosti Povjerenstvo je predložilo a Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 2. srpnja 2015. godine donijela Odluku o usvajanju Nacionalne strategije razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima za razdoblje 2016. do 2020. godine.

Članovi Povjerenstva su predstavnici Ministarstva pravosuđa, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva branitelja, Ministarstva socijalne politike i mladih, Ministarstva zdravlja, Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, organizacija civilnog društva koji rade na pružanju podrške žrtvama i svjedocima, te stručnjaci koje sa bave problematikom žrtava i svjedoka.

Naknade štete zbog neutemeljenog uhićenja i neopravdane osude

Predmeti naknade štete zbog neutemeljenog uhićenja i neopravdane osude preneseni su iz djelokruga Uprave za kazneno pravo u djelokrug poslova Samostalnog sektora za podršku žrtvama i svjedocima, Odjel za naknadu u kaznenim postupcima temeljem Uredbe o unutarnjem ustrojstvu pravosuđa („Narodne novine“ broj: 28/12) s danom 5. ožujka 2012. godine (sada Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima). U izvještajnom razdoblju ukupno je zaprimljeno je i riješeno 746 zahtjeva za naknadu štete zbog neutemeljenog uhićenja i neopravdane osude.

Novčana naknada žrtvama kaznenih djela

Budući da je Zakon o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela u primjeni od 1. srpnja 2013. godine, do toga datuma po toj osnovi nije bilo niti financijskih obveza Republike Hrvatske prema podnositeljima.

U 2013. godini izrađeni su:

- Pravilnik o potvrdi prijave ili evidencije kaznenog djela („Narodne novine“, broj 129/13)
- Pravilnik o obrascu zahtjeva za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela („Narodne novine“, broj 124/13).

Iste godine je izrađena brošura/letak o novčanoj naknadi žrtvama kaznenog djela.

Do ovog izvještajnog razdoblja održano je 11 sjednica Odbora za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela.

Od 1. srpnja 2013. do kraja 2013. godine zaprimljeno je ukupno 113 zahtjeva, riješeno je 103, a 10 predmeta je u postupku rješavanja.

Ukupno je u promatranom razdoblju na ime novčanih naknada podnositeljima isplaćeno 197.000,00 kuna.

Nacionalna strategija razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2020. godine

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 2. srpnja 2015. godine donijela Odluku o usvajanju Nacionalne strategije razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima za razdoblje od 2016. do 2020. godine.

Povjerenstvo za praćenje i unaprjeđenje sustava podrške žrtvama i svjedocima na sjednici održanoj dana 6. srpnja 2015. godine donijelo je Pravilnik o radu Povjerenstva za praćenje i unaprjeđenje sustava podrške žrtvama i svjedocima.

Novo Povjerenstvo je dosad održalo šest sastanaka i trenutno se radi na izradi Akcijskog plana kojim će se preciznije definirati pojedine mjere, načini njihova ostvarivanja, rokovi izvršenja i procjena potrebnih financijskih sredstava za provedbu određenih mjera.

Podrška žrtvama i svjedocima

Samostalna služba provodi poslove zaprimanja zamolnica za ispitivanje svjedoka i žrtava, šalje informativna pisma svjedocima i žrtvama te stupa u telefonski kontakt sa svjedocima i žrtvama u predmetima ratnih zločina u svrhu pružanja informacija, podrške i organiziranja policijske zaštite i prijevoza do suda.

Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima od 1. veljače 2013. godine provodi poslove **obavještavanja žrtve o otpustu zatvorenika s izvršavanja kazne zatvora** temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju kazne zatvora čl. 164 st. 4. („Narodne novine“ broj 56/13).

Istraživanje

U svrhu unaprjeđenja sustava podrške, ispitivanja reakcije žrtava na obavijest o otpustu počinitelja, potrebe žrtava za dodatnom psihosocijalnom podrškom te opsega psihosocijalne podrške koja je dostupna žrtvama kaznenih djela od siječnja 2014. godine Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima provodi istraživanje. Istraživanjem je do sada obuhvaćeno 1.105 žrtava.

Imenik udruga

U svrhu pružanja usluge dostupnosti informacija žrtvama kaznenih djela izrađen je imenik udruga i državnih ustanova i institucija koje pružaju psihosocijalnu i pravnu pomoć.

Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja

Ostvarena je suradnja s Udrugom za podršku žrtvama i svjedocima i UNDP-em na uspostavi Nacionalnog pozivnog centra za žrtve kaznenih djela i prekršaja.

Zahvaljujući realizaciji projekta „Uključivanje mladih u poboljšanje usluga za žrtve i svjedoke kažnjivih djela u Hrvatskoj“ na kojem su surađivali UNDP Hrvatska, Ministarstvo pravosuđa i Udruga za podršku žrtvama i svjedocima, navedena tijela su potpisala 14. ožujka 2012. godine Sporazum o osnivanju besplatne nacionalne telefonske linije za podršku žrtvama i svjedocima: Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih 116 006.

Ministarstvo pravosuđa i Udruga za podršku žrtvama i svjedocima su dana 11. lipnja 2013. godine potpisali dvogodišnji Sporazum o suradnji na uspostavi Nacionalnog pozivnog centra za žrtve kaznenih djela i prekršaja. Nacionalni pozivni centar otvoren je u srpnju 2013. godine, a od 15. lipnja 2015. godine potpisan je novi dvogodišnji sporazum o suradnji na uspostavi Nacionalnog pozivnog centra.

Izvanredne aktivnosti u svrhu razvoja podrške žrtvama i svjedocima

Ministarstvo pravosuđa je zahvaljujući aktivnostima Samostalne službe za podršku žrtvama i svjedocima od 31. siječnja 2014. godine član Victim Support Europe (europske krovne organizacije koja okuplja udruge i organizacije za pomoć i podršku žrtvama)

U 2015. godini donesen je Pravilnik o radu odjela za podršku žrtvama i svjedocima („Narodne novine“ broj 133/15).

Suradnja na projektima

U 2012. godini ostvarena je suradnja s MUP-om na realizaciji projekta: „Jačanje kapaciteta u području suzbijanja seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece“. U sklopu tog projekta tijekom 2012. godine održana su četiri predavanja u sklopu edukacija namijenjenih policijskim službenicima i službenicima sustava socijalne skrbi.

tijekom razdoblja od 2013. do 2015. godine ostvarena je suradnja s MUP-om na projektu: „Suradnja u kaznenom pravosuđu: zaštita svjedoka u borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije (WINPRO II) kao i suradnja s MUP-om na projektu: „Jačanje kapaciteta Ministarstva unutarnjih poslova kroz razvoj sustava prevencije kriminaliteta, podrške žrtvama kaznenih djela i aktivnostima kontrole oružja“.

Uz sudjelovanje na konferencijama i edukacijama proveden dvogodišnji program supervizije za službenike odjela za podršku žrtvama i svjedocima na županijskim sudovima u Zagrebu, Zadru, Osijeku, Vukovaru, Splitu, Sisku i Rijeci (pet supervizijskih susreta za po dvije supervizijske skupine u trajanju od 16 sati).

Godine 2015. odobren je Projekt „Jačanje učinkovitosti sustava za podršku žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj“ u okviru Prijelaznog instrumenta - Instrument za jačanje kapaciteta (Transition facility - Institution Building Envelope). Realizacija projekta pripremljena je za razdoblje od 2016. do 2017. godine. Svrha projekta je unaprjeđenje sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj kroz sustavnu edukaciju i osiguranje razvoja kompetencija i vještina službenika za podršku te informiranje i osvještavanje javnosti (žrtava i svjedoka) o dostupnim pravima i načinima njihova ostvarenja (putem promotivnih materijala).

Iste godine odobren je i projekt “Ciljana rana procjena potreba i potpora žrtvama kaznenih djela” (TEVANS: Targeted Early victim Needs Assessment and Support“ (JUST /2014 – Action grants). Nositelj projekta je Hrvatski pravni centar, a suradnici u provedbi su Ministarstvo pravosuđa i Vladin Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koji će provesti projekt u svrhu razvijanja alata za ranu i ciljanu pojedinačnu procjenu potreba žrtava za zaštitom i podrškom, u skladu s člankom 22. Direktive 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda prava, podrške i zaštite žrtava kaznenih djela.

Suradnja s drugim tijelima

Uspostavljena je posebna suradnja s MUP-om u smislu da se od siječnja 2015. godine žrtvama u pisanom obliku osiguravaju informacije o pravima te kontakt podaci odjela za podršku žrtvama i svjedocima na sudovima, Nacionalnog pozivnog centra i organizacija civilnog društva

Edukacije

U razdoblju od 2013. do 2015. godine su u sklopu projekta kojeg je financirao Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom Grada Zagreba, te suradnje Ženske sobe - Centra za seksualna prava, Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji Grada Zagreba, Ministarstva pravosuđa - Samostalne službe za podršku žrtvama i svjedocima i drugih stručnjaka izrađeni program edukacije za stručnjake koji rade s kaznenim i prekršajnim predmetima nasilja u obitelji i provedene četiri edukacije u okviru tog projekta.

Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima u sklopu svojih poslova koji se odnose na koordinaciju rada Odjela za podršku žrtvama i svjedocima na sudovima provodi poslove: edukacije i supervizije volontera i evidencije volonterskih sati.

SAMOSTALNI ODJEL ZA UNUTARNJU REVIZIJU

Djelokrug rada Samostalnog odjela za unutarnju reviziju određen je Zakonom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru („Narodne novine“ broj 78/15) i Pravilnikom o unutarnjoj reviziji proračuna („Narodne novine“ broj 96/13). Od 23. studenog 2011. godine pa do danas Samostalni odjel za unutarnju reviziju je obavio 22 revizije koje su planirane sukladno Strateškim i Godišnjim planovima unutarnje revizije za navedeno razdoblje. Na temelju navedenih planova Samostalni odjel za unutarnju reviziju obavio je niz revizija određenih procesa u Ministarstvu pravosuđa te pravosudnim i kaznenim tijelima za koje je prema metodologiji izračuna rizika utvrđeno da su procesi visokog rizika. Prema navedenom, fokus djelovanja unutarnje revizije bio je usmjeren na procjenu sustava unutarnjih kontrola u procesima revizije projekata iz programa koji se financiraju iz sredstava Europske unije (CARDS, PHARE i IPA1), procesima vezanim uz rashode za zaposlene, procesima vezanim uz materijalne rashode, procesima vezanim uz izradu financijskih planova te su obavljane izvanredne revizije po nalogu čelnika tijela. Na temelju obavljenih revizija donesen je niz preporuka za poboljšanje sustava unutarnjih kontrola u procesima koji se odvijaju u pravosudnim i kaznenim tijelima kako bi se mogući rizici u poslovanju sveli na najmanju moguću mjeru te kako bi čelnicima revidiranih tijela dali garancije kako se isti odvijaju u skladu sa zakonskom regulativom, utvrđenim politikama i procedurama.

3. Poslovi u tijeku i otvorena pitanja s prijedlozima rješenja

3.1. Pripremljeni zakonski i podzakonski akti, strategije i ostali akti

Uprava za organizaciju pravosuđa

Uprava za organizaciju pravosuđa izradila je nacrt Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu, koji je koncem kolovoza bio dostavljen na mišljenje članovima Ispitnog povjerenstva za polaganje pravosudnog ispita. Ovaj Zakon nužno je donijeti u sklopu provedbe reforme sustava ulaska u pravosudnu dužnost, koja je većim dijelom provedena donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravosudnoj akademiji, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu (svi „Narodne novine“, broj 82/15) koji su na snagu stupili 1. rujna 2015. godine.

Uprava je tijekom 2014. godine radila i na radnom materijalu za izradu nacrtu novog Zakona o javnom bilježništvu, koji je rad zbog provedbe projekta reorganizacije pravosudnog sustava bio obustavljen, ali su identificirani osnovni reformski smjerovi koje je u javnobilježničkoj službi potrebno provesti u predstojećem razdoblju.

Uprava je u 2015. godine sudjelovala u izradi nacrtu Zakona o stalnim sudskim vještacima.

Uprava je tijekom 2014. i 2015. godine izradila i nacрте Pravilnika o stalnim sudskim tumačima, Pravilnika o stalnim sudskim procjeniteljima, Pravilnika o materijalno-financijskom poslovanju sudova, Pravilnika o sudskim službenicima i namještenicima i Pravilnika o obuci službenika pravosudne policije, a koje je nacрте potrebno dalje doraditi u skladu s naknadnim zakonskim izmjenama odnosno donesenim strateškim odlukama.

Uprava je 2015. godine izradila nacrt Okvirnih mjerila za rad sudaca te pozvala Vrhovni sud Republike Hrvatske na izmjenu postojećih odnosno donošenje novih Okvirnih mjerila, posebno u odnosu na kazneno sudovanje, rad na ovršnim i stečajnim predmetima i instrumente europske pravne stečevine.

Uprava za građansko, trgovačko i upravno pravo

- Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona,
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakon o parničnom postupku,
- Zakona o izvanparničnom postupku,
- Zakon i izmjenama i dopunama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima,
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine,
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama,
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra izvlaštenih nekretnina,
- Pravilnik o sufinanciranju sredstava za rad tijela nadležnih za provedbu postupka izvlaštenja,
- pravilnici iz članka 6. stavka 2., članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 5., članka 11. stavka 2., članka 28. stavka 2., članka 32. stavka 6., članka 35. stavka 5. i članka 37. stavka 2. Zakona o stečaju potrošača,
- Zemljišnoknjižni poslovnik,
- Poslovnik ZIS-a,
- Strategija zemljišnoknjižne administracije,
- postupak imenovanja članova Povjerenstva za pravnu pomoć,
- provedba instituta stečaja potrošača,
- nadogradnja informatičkog sustava podrške sustavu besplatne pravne pomoći,
- Ugovor o pružanju usluga unaprjeđenja i nadogradnje ZIS-a s APIS IT d.o.o. Zagreb,
- Dodatak Ugovora za nadogradnju i širenje ZIS-a,
- restrukturiranje Projekta implementacije integriranog sustava zemljišne administracije,
- aktivnosti na provedbi katastarskih izmjera i osnivanja novih zemljišnih knjiga prema posebnim programima Vlade Republike Hrvatske (izmjere u dolini Neretve, aktivnosti na revitalizaciji otoka, izvanredni program uz primjenu Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, program brisanja društvenog vlasništva).

Uprava za kazneno pravo i probaciju

Izmjene i dopune Kaznenog zakona

U predstojećem razdoblju bit će potrebno izmijeniti Kazneni zakon radi usklađivanja EU zakonodavstvom, prvenstveno s Direktivom 2014/57/EU od 16. travnja 2014. godine o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta. Nadalje, zadnjim izmjenama Kaznenog zakona uvedeno je kazneno djelo nasilja u obitelji zbog čega je potrebno materiju nasilja u obitelji drugačije potpisati u Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji, koji Zakon je 2015. godine iz nadležnosti Ministarstva socijalne politike i mladih prešao u nadležnost Ministarstva pravosuđa.

Izrađen je Nacrt prijedloga novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji koji je usklađen s zadnjim izmjenama Kaznenog zakona i koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 16. srpnja 2015. godine. Nacrt prijedloga potom je upućen u Hrvatski sabor i stavljen na dnevni red, ali u jesenskom zasjedanju nije raspravljen.

U odnosu na EU zakonodavstvo i dalje je u tijeku izrada nacrtu Direktive o borbi protiv prijevара na štetu financijskih interesa Europskih zajednica kroz kazneno pravo. Glavno otvoreno pitanje u izradi ove Direktive jest pitanje uključenja/isključenja prijevара povezanih s PDV-om (porezom na dodanu vrijednost) u doseg Direktive, što proizvodi neposredne implikacije na buduću nadležnost Ureda Europskog javnog tužitelja odnosno izradu prijedloga Uredbe o osnivanju UEJT.

Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku.

U okviru djelokruga rada Odjela za propise kaznenog procesnog prava i maloljetničkog prava, treba istaknuti kako je tijekom 2015. godine dovršena izrada Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku. ZKP/08 potrebno je izmijeniti radi usklađenja domaćeg kaznenog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, i to: Direktivom 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. godine o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP, Direktivom 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima, Direktivom 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji te Direktivom 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP. Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku šire se postupovna prava žrtava kaznenih djela i olakšava njihovo ostvarivanje, sve u cilju sprječavanja sekundarne viktimizacije i dodatne traumatizacije žrtve kaznenog djela, čime se dodano ojačava položaj žrtava kao sudionika u kaznenom postupku. Osim jačanja položaja žrtava u kaznenom postupku, predloženim izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku jača se i položaj okrivljenika i širi opseg okrivljenikovog prava na branitelja u kaznenom postupku. Osnovni cilj predloženih izmjena jest osigurati efektivno ostvarivanje prava na pristup branitelju već od najranijih stadija postupaka. Navedeno je vrlo bitno iz perspektive prava na pošteno suđenje, kao i iz perspektive jačanja položaja obrane odnosno načela „jednakosti oružja“ između tužitelja i obrane. Nadalje, predlažu se i izmjene ZKP/08 kojima se uspostavlja jasniji zakonodavni okvir za oduzimanje imovinske koristi u okviru i izvan kaznenog postupka kroz jasnije određivanje ovlasti i dužnosti pojedinih sudionika u postupku. Navedeno će rezultirati bržim i efikasnijim pronalaskom i zamrzavanjem imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom te u konačnici njenim oduzimanjem. Na kraju, Nacrt prijedloga sadrži i izmjene i dopune na koje je ukazala praksa primjene ZKP/08, od kojih valja istaknuti: ograničenje mogućnosti primjene jamstva samo na situacije kada je istražni zatvor protiv okrivljenika određen zbog opasnosti od bijega i opasnosti od uznemiravanja javnosti, uvođenje instituta proširenja istrage, preciziranje uvjeta za produljenje roka za završetak istrage te proširenje mogućnosti korištenja audio i audio-video snimanja rasprave.

U predstojećem razdoblju, u okviru djelokruga Odjela za propise kaznenog procesnog prava i maloljetničkog prava, biti će potrebno nastaviti rad na izradi sljedećih zakonodavnih akata Europske unije: Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o privremenoj pravnoj pomoći za osumnjičene ili optužene osobe lišene slobode i pravnoj pomoći na temelju europskog uhidbenog naloga, Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o postupovnim jamstvima za djecu osumnjičenu ili optuženu u kaznenim postupcima, Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava biti nazočan na suđenju u kaznenom postupku, Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhu prevencije, istraživanja, otkrivanja i procesuiranja počinitelja kaznenih djela ili izvršenja kaznenih sankcija te slobodno dostavljanje takvih podataka te Prijedlog Uredbe o osnivanju Ureda europskog javnog tužitelja.

Izrađen je nacrt Zakona o probaciji kako bi se postiglo usklađivanje sa Kaznenim zakonom i kako bi se izmijenile one odredbe za koje se u praksi pokazala potreba izmjene. Predmetni zakon je prošao proceduru u Vladi Republike Hrvatske no zbog raspuštanja Sabora isti nije donesen.

Uprava za europske poslove, međunarodnu i pravosudnu suradnju

Uprava sudjeluje na sastancima radnih skupina Vijeća EU gdje zastupa interese i stajališta Republike Hrvatske o pitanjima iz područja pravosuđa (posebice u radu na i donošenju prijedloga Direktiva, Uredbi, Zaključaka Vijeća), provodi kontinuiran dijalog s institucijama i drugim državama članicama EU u području pravosuđa i povezanih pitanja, priprema izvješća i prijedloge stajališta Republike Hrvatske za sastanke Odbora stalnih predstavnika (Coreper II), sastanke Vijeća ministara pravosuđa i unutarnjih poslova, kao i ostale sastanke visoke razine iz područja pravosuđa. Služba prati pitanja zastupnika Europskog parlamenta upućena Vijeću EU.

Prati se razvoj i preuzimanje pravne stečevine (*acquis*) u nacionalno zakonodavstvo, kroz praćenje objave pravnih instrumenata EU i njihovog stupanja na snagu, kao i roka za transpoziciju te notifikaciju Europskoj komisiji prijenosa propisa u nacionalno zakonodavstvo. Prate se i postupci prethodnih pitanja u području pravosuđa, postavljenih pred Sudom EU te odgovara na upite Europske komisije o pitanjima vezanim uz primjenu prava EU ili usklađenost nacionalnog prava s pravom EU.

Prati se i izvještava o stanju i primjeni međunarodnih dokumenata u području ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, provodi kontinuiran dijalog s institucijama Republike Hrvatske nadležnim za ovo područje, surađuje s i sudjeluje u radu međunarodnih tijela i organizacija, poglavito u radu Vijeća EU te sudjeluje u izradi strateških dokumenata za zaštitu i unapređivanje ljudskih i manjinskih prava.

Raspravno vijeće MKSJ izreklo je dana 29. svibnja 2013. godine presudu u predmetu *Tužitelj protiv Prlića i dr.* kojom je Vijeće zaključilo da su optuženici odgovorni za zločine protiv čovječnosti i ratne zločine u udruženom zločinačkom pothvatu (UZP) kojem je cilj bio pripajanje Herceg-Bosne tzv. Velikoj Hrvatskoj te da su počinjeni zločini protiv čovječnosti na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi. U studenom 2017. godine planirano je donošenje drugostupanjske presude u predmetu *Tužitelj protiv Prlića i dr.* pred MKSJ.

Uprava sudjeluje u radu radne skupine za izmjenu i dopunu Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima („Narodne Novine“, broj 178/04) koji regulira moderne institute pravne pomoći sukladno konvencijskom pravu Vijeća Europe, kao i u radu Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Zakona o međunarodnom privatnom pravu.

Uprava za zatvorski sustav

Uprava za zatvorski sustav pripremila je za donošenje slijedeće podzakonske akte:

- Pravilnik o posebnoj zdravstvenoj sposobnosti državnih službenika na poslovima osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa,
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika izobrazbi zaposlenika u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa,
- Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o odorama službenika odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima te službenim vozilima,
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu i strukovnoj izobrazbi zatvorenika, popisu i opisu poslova zatvorenika, te naknadi za rad i nagradi.

Hrvatski zatvorski sustav zastupljen je i na europskoj razini, gdje osim redovite bilateralne suradnje s pojedinim zemljama (Republika Mađarska, Republika Slovenija), ostvaruje multilateralnu suradnju kroz članstvo u Okruglom stolu čelnika zatvorskih sustava Srednje Europe – MECR i članstvo u Europskoj organizaciji za zatvorske i korekcijske sustave – EuroPris, u čijem Upravnom odboru Hrvatsku predstavlja pomoćnik ministra nadležan za zatvorski sustav. Redovni sastanak Upravnog odbora Europske organizacije za zatvorske i penalne sustave EuroPris održan je 25. rujna 2015. godine u Šibeniku.

Interventni timovi pravosudne policije, potreba za osnivanjem i djelovanjem interventnog tima pravosudne policije za rješavanje posebnih zadaća proizlazi iz potrebe rješavanja izvanrednih i drugih složenih incidentnih situacija u kaznenim tijelima Uprave za zatvorski sustav, koje zahtijevaju posebne kompetencije, u zakonodavnom, taktičkom i tehničkom smislu, s posebnim naglaskom na očuvanje psihofizičkog integriteta svih involviranih sudionika. Započeto je s procesom nabave potrebne opreme, obukom službenika u fizičkom, taktičkom i tehničkom smislu, te drugim radnjama u procesu formiranja interventnih timova, koji su s radom tijekom 2015. godine započeli u četiri kaznena tijela.

Pored toga, u tijeku su:

- dogovori s Ministarstvom zdravlja i HZZO-om oko sklapanja sporazuma i preuzimanja ugovornih obveza kojima će se osigurati funkcionalnija organizacija zdravstvene zaštite zatvorenika,
- donošenje je „Protokola o suradnji Ministarstva pravosuđa, Uprave za zatvorski sustav i Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije“,
- proces donošenja „Minimalnih profesionalnih standarda obavljanja poslova i službenih zadaća službenika odjela osiguranja.“

Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima

Povjerenstvo za praćenje i unaprjeđenje sustava podrške žrtvama i svjedocima, u suradnji s relevantnim tijelima državne uprave, nakon usvajanja Nacionalne strategije razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2020. godine treba izraditi nacrt Akcijskog plana. Povjerenstvo će predložiti Vladi Republike Hrvatske usvajanje Akcijskog plana uz Nacionalnu strategiju razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2020. godine.

3.2. Status projekata

U nastavku prikaz statusa projekata koji su u tijeku:

Naziv projekta	Ciljevi projekta	Izvor financiranja	Status projekta (npr. u pripremi, nabava u tijeku, provedba u tijeku)
Projekt potpore pravosudnom sustavu	povećanje učinkovitosti sudbenog sustava	Međunarodna banka za obnovu i razvoj	Provedba u tijeku
Poboljšanje sustava ovrhe u Republici Hrvatskoj	jačanje administrativnih sposobnosti nadležne službe unutar Uprave za građansko, trgovačko i upravno pravo; uspostava sustava nadzora nad ovršnim sustavom i suradnje nadležnih tijelima; provođenje kampanje podizanja svijesti o sustavu ovrhe.	Instrumenta pretpristupne pomoći IPA 2010	Provedba u tijeku
Potporna racionalizaciji mreže sudova	Povećanje učinkovitosti sudova kroz poboljšanje radnih uvjeta i konsolidaciju mreže sudova - renoviranje i adaptiranje zgrada sudova u Osijeku, Sisku, Valpovu, Benkovcu i Ivanić Gradu	Instrumenta pretpristupne pomoći IPA 2011	Provedba u tijeku
Rekonstrukcija i adaptacija zgrade Županijskog suda u Karlovcu	Primjereniji prostorni kapaciteti zgrade pravosudnih tijela	darovnica Kraljevine Norveške	Provedba u tijeku
Jačanje zatvorskog sustava Republike Hrvatske	Poboljšanje infrastrukture i procesa cjeloživotnog učenja za osoblje zatvorskog sustava Ministarstva pravosuđa, poboljšanje rehabilitacijskih uvjeta u Odgojnom zavodu Turopolje, informatizacija zatvorske administracije u Ministarstvu pravosuđa.	Instrumenta pretpristupne pomoći IPA 2012	U pripremi
Jačanje kapaciteta i efikasnosti DORH-a/USKOK-a	Poboljšanje efikasnosti pravosuđa jačanjem poslovnih procesa i kapaciteta USKOK-a u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala izgradnjom modernih, efikasnih i djelotvornih kapaciteta, poboljšanjem sustava upravljanja i IT infrastrukture.	Instrumenta pretpristupne pomoći IPA 2012	U pripremi
Daljnje poboljšanje eSpis sustava	Jačanje efikasnosti pravosuđa, produktivnosti pravosudnih službenika, te omogućavanje boljih upravljačkih sposobnosti sudova unutar Ministarstva pravosuđa uspostavom pouzdanog, efikasnog i održivog sustava	Instrumenta pretpristupne pomoći IPA 2012	U pripremi

	upravljanja, te jačanjem administrativnih kapaciteta sudova.		
Podrška daljnjem razvoju i jačanju probacijske službe u Republici Hrvatskoj	Daljnje poboljšanje institucionalnih kapaciteta probacijske službe i uvođenje elektroničkog nadzora.	Prijelazni instrument	u pripremi
Poboljšanje kvalitete stručnog usavršavanja u pravosudnom sustavu kroz unaprjeđenje edukacije o EU pravu i on-line učenje	Poboljšanje trenutnog sustava pravosudne edukacije kao i daljnje jačanje sustava cijeloživotnog obrazovanja u Pravosudnoj akademiji zbog pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.	Prijelazni instrument	u pripremi
Poboljšanje tretmana i zdravstvene skrbi za zatvorenike	Unaprjeđenje uvjeta rada te vještina i kompetencija zatvorskih službenika	Europski socijalni fond	U pripremi
Razvoj i provedba novih modula iz područja europskog kaznenog, građanskog i trgovačkog prava za suce, državne odvjetnike i savjetnike	Povećanje nivoa znanja stranih jezika sudaca, državnih odvjetnika te pravosudnih savjetnika u govoru i pismu	Europski socijalni fond	U pripremi
Rekonstrukcija zgrade „E“, Selska 2 u Zagrebu	Osiguranje primjerenih radnih uvjeta za potrebe Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu	Državni proračun	U provedbi
Adaptacija zgrade za potrebe pravosudnih tijela u Metkoviću	Osiguranje primjerenih radnih uvjeta za potrebe pravosudnih tijela u Metkoviću	Državni proračun	U provedbi
Adaptacija zgrade na Kennedy-evom trgu u Zagrebu	Osiguranje primjerenih radnih uvjeta za potrebe smještaja sudskog registra Trgovačkog suda u Zagrebu	Državni proračun	U pripremi
IISZA projekt Svjetske banke - Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije	Modernizacija sustava zemljišne administracije kako bi se poboljšale državne usluge sa stajališta učinkovitosti, transparentnosti i troškova	Međunarodna banka za obnovu i razvoj	Provedba u tijeku
<i>Support for Transfer of European Prison Sentences towards Resettlement (STEPS 2 Resettlement),</i>	Potporna socijalnoj rehabilitaciji zatvorenika kroz povećanje učinkovitosti primjene Okvirne odluke 2008/909/JHA (transfer zatvorenika)	Programi Unije - pravosuđe	U provedbi
Ciljana rana procjena potreba i potpora žrtvama kaznenih djela	Razvoj sustava procjene potreba žrtava (prema Direktivi o zaštiti žrtava)	Programi Unije – pravosuđe JUST /2014	U provedbi
Jačanje učinkovitosti sustava za podršku žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj	provođenje timskih supervizija za službenike Odjela unutar Ministarstva pravosuđa, provođenje tematskih edukacija za službenike Odjela, podizanje javne svijesti (posebno žrtava i svjedoka) o načinima ostvarenja	u okviru Prijelaznog instrumenta – omotnica	U postupku predlaganja

	njihovih prava.		
--	-----------------	--	--

3.3. Neriješeni predmeti i sudski sporovi - sveukupno

Broj neriješenih			
	Nepravnihi predmeta	Upravnih predmeta (UP I, UP II)	Sudskih sporova
SVEUKUPNO	10.744	5.557	3.576

3.4. Neriješene preporuke Državnog ureda za reviziju i mjere inspekcija koje nisu provedene s obrazloženjem

Sve preporuke Državnog ureda za reviziju su uvažene te su u postupku rješavanja.

3.5. Financijske i ugovorne obveze

Ministarstvo pravosuđa nema obveza koje nisu planirane u Financijskom planu za 2015. godinu, međutim u okviru Razdjela 110 - Ministarstva pravosuđa u kojem se, osim za Ministarstvo, proračun planira i za kaznena i pravosudna tijela unutar Razdjela, ostat će nepodmirene obveze iz 2015. godine od približno 30 mil kuna na proračunskim glavama pravosudnih tijela (sudovi i državna odvjetništva), a koje će biti planirane i podmirene kroz Financijski plan Razdjela 110 Ministarstva pravosuđa za 2016. godinu.

4. Ostale napomene i obrazloženja

4.1. Internet poveznice

(Internet poveznica tijela, poveznice na godišnje planove rada i godišnja izvješća o radu u razdoblju 2011.-2015. i ostali dokumenti)

[Ministarstvo pravosuđa](#)

[O ministarstvu](#)

[Strategije, planovi i izvješća:](#)

Razvoj pravosuđa:

- i. [Strategija reforme pravosuđa, za razdoblje od 2011. do 2015. godine](#)
- ii. [Strategija razvoja pravosuđa, za razdoblje od 2013. do 2018. godine](#)
- iii. Akcijski plan za provedbu strateških smjernica Strategije razvoja pravosuđa 2013.-2014.:
 - a. [Uvod u Akcijski plan](#)

- b. [Akcijski plan za provedbu strateških smjernica Strategije razvoja pravosuđa 2013.-2014.](#)
- c. [Aneks 1. - Provedene mjere i aktivnosti](#)

[Nacionalna strategija razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2020. godine](#)

Suzbijanje korupcije

- I. [Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine](#)
- II. [Akcijski plan uz Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015.-2016.](#)
- III. [Strategija suzbijanja korupcije](#)
 - a. [Akcijski plan uz Strategiju suzbijanja korupcije](#)
 - b. [Revidirani Akcijski plan uz Strategiju suzbijanja korupcije](#)
 - c. [Novi Akcijski plan uz Strategiju suzbijanja korupcije](#)

Godišnji plan

- I. [Godišnji plan rada Ministarstva pravosuđa za 2015. godinu](#)
- II. [Godišnji plan rada Ministarstva pravosuđa za 2014. godinu](#)

Strateški plan

- I. [Strateški plan 2015.-2017.](#)
- II. [Strateški plan 2014.-2016.](#)
- III. [Strateški plan 2013.-2015.](#)

[Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova](#) za razdoblje od 15. rujna 2012. godine do 15. srpnja 2015. godine

Statistički pregled:

- I. [Statistički pregled za 2014. godinu](#)
- II. [Statistički pregled za 2013. godinu](#)
- III. [Statistički pregled za 2012. godinu](#)
- IV. [Statistički pregled za 2011. godinu](#)

Izvešće o radu zemljišnoknjižnih odjela:

- I. Mjesečno izvješće o stanju zemljišnoknjižnih predmeta u općinskim sudovima
 - a. [listopad 2015. godine](#)
 - b. [rujan 2015. godine](#)
 - c. [kolovoz 2015. godine](#)
 - d. [srpanj 2015. godine](#)
 - e. [lipanj 2015. godine](#)
 - f. [svibanj 2015. godine](#)
 - g. [travanj 2015. godine](#)
 - h. [ožujak 2015. godine](#)
 - i. [veljača 2015. godine](#)
 - j. [siječanj 2015. godine](#)

- ii. Godišnje izvješće o radu zemljišnoknjižnih odjela općinskih sudova u Republici Hrvatskoj
 - a. [izvješće za 2014. godinu](#)
 - b. [izvješće za 2013. godinu](#)
 - c. [izvješće za 2011. godinu](#)

Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda:

- i. [Izvješće za 2013. godinu](#)
- ii. [Izvješće za 2012. godinu](#)
- iii. [Izvješće za 2011. godinu](#)

Izvješće o radu probacijske službe:

- i. [Izvješće za 2013. godinu](#)
- ii. [Izvješće za 2012. godinu](#)
- iii. [Izvješće za 2011. godinu](#)

[Mjesečna statistika](#)

Izvješće o ostvarivanju prava na besplatnu pravnu pomoć i utrošku sredstava:

- i. [Izvješće za 2013. godinu](#)
- ii. [Izvješće za 2012. godinu](#)
- iii. [Izvješće za 2011. godinu](#)

Izvješće o primjeni Odluka Vlade Republike Hrvatske o usklađivanju prekršajnog zakonodavstva Republike Hrvatske s Kaznenim zakonom:

- i. [Za razdoblje od rujna 2012. do srpnja 2013. godine](#)
- ii. [Za razdoblje od rujna 2013. do srpnja 2014. godine](#)

[Popis udruga koje pružaju psihosocijalnu i pravnu pomoć](#)

[Središnja harmonizacijska jedinica](#)

[Zakoni i propisi](#)

[Javna nabava](#)

[Zapošljavanje](#)

[Registri i baze podataka:](#)

- i. Elektronički servisi
 - a. [e-Predmet](#)
 - b. [e-Oglasna ploča](#)
 - c. [Sudski registar](#)
 - d. [Uređena zemlja - ZIS](#) (Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra)
- ii. [Registar izmiritelja](#)
- iii. [Stalni sudski vještaci](#)

IV. [Stalni sudski tumači](#)

[Restrukturiranje, predstečajni ili stečajni postupak](#)

[Besplatna pravna pomoć](#)

[Stečajni upravitelji](#)

[Ispravni postupak u zemljišnim knjigama](#)

4.2. *Ostalo*

KRATAK PREGLED RADA ZA RAZDOBLJE 2011. – 2015.

UVOD

U vezi s nadležnosti Ministarstva pravosuđa, najveća pažnja usmjerena je prema radu sudova te na uvjete u zatvorskom sustavu. Problem velikog broja neriješenih predmeta već niz godina muči sudbenu vlast, a uvjeti smještaja u zatvorskom sustavu se, zbog dugogodišnje prenapučenosti, smatraju nezadovoljavajućima i nedovoljno uređenima. **Uz provođenje mjera proračunske štednje, Ministarstvo pravosuđa osiguralo je sudbenoj vlasti uvjete da smanji broj neriješenih predmeta s 827 tisuća na koncu 2011. godine na 559 tisuća na polovici 2015. godine. U zatvorskom sustavu broj zatvorenika smanjen je s više od pet tisuća na koncu 2011. godine na 3.503 na dan 1. rujna 2015. godine.**

Pored zakonskih promjena usmjerenih na ubrzanje sudskih postupaka, **Ministarstvo pravosuđa je poduzelo čitav niz mjera iz preostalih područja svoje nadležnosti, vođeno načelom da pravosuđe kao važan segment državne vlasti treba funkcionirati u svrsi gospodarskog rasta.** Primjerice, omogućeno je lakše i jeftinije osnivanje trgovačkih društava s minimalnim temeljnim kapitalom od 10 kuna, uspostavljen je Registar počinitelja seksualnih kaznenih djela na štetu djece, uspostavljen je sustav učinkovitije naplate prekršajnih kazni na licu mjesta, poboljšani su način i uspješnost financiranja besplatne pravne pomoći te je implementiran probacijski sustav na teritoriju cijele Republike Hrvatske.

Najvažnija provedena reformska mjera je Reorganizacija pravosudnog sustava, a u sklopu svoje nadležnosti Ministarstvo pravosuđa bilo je zaduženo i za dovršetak monitoring procesa u Poglavlju 23 "Pravosuđe i temeljna prava", te dovršetak postupka povodom tužbe Republike Hrvatske protiv Republike Srbije zbog povrede odredbi Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida koji je trajao od 1999. godine.

Ministarstvo pravosuđa izradilo je i **zakonske izmjene usmjerene na jačanje autoriteta pravosudnih dužnosnika i povećanje transparentnosti rada sudova,** a u cilju jačanja neovisnosti sudbene vlasti. Predsjednici sudova dobili su nove obveze i više odgovornosti u upravljanju radom sudova, a **Državno sudbeno vijeće (DSV) i Državnodvjetničko vijeće (DOV) obvezu da javnosti na upit dostave imovinske kartice** pravosudnih dužnosnika. Zakonom o sudovima iz 2013. godine po prvi put je propisana obveza predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske na podnošenje godišnjeg izvješća o stanju sudbene vlasti Hrvatskom saboru.

Reorganizacijom pravosudnog sustava smanjen je broj sudova te su osigurani uvjeti za bolju organizaciju poslovnih procesa u pravosudnim tijelima, što će rezultirati uštedama, ravnomjernijom radnom opterećenošću sudaca i sudova, te ujednačenijom sudskom praksom, odnosno još učinkovitijim pravosuđem.

Nakon dovršetka informatizacije pravosuđa i uspostave nove organizacije mreže pravosudnih tijela, razvoj pravosudnog sustava usmjerit će se prema daljnjoj reorganizaciji prekršajnog, trgovačkog i žalbenog sudovanja, dodatnom jačanju discipline stranaka u sudskim postupcima, te integraciji informatiziranih poslovnih procesa u pravosuđu, s ciljem ujednačavanja sudske prakse, daljnjeg skraćivanja trajanja sudskih postupaka, ažurnijeg rada sudova i rješavanja sudskih zaostataka, te pružanja informatičkih usluga iz pravosuđa zainteresiranim građanima i strankama.

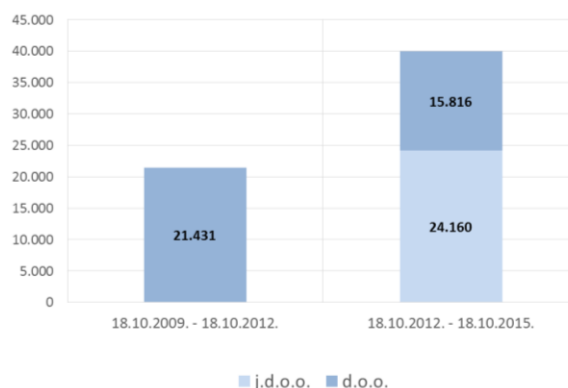
U tom cilju već su pripremljena zakonska rješenja: **izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku** kojim će se uvesti tzv. ogledni spor, pravni institut namijenjen bržem i ujednačenom rješavanju sporova iste vrste poput sporova zbog povrede prava iz kolektivnih ugovora; **izmjene i dopune Zakona o zemljišnim knjigama** kojim se prije svega predlaže reorganizacija poslova i uvođenje jasno definiranog poslovnog procesa upisa u zemljišne knjige; **Zakon o izvanparničnom postupku** kojim će se uvesti opća pravila za sve izvanparnične postupke, te urediti posebni postupci kao što su utvrđivanje smrti, uređenje susjedskih odnosa; **izmjene i dopune Ovršnog zakona** kojim će se dodatno zaštititi pozicija ovršenika u ovršnom postupku; **Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji** kojim će se osigurati primjena najviših pravnih standarda za zaštitu žrtava i kažnjavanje počinitelja nasilja u obitelji; **izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku** kojim se namjerava jasnije urediti oduzimanje imovinske koristi; **Zakon o probaciji** kojim će se povećati opseg probacijskih poslova radi što veće zaštite društva od počinitelja kaznenih djela i njihove resocijalizacije te povećati učinkovitost probacijske službe u cijelosti; **Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu** kojim će se na novi način urediti polaganje pravosudnog ispita.

OLAKŠANJE POSLOVANJA I ULAGANJA

Omogućeno je osnivanje jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću uz minimalni temeljni kapital od 10,00 kuna, znatno niži trošak i brži postupak.

Od 18. listopada 2012. godine kad su stupile na snagu izmjene Zakona o trgovačkim društvima (ZTD), osnovano je 15.816 društava s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) i 24.160 jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.). **U tri godine od uvođenja ove mogućnosti broj osnovanih d.o.o. povećan je za 87% u odnosu na isto prethodno razdoblje (d.o.o. 21.431), što je za tih 24.160 novih poduzetnika manje početno opterećenje u osnivačkom kapitalu i troškovima osnivanja u iznosu većem od 500 milijuna kuna.**

Graf 1. Broj osnovanih društava prije i poslije donošenja izmjena Zakona o trgovačkim društvima

Izvor: Sudski registar

Posljednjim izmjenama Zakona o trgovačkim društvima i pratećih propisa trošak osnivanja j.d.o.o. smanjen je s 800,00 na 600,00 kuna, a trošak osnivanja d.o.o. s 3.000,00 kuna na 2.100,00 kuna. Trošak likvidacije j.d.o.o. smanjen je za 90%, te sada iznosi 660,00 kuna, a trošak likvidacije d.o.o. s prosječno 8.000,00 kuna smanjen je na 3.100,00 kuna neovisno o visini temeljnog kapitala. Vrijeme

potrebno za likvidaciju j.d.o.o. skraćeno je s 450 na 250 dana. **Potpunim napuštanjem objave u Narodnim novinama** i uvođenjem objave na internetskoj stranici sudskog registra, osim što je objava učinjena besplatnom, omogućeno je da proizvodi pravne učinke prema trećima u samom trenutku upisa u sudski registar.

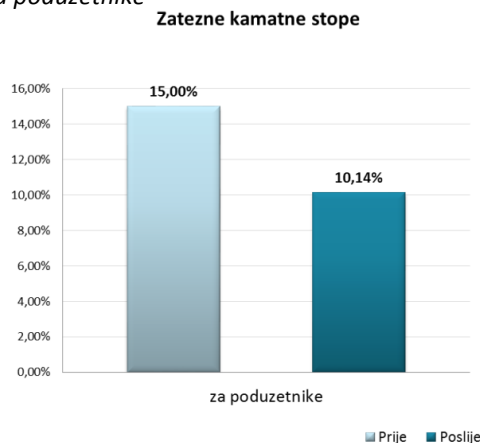
Donošenjem novog Stečajnog zakona u 2015. godini stvorene su pretpostavke za još učinkovitiji proces restrukturiranja trgovačkih društava, što će dodatno poboljšati ukupnu poslovnu klimu i međusobno povjerenje gospodarstvenika. Novim Stečajnim zakonom predstečajni postupci stavljeni su pod potpunu kontrolu sudova. Uvedena su i pravila za brže rješavanje stečajnih predmeta, potpuna transparentnost, upotreba obrazaca, nasumični izbor stečajnih upravitelja, smanjenje troškova, e-Dražbe, kao i za automatsko stečajno postupanje prema dugotrajno blokiranim pravnim osobama. Izrađene su Smjernice za restrukturiranje duga poduzetnika izvansudskim sporazumom, Vodič kroz predstečajni postupak i Vodič kroz stečajni postupak.

Od 1. siječnja 2012. godine do 31. kolovoza 2015. godine, kroz registarske postupke s tržišta je uklonjeno 45.500 poslovnih subjekata bez zaposlenih, a Stečajnim zakonom bit će uklonjeno više od 22.000 takvih subjekata čiji dugovi dostižu iznos od 23 milijarde kuna.

Od 1. studenog 2015. godine poduzetnici imaju mogućnost u sudskom registru s lakoćom provjeriti s kim posluju, odnosno dobiti podatke o društvima u vezi s njihovim odgovornim osobama ili osnivačima i članovima s kojima posluju, pa čak i ako su ranije brisana iz sudskog registra.

Zatezne kamatne stope snižene su za poduzetnike s 15 na 10,14%.

Graf 2. Zatezne kamatne stope za poduzetnike

Izvor: Narodne novine

Promjenom prakse u priznavanju uzajamnosti stranim državama koje drugačije od Republike Hrvatske određuju pravo vlasništva, otvoren je put za snažnija privatna ulaganja u Republici Hrvatskoj.

Poboljšan je ovršni sustav uvođenjem e-Dražbe ovršenih nekretnina, proširenjem instituta izvansudske ovrhe, uvođenjem Registra zadužnica, jačanjem zaštite ovršenika, primjerice kroz pravo na stanovanje nakon prodaje nekretnine, proširenje kruga primanja koja su zaštićena od ovrhe i na primanja poput honorara, ako je jedini prihod građanina.

Postupak izvlaštenja učinjen je bržim i transparentnijim. Uveden je jednostupanjski postupak za strateške projekte, mogućnost isplate naknade za nezakonito izgrađene građevine i određivanje naknade za nekretnine koje se po drugim propisima smatraju izvlaštenima.

Omogućeno je izdavanje zemljišnoknjižnog (ZK) izvataka kod svih zemljišnoknjižnih sudova za bilo koju nekretninu na području Republike Hrvatske. **Zemljišnoknjižni izvadak sa svojstvom javne isprave od**

2. studenog 2015. godine moguće je izvaditi kod javnih bilježnika, odvjetnika i elektronički putem sustava e-Građani.

U procesu digitalizacije zemljišnih knjiga, skenirano je 12,5 milijuna stranica zemljišnih knjiga, a u Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (ZIS) do 1. prosinca 2015. godine uneseno je 1.999 katastarskih općina (62%), dok ih je u 2011. godini bilo 168, izrađena je aplikacija koja osigurava usklađivanje i trajnu povezanost zemljišnoknjižnih i katastarskih podataka bez provedbe sistemskih katastarskih izmjera i obnova zemljišnih knjiga.

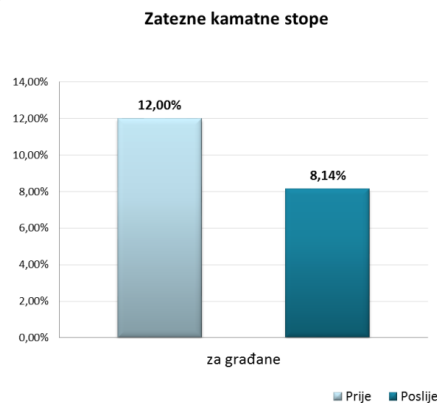
U svibnju 2012. godine pri Ministarstvu pravosuđa osnovan je zemljišnoknjižni tim koji daljinskim pristupom rješava zemljišnoknjižne predmete najopterećenijih sudova. **Zemljišnoknjižni tim je od osnivanja do 1. prosinca 2015. godine riješio 23.837 predmeta.**

Vrijeme potrebno za uknjižbu vlasništva smanjeno je za 40% s 35 na dan 1. siječnja 2012. godine na 21 dan 1. studenoga 2015. godine. Određen je i pravni okvir za sufinanciranje postupaka osnivanja i obnova zemljišnih knjiga od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba koje upravljaju javnim dobrom u općoj uporabi, kao i pravnih osoba koje obavljaju djelatnosti određene posebnim zakonima kao javne usluge. Za obnovu 21 katastarske općine već su sklopljeni ugovori.

DODATNA ZAŠTITA GRAĐANA

Stopa zatezних kamata za građane smanjena je za 32% s 12 na 8,14%, a smanjene su i najviše kamatne stope za potrošačke kredite s 11 na 10,14%, te za stambene kredite s 9 na 8,14%.

Graf 3. Zatezne kamatne stope za građane

Izvor: Narodne novine

U rujnu 2015. godine, **po prvi put je donesen Zakon o stečaju potrošača** koji građanima u financijskim poteškoćama, nakon razdoblja provjere ponašanja, omogućava oslobođenje od obveza.

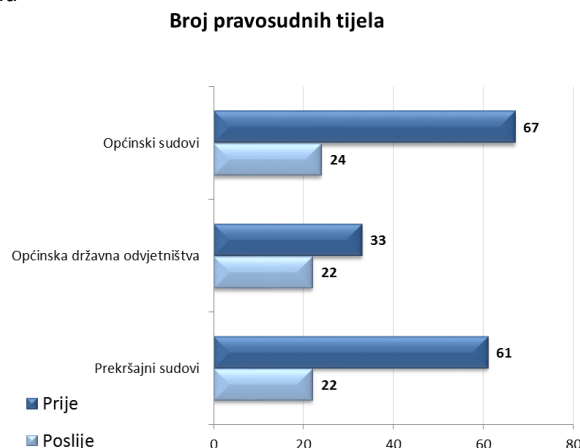
U cilju zaštite građana od nesavjesnog poslovanja osoba koje nemaju odobrenje za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja, odnosno posredovanja pri potrošačkom kreditiranju, uvedene su građansko-pravne sankcije koje sprječavaju učinak ugovora o kreditu sklopljenih s tim osobama, omogućena je odgoda ovrhe do pravomoćnog okončanja sudskog spora i nadležnost sudova u Republici Hrvatskoj.

REORGANIZACIJA PRAVOSUDNOG SUSTAVA I INFORMATIZACIJA PRAVOSUĐA

Reorganizacijom pravosudnog sustava proveden je teritorijalni i organizacijski preustroj mreže pravosudnih tijela, te je **broj općinskih sudova smanjen sa 67 na 24, prekršajnih sudova sa 61 na 22 i općinskih državnih odvjetništava s 33 na 22** (ukupno 161 na 68). **Osnovni postulat novog teritorijalnog ustrojstva sudova jest da, unatoč smanjenju broja sudova, ne putuju građani, već**

kada je to potrebno, putuju sudski spisi. Temeljni očekivani rezultat cijelog projekta jest osigurati bržu i jednaku pravnu zaštitu za sve građane Republike Hrvatske koji će, zahvaljujući ravnomjernijoj radnoj opterećenosti sudaca i sudova, ujednačenijoj sudskoj praksi, većoj mogućnosti specijalizacije sudaca, boljoj organizaciji radnih procesa, te rasterećenju sudaca od nesudskih poslova, u kraćem roku nego do sada dobiti kvalitetniju sudsku odluku.

Graf 4. Broj pravosudnih tijela

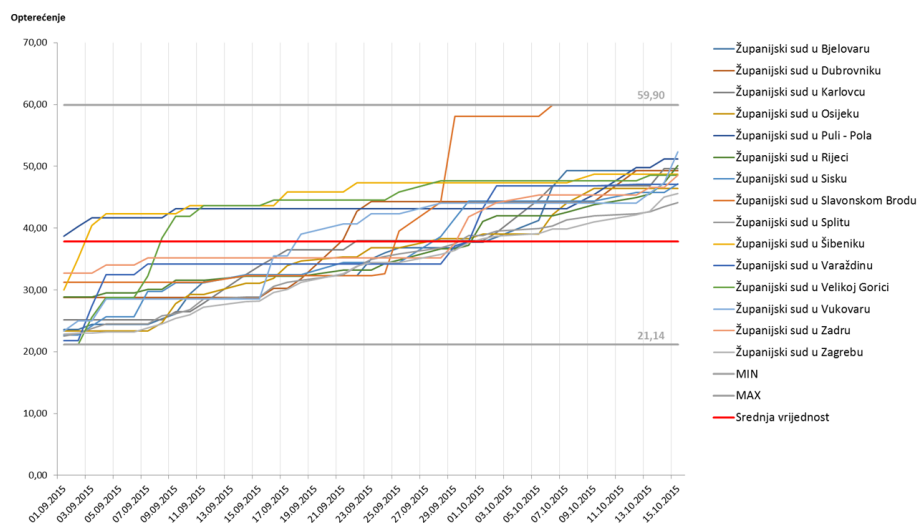
Izvor: Ministarstvo pravosuđa

Dosadašnji ustroj pravosudne mreže - u kojoj je do provedbe reorganizacije pravosudnog sustava, bilo 15 županijskih sudova, 67 općinskih sudova (od kojih su 34 nadležna za postupanje u kaznenoj grani sudovanja), 61 prekršajni sud, 7 trgovačkih sudova i 4 upravna suda te 15 županijskih državnih odvjetništava i 33 općinska državna odvjetništva - **pokazivao je brojne nedostatke**. Najopterećenija pravosudna tijela bila su pod kontinuiranim povećanjem radne opterećenosti, a suci su bili neravnomjerno radno opterećeni. Slijedom neravnomjernog opterećenja, istovrsni sudski postupci nisu trajali približno jednako pred sudovima istog ranga, a sudska praksa nije bila ujednačena. Pored svega toga, specijalizacija sudaca nije bila moguća, postojeći kadrovski i materijalni resursi nisu bili u dovoljnoj mjeri iskorišteni, a velik broj čelnika pravosudnih tijela i pravosudnih dužnosnika bili su opterećeni administrativnim poslovima zbog čega su bili oslobođeni od obavljanja pravosudne dužnosti.

Provedenom reorganizacijom, koja uključuje i nasumično računalno dodjeljivanje predmeta u prvom stupnju na pojedinom sudu, a u žalbenom postupku za cijelu Republiku Hrvatsku, otklonit će se navedeni nedostaci, a omogućit će se i bolja organizacija poslovnih procesa u sudovima, te smanjiti troškovi ujedinjenjem dosad rascjepkanih administrativnih službi.

Već prvi rezultati nasumične računalne dodjela predmeta u žalbenom postupku, pokazuju bolju i uravnoteženiju radnu opterećenosti sudova i sudaca.

Graf 5. Prikaz uravnoteženja opterećenja županijskih sudova

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

Informatizacija pravosuđa je jedan od najvažnijih aspekata povećanja njegove učinkovitosti, a bila je i preduvjet za uspješno provođenje reorganizacije pravosudnog sustava. Tako je tijekom **posljednje tri godine sustav elektroničkog upravljanja sudskim predmetima e-Spis uveden na sve općinske, trgovačke i županijske sudove**, a u tijeku je implementacija na Visoki trgovački sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske. U aplikaciji s 5.800 korisnika uneseno je 5,1 milijuna sudskih predmeta.

E-Spis je povezan sa sudskim registrom, OIB sustavom, kaznenom evidencijom, CTS sustavom državnih odvjetništava, te sustavom e-Građani, gdje putem besplatnog javnog servisa građani mogu elektronički dobiti obavijest o promjeni statusa njihova predmeta. Dnevni status e-Predmeta do sada je bio 769.088 posjeta, što govori o većoj transparentnosti rada sudova.

Osim toga, zahvaljujući mogućnostima e-Spisa, **implementirana je i e-Oglasna ploča sudova**, što je dodatno povećalo transparentnost rada sudova, javnih bilježnika i FINA-e te smanjilo troškove građana i drugih korisnika oglasne ploče.

U posljednje četiri godine uspostavljena je računalno komunikacijska povezanost svih lokacija pravosudnih i kaznenih tijela financiranih iz Razdjela Državnog proračuna 110 – Ministarstvo pravosuđa. 2012. godine bile su povezane 142 lokacije, a danas je svih 257 lokacija povezano, čime su stvoreni preduvjeti za implementaciju centraliziranih aplikacija za sva pravosudna tijela, odnosno informatizaciju pravosuđa.

Do kraja godine sve lokacije državnih i županijskih odvjetništava imat će CTS sustav elektroničkog upravljanja spisima implementiran i u punoj funkcionalnosti, a primjerice, početkom 2012. godine samo dva državna odvjetništva bila su u tom sustavu. Na svim prekršajnim sudovima implementirana je nova aplikacija za upravljanje prekršajnim predmetima, a u funkciju je stavljen i novi servis za automatsko praćenje uplata sudskih pristojbi i prekršajnih kazni čime će se u znatnoj mjeri olakšati praćenje naplate.

U razdoblju od siječnja 2012. do srpnja 2015. godine u svim pravosudnim tijelima zamijenjeno je 9.860 računala kako bi se sucima i državnim odvjetnicima omogućio lakši i brži rad na suvremenim informatičkim aplikacijama.

KRETANJE BROJA SUDSKIH PREDMETA I ZAŠTITA PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

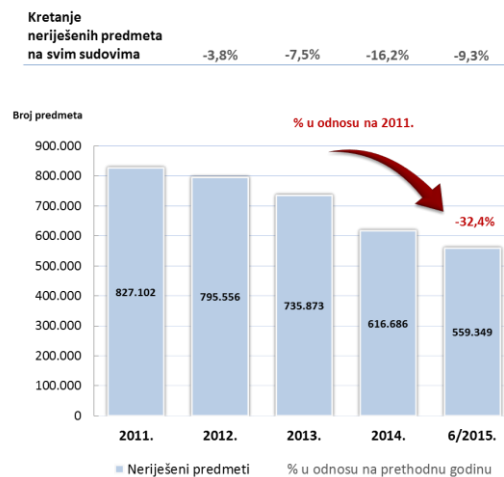
Jačanjem pravosudnog sustava Hrvatska je skratila trajanje prvostupanjskih građanskih i trgovačkih sudskih postupaka te se približila prosjeku u državama članicama Vijeća Europe, a

sudski zaostaci značajno su smanjeni.

Od 2012. godine kada je prosjek trajanja prvostupanjskih predmeta u Hrvatskoj iznosio 457 dana, 2014. godine smanjen je na 380 dana. Prosjek u članicama Vijeća Europe je oko 250 dana.

Sudski zaostaci smanjeni su gotovo za trećinu. Naime, na dan 30. lipnja 2015. godine pred svim sudovima je bilo 559.349 neriješenih predmeta. Od kraja 2011. godine kada je pred sudovima bilo 827.102 neriješena predmeta, zamjetan je konstantan pad broja neriješenih predmeta, unatoč tome što je priljev predmeta na sudovima i dalje izuzetno velik.

Graf 6. Kretanje neriješenih predmeta na svim sudovima

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

Pritom je broj najstarijih predmeta koji se pred sudovima vode više od 10 godina, od 2011. godine kad ih je bilo 14.221 smanjen na 11.884 na kraju 2014. godine. **Trend smanjenja broja zaostataka prate i predmeti stariji od tri godine, koji su sa 92.612 na kraju 2011. godine smanjeni na 81.651 na kraju 2014. godine.**

Promjenom i preciziranjem pravila u više procesnih zakona (Prekršajni zakon, Ovršni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o parničnom postupku, Zakon o upravnim sporovima) **sudski postupci svih vrsta usmjereni su prema koncentraciji rasprave i olakšanju dostave pismena, a disciplina sudionika postupka je ojačana. Potpuno je zabranjeno dvostruko ukidanje presuda**, a uvedena je i obveza uručenja presude prilikom njezine objave u građanskim predmetima. Uvođenje "popusta" na naplatu novčanih prekršajnih kazni te proširenje instituta izvansudske ovrhe značajno je pridonijelo smanjenju broja sudskih predmeta. Također, u cilju daljnjeg poticanja alternativnih načina rješavanja sporova i smanjenja predmeta na sudovima, pri Ministarstvu pravosuđa je osnovano je Povjerenstvo za poticanje alternativnog i izvanskog rješavanja sporova u građanskopravnim predmetima u kojima je jedna od stranaka u sporu Republika Hrvatska.

Zahvaljujući bržem rješavanju predmeta, ali i zakonskim izmjenama koje su preuredile institut zaštite prava na suđenje u razumnom roku, **od 2011. godine značajno su smanjene proračunske isplate građanima koji smatraju da im je povrijeđeno pravo da u razumnom roku dobiju pravomoćnu sudsku odluku.**

Preuređenjem tog instituta ojačana je odgovornost predsjednika sudova za rad sudaca u pojedinim predmetima, pa nakon prvotne pritužbe građanina predsjednik suda zadužuje uredujućeg suca rokom za rješavanje predmeta, a **isplata slijedi tek ako odluka ne bude donesena u određenom roku.**

Isplate za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku smanjene su s 29,8 milijuna kuna iz 2011. godine, odnosno 40,4 milijuna kuna iz 2012. godine na 1,8 milijuna kuna u prva tri tromjesečja 2015. godine.

Tabela 1. Isplate za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku

Ministarstvo pravosuđa	Kretanje proračuna				
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Ukupno proračun	2.712.685.111,00	2.568.809.400,00	2.374.407.399,00	2.394.584.578,00	2.401.977.000,00

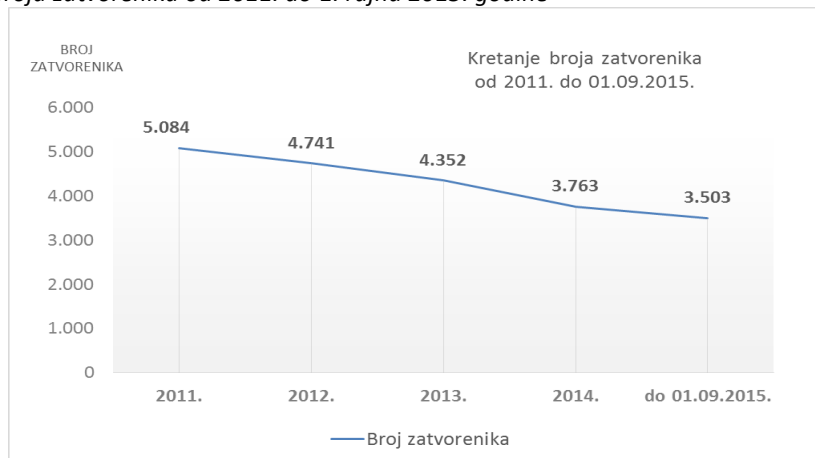
Izvor: Ministarstvo pravosuđa

RAD ZATVORSKOG SUSTAVA I PROBACIJSKOG SUSTAVA

Kroz zakonodavne aktivnosti (Izmjene i dopune Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku) i punu uspostavu probacijskog sustava, te povećanjem smještajnih kapaciteta, uvelike je riješen problem prenapučenosti zatvorskog sustava.

S kraja 2011. godine kada je u sustavu je bilo smješteno 5.084 zatvorenika, popunjenost je pala na 3.503 na dan 1. rujna 2015. godine. Istodobno, zatvorski kapaciteti su s 3.771 povećani na 3.900.

Graf 7. Kretanje broja zatvorenika od 2011. do 1. rujna 2015. godine

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

Zatečeno stanje obilježavale su brojne pritužbe na uvjete izvršavanja kazne zatvora, koji su, osim povećanjem kapaciteta i smanjenjem popunjenosti, poboljšani i uvođenjem zatvorenika u sustav obveznog zdravstvenog osiguranja. Zbog promjene strukture zatvorenika potrebno je povećati broj mjesta u zatvorenim uvjetima.

Pokrenuto je gospodarstvo zatvorskog sustava. Dovršen je projekt navodnjavanja u Kaznionici u Valturi, stvoreni su preduvjeti da se počne s projektima proizvodnje toplinske i električne energije iz otpada biomase na pojedinim lokacijama, a sredstva EU fondova (ruralni razvoj) koriste se za ulaganje u poljoprivredne radionice.

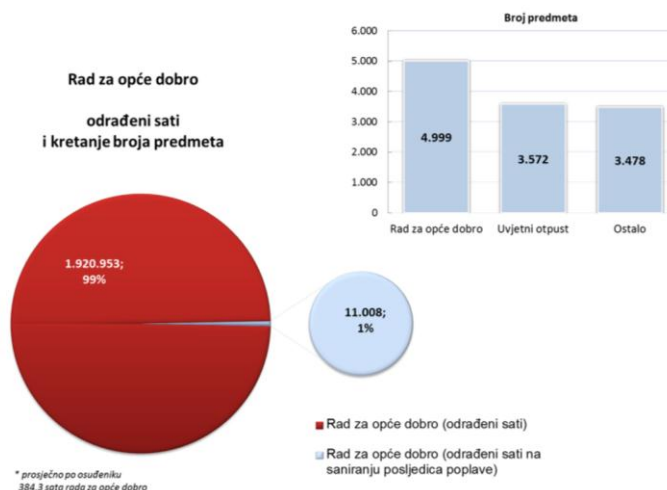
Pored toga, **ustrojene su i interventne grupe službenika pravosudne policije** (grupa za specijalne namjene – rješavanje incidentnih događaja) u pojedinim kaznenim tijelima (Zatvor u Zagrebu, Kaznionica u Lepoglavi, Kaznionica i zatvor u Požegi, Kaznionica u Glini, Zatvor u Puli-Pola i Zatvor u

Splitu).

U rasterećenju zatvorskog sustava važnu je ulogu imala i uspostava probacijskog sustava na području cijele Republike Hrvatske. Naime, 2011. godine probacijska služba imala je devet ureda, a posljednja tri su otvorena 2012. i 2013. godine kad je i znatno proširen opseg poslova te službe. Od ukupno 12.049 predmeta na kojima je radila probacijska služba od 2012. godine, na rad za opće dobro otpada čak 4.999 predmeta.

Kroz predmete rada za opće dobro odrađeno je ukupno 1.920.953 radnih sati rada za opće dobro na poslovima humanitarnog, ekološkog i komunalnog značaja. Kroz rad za opće dobro obavljeno je i 11.008 sati rada na saniranju posljedica poplave koja je 2014. godine pogodila istočnu Slavoniju.

Graf 8. Rad za opće dobro

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

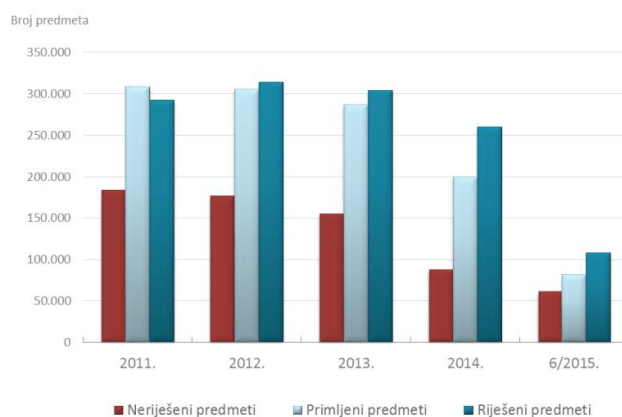
Probacijska služba je od 2011. do 2015. godine kroz EU projekte priskrbila sredstva od oko 3 milijuna eura. Novim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, probacija je postala nadležno tijelo za izvršavanje tri sigurnosne mjere.

NAPLATA PREKRŠAJNIH KAZNI

Značajno je povećana naplata prekršajnih kazni, a broj prekršajnih sudskih predmeta je dramatično smanjen. Od 1. lipnja 2013. godine izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona uvedeni su novi instituti naplate novčane kazne na mjestu počinjenja u polovičnom iznosu, naplata dvije trećine pravomoćne kazne u roku za plaćanje, učinkovita prisilna naplata ovrhom na novčanim sredstvima okrivljenika, a formiran je i Registar neplaćenih kazni.

Broj neriješenih predmeta na kraju godine u padu je i pred Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske i pred prekršajnim sudovima, kao i broj novih zaprimljenih predmeta tijekom pojedine kalendarske godine. Primjerice, pred Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske na kraju 2012. godine bilo je 70.466 neriješenih predmeta, a na kraju 2014. godine 43.177.

Graf 9. Kretanje predmeta na prekršajnim sudovima

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

Najbolji pokazatelj utjecaja zakonskih promjena na prekršajno sudovanje su podaci o primljenim predmetima pred prekršajnim sudovima kojih je u 2012. godini bilo 305.984, a u prvih šest mjeseci ove godine svega 81.634 predmeta. **Pritom je zbog zastare obustavljeno svega 2% predmeta, a naplata kazni izrečenih pred prekršajnim sudovima podignuta je s 34% iz 2012. godine na 53% u prvoj godini primjene.**

U prvoj godini primjene novog instituta, MUP je zabilježilo povećanje naplate novčanih kazni na mjestu počinjenja prekršaja za 124,5% (64,2 milijuna kuna kroz 229.114 naplaćenih kazni u polovičnom iznosu). Aktivnošću MUP-a u istom razdoblju (od 1. lipnja 2013. do 31. svibnja 2014. godine) po Prekršajnom zakonu u Državni proračun uplaćeno je ukupno 162,2 milijuna kuna, od čega su plaćene kazne iznosile 157,2 milijuna kuna, a troškovi postupka dodatnih 5 milijuna kuna.

Graf 10. Prihodi poslovanja – kazne za prekršaje u prometu

Izvor: Ministarstvo financija, <http://www.mfin.hr/hr/drzavni-proracun-arhiva>

Uvođenjem novih načina naplate prekršajnih kazni rasterećena su i sva tijela državne uprave koja vode prekršajne postupke, jer im je značajno smanjen priljev predmeta onih građana nezadovoljnih izrečenom kaznom. Rasterećen je i zatvorski sustav koji je morao primiti i građane koji su odabrali pravomoćno dosuđenu prekršajnu kaznu zamijeniti zatvorskom i time stvarali dodatne troškove državnom aparatu.

JAČANJE KAZNENOPRAVNE ZAŠTITE

Izmjenama i dopunama **Zakona o kaznenom postupku** jasno su definirani rokovi za završetak istrage i rokovi za rješavanje kaznene prijave s ciljem povećanja efikasnosti kaznenog progona, uvedena je sudska kontrola istrage, razrađeno je pravo žrtve i oštećenika za izvješćivanje o poduzetim radnjama po podnesenoj prijavi, čime se istima omogućava da budu upoznati s tijekom postupka, dodatno

ojačana zaštita prava žrtve kaznenog djela, te je uvedena obveza za poduzimanje imovinskih izvoda u svakom slučaju kada postoji sumnja da je kaznenim djelom stečena imovinska korist.

Kroz Kazneni zakon pojačana je zaštita pojedinih profesija - primjerice, zdravstvenih i obrazovnih radnika, odvjetnika i drugih koji su zbog specifičnosti posla kojeg obavljaju izvrtni pojačanom riziku od napada - kroz osiguravanje progona po službenoj dužnosti za kaznena djela prisile i prijetnje, odnosno teže kažnjavanje počinitelja.

Također, u **Kazneni zakon vraćena su kaznena djela nasilja u obitelji i nasilničkog ponašanja** čime je osigurana sveobuhvatna zaštita žrtava ovih kaznenih djela.

Posjedovanje droge za osobne potrebe više se ne smatra kaznenim, već prekršajnim djelom čime je poslana poruka da država neće progoniti ponašanja kojima građanin ne šteti drugim građanima, a županijski sudovi su rasterećeni predmeta posjedovanja droga za osobnu potrebu te su im oslobođeni kapaciteti za rad na ozbiljnijim predmetima.

Unutar (postojeće) kaznene evidencije koju vodi Ministarstvo pravosuđa **uspostavljen je poseban registar počinitelja seksualnih delikata na štetu djece** čime se znatno doprinosi zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja jer takav registar onemogućava ili otežava takvim osobama da rade na poslovima koji u sebi uključuju redovite kontakte s djecom. Od uspostave 1. srpnja 2013. godine je obavljeno više od 17.000 provjera podataka u Registru.

Republika Hrvatska je, od istog datuma, uključena u ECRIS sustav – sustav međunarodne razmjene podataka iz kaznenih evidencije sa državama članicama EU.

Opremanje osam županijskih i dva općinska suda novom audio-video opremom za ispitivanje djece žrtava i svjedoka u kaznenim postupcima osigurano je kroz projekt kojeg je Ministarstvo pravosuđa provelo tijekom 2014. i 2015. godine sa UNICEF-om. Temeljem sporazuma sa MUP-om **sudovima su stavljene na raspolaganje posebno opremljene prostorije u 27 policijskih uprava opremljene audio-video opremom za ispitivanje djece žrtava i svjedoka** i namještajem prilagođenim djeci.

Izrađen je novi strateški okvir za suzbijanje korupcije - Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine. Uz Strategiju Vlada REPUBLIKE HRVATSKE je u lipnju 2015. godine usvojila i Akcijski plan za 2015. i 2016. godinu kojim se detaljno i precizno određuju prioritetne provedbene aktivnosti u kritičnim područjima koje identificira Strategija.

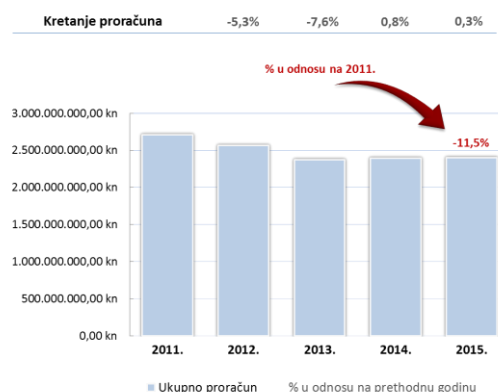
Nakon gotovo 9 godina trajanja postupka izručenja iz Australije, 9. srpnja 2015. godine **u Zatvor u Splitu priveden je Dragan Vasiljković.**

Slijedom zahtjeva Ministarstva pravosuđa, 2. lipnja 2015. godine **ostvaren je premještaj osuđenika Veljka Marića iz zatvora u Sremskoj Mitrovici u Republiku Hrvatsku.**

KRETANJE PRORAČUNA

Proračun Ministarstva pravosuđa (razdjel Državnog proračuna 110 koji uključuje Ministarstvo, te pravosudna i kaznena tijela) smanjen je s 2,712 milijardi kuna u 2011. godini na 2,401 milijardi kuna u 2015. godini.

Graf 11. Kretanje proračuna Ministarstva pravosuđa

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

Od 100 milijuna kuna neispunjenih dospjelih obveza na dan 31. prosinca 2011. godine, Ministarstvo je smanjilo dugovanja na 31,5 milijuna kuna na dan 1. rujna 2015. godine, premda je istodobno provodilo mjere štednje zbog kojih je proračun smanjen za više od 300 milijuna kuna.

Tabela 2. Neispunjene dospjele obveze

Ministarstvo pravosuđa	Nepodmirene obveze				
	2011.	2012.	2013.	2014.	do 01.09.2015.
Razdjel 110	99.939.989,00	141.558.703,00	184.242.717,00	60.581.910,00	31.562.770,00

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

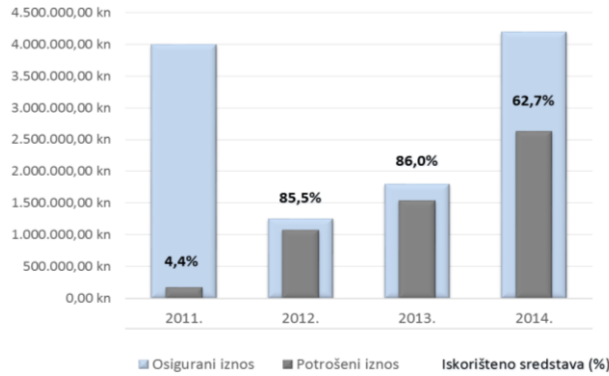
Neispunjene obveze prema vještacima i braniteljima po službenoj dužnosti opterećivale su rad sudova. Rad zatvorskog sustava bio je otežan zbog obveza prema dobavljačima raznih roba i usluga neophodnih za dnevno funkcioniranje kaznionica i zatvora.

Uz bolje gospodarenje sredstvima, provedena je i konsolidacija unutar računovodstvene funkcije na način da su glavne knjige pravosudnih i kaznenih tijela konsolidirane pri Ministarstvu, što je omogućilo kontinuirano i jednostavnije praćenje tijekova plaćanja pravosudnih i kaznenih tijela.

Mjesečno izvješćivanje i sva druga komunikacija je isključivo u elektroničkom obliku što smanjuje troškove poštanskih usluga i uredskog materijala jer se obrasci od strane pravosudnih tijela dostavljaju isključivo elektroničkom poštom. Osim toga, u suradnji s FINA-om, a u cilju smanjenja troškova poštanskih usluga, otvoreni su pretinci u poslovnicama FINA-e za preuzimanje pismena pravosudnih tijela koji se dostavljaju na prisilnu naplatu što je smanjilo troškove poštanskih usluga pravosudnih tijela.

Građanima slabijeg imovnog stanja pristup pravosuđu je olakšan kroz izmijenjen zakonodavni okvir za pružanje besplatne pravne pomoći koji dozvoljava udrugama i pravnim klinikama lakše financiranje te vrste rada, osobito usluge „bez papira“, ali i širi opseg pravnih usluga koje mogu pružiti. Proračunska sredstva za besplatnu pravnu pomoć su povećana, a povećana je i iskoristivost proračunskih sredstava namijenjenih besplatnoj pravnoj pomoći.

Graf 12. Financiranje besplatne pravne pomoći

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

Uz to, Ministarstvo pravosuđa je u razdoblju od siječnja 2012. do listopada 2015. godine izdvojilo 173,7 milijuna kuna za obranu po službenoj dužnosti u kaznenom postupku. Ta vrsta sredstava se, u pravilu, u članicama Europske unije pribraja sredstvima za besplatnu pravnu pomoć.